

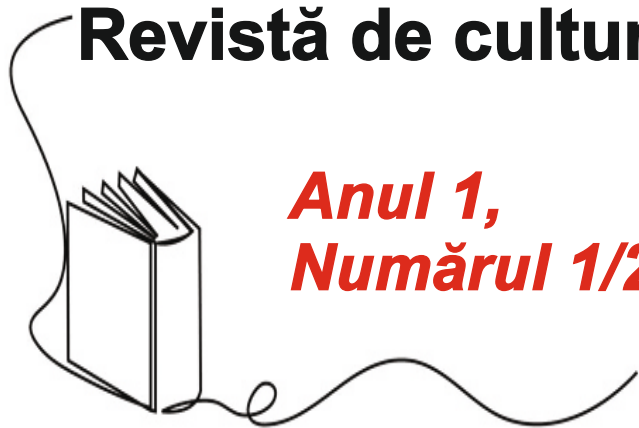
Revistă de cultură și artă **PIEDESTAL**

Anul 1, Numărul 1/2023

Revistă de cultură și artă **PIEDESTAL**

**Anul 1,
Numărul 1/2023**

**Editată cu sprijinul Consiliului Județean Hunedoara și a
Bibliotecii Județene „Ovid Densusianu” Hunedoara - Deva**

Redactor-șef: **Dumitru TÂLVEȘCU**

Redactori permanenți: **Camelia ARDELEAN**

Dumitru DUMITRESCU

Ioan Sebastian BARA

Corectură: **Diana FERENCZ**

Traian MARIAN

Tehnoredactare: **Carmen POPESCU**

Copertă, grafică: **Carmen POPESCU**

Adresa: **Strada Traian Vuia, Nr. 4**

Deva, Județul Hunedoara

Email: **edituraemia@yahoo.com**
talvescudumitru@yahoo.com
scdumitrex@yahoo.com

ISSN **3008 - 2250 ISSN-L 3008 - 2250**

Tiparul executat la Casa de editare EMIA Deva

2023/1

PIEDESTAL

Revistă de cultură și artă

S U M A R

POEZIE

Eugenia Mihu	2
Ana Ciolca	5
Mirela Cocheci	5
Camelia Ardelen	7
Marioara Ardelean	8
Constantin Stancu	10
Elisabeta Bogățan	12
Gabriela Troțuș	13
Iulia Maria Cihorean	15
Aurelian Sârbu	16
Victor Vaida	17
Dumitru Dumitrescu	18
Ruben Bucoiu	21
Adriana Tomoni	22
Carmen Pinte	23
Maria Sângerean	24
Nicolae Crepcia	25
Miron Țic	27
Mihai Victor Afilon	28
Paulina Popa	29
Florin Faur	32
Mărtica Roșca	34
Nora Hruban	35
Nuța Crăciun	36
Victoria Stoian	38
Georgiana David	39
Ada Beraru	40

Dumitru Tâlvescu	41
Elvira-Aurica Tomuș	42
Cornelia Neaga	42
Maria Popa	44
Ana Tricu	44
Valentin David	46
Eugen Evu	49
Liviu Stănilă	47

PROZĂ

Dumitru Tâlvescu	50
Dan Orghici	61
Dumitru Dumitrescu	62
Mihai Petre	64
Monica Dușan	69
Ioan Ovidiu Muntean	
Delaroșcani	72
Doina Florea N.	76
Diana Harja	77
Virgil Iovița	79

CRONICI

Dumitru Dumitrescu	51
Ladislau Daradici	53
Eugen Evu	56
Camelia Ardelean	58
Mihai Petre	64

CUVÂNT DE ÎNTÂMPINARE

Mai întâi, dă-mi voie să te salut, drag cititorule. Venim în fața ta cu o nouă revistă de cultură, menită să promoveze pe cât posibil, pe toți cei care se manifestă într-un fel personal și dedicat, scrisului, artelor, muzicii... Județul nostru are, din fericire, un valoros izvor de talente, din toate domeniile. Ne-am gândit să căutăm la sursă și să prezentăm pe cei mai mulți dintre ei.

În acest număr, prezentăm în exclusivitate autori și creatori care trăiesc în arealul hunedorean, pentru că ne-am dorit și am reușit să obținem colaborări din toate zonele județului nostru. Pentru numerele viitoare, pentru că dorim să avem o apariție trimestrială, vom avea colaboratori și din alte județe sau din străinătate. Am urmărit să cuprindem, cel puțin în domeniul literar, creații proprii din lirica modernă, din poezia populară și în grai, creații pentru copii, critică literară, etc. Urmărim să îmbogățim conținutul revistei cu reproduceri ale creațiilor pictorilor, graficienilor sau fotografiilor afiliați sau nu asociației noastre, înmisiunea pe care ne-am asumat-o de a promova creatorii de artă și cultură din județul nostru, în special. Dorința noastră este de a face din această publicație, una cu impact puternic la nivel național.

Dorim să avem cât mai mulți membri, dedicați și creației sau doar iubitori de artă și cultură. Prin cenaclul asociației dorim să descoperim talente literare, pe baza unei analize clare și obiective a materialelor, prin participarea și cu sprijinul unor renumiți poeți și scriitori, atenția fiindu-ne îndreptată, mai ales, spre creatorii tineri.

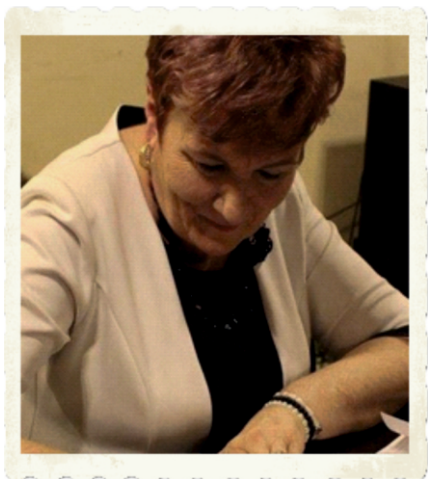
Dorim să promovăm revista, pentru ca oricine interesat de implicarea în fenomenul cultural artistic local, să poată să-și expună părerile și creațiile, dovedind o dată în plus, că în județul nostru acest fenomen este bine reprezentat, în toate domeniile, iar pe viitor, o publicație ca a noastră poate deveni de referință în promovarea tuturor talentelor care se manifestă într-un fel sau altul, în acest domeniu larg.

Nu pot să trec cu vederea sprijinul benefic obținut din partea Consiliului Județean Hunedoara și al Bibliotecii județene Hunedoara Deva, fără de care această revistă n-ar fi putut apărea. Mulțumim reprezentanților acestor instituții, care au înțeles că printr-un act de cultură ca acesta, prestigiul județului va crește și va dovedi că mișcarea cultural artistică este vie și activă.

Lectură plăcută!

Dumitru Tâlvescu

EUGENIA MIHU

Trup și umbră

Sunt trup și sunt umbră,
Sunt murmur de toamnă
Ce-mbracă-n miresme
Și-n mii de culori,
Sunt ziuă în noaptea
Ce calcă pe stele
Trezind dimineța
În foșnet de flori.
Sunt fir de lumină
Țâșnind din abisuri,
Fecioară și vină
Și patimă sunt,
Răgaz, alinare
Și-adeșea chemare,
Dureri și mirare,
Sunt bobul mărunț.
Sunt țipătul gliei,
Lumina făcliei
Ce tremură galben
Pe margini de vânt,
Sunt osul din mână
Ce scurmă țărâna,
Sunt ochiul câmpiei
Și slovă-n cuvânt.
Sunt zâmbet pe pieptul
Sculptat de olarul

Ce știe compune
Din carne și lut,
Sunt cremene-ncinsă
De-amnar neaprinșă,
Și buza ce-așteaptă
Năvalnic tribut.
Sunt eu, o regină
Cu sceptru de ceară
Și togă din vise,
Cârpită cu flori,
Mi-e cerul oglindă

Răsfrântă în tindă
Și-mi râde șăgalnic
Tot soarele-n zori.

Să nu mă vindeci, Doamne!

Și crezi că am vreo vină sau regrete
Că te-am rănit cu umbra-mi de sărut?
Că buzele-mi, hulpave, dar șirete,
Sunt leac de doruri, ultimul tău scut?
Și speră că dacă-mi murmuri la ureche
Cu vorbe ca de flaut fermecat
Vom retrăi povestea noastră veche
Și o să-ți cad pe brațe, în păcat?
Sau te gândești că dorul tău mă doare
Și vraja ce o simt în ochii tăi
Senini, precum albastru de cicoare,
Mă arde, unde calcă, în văpăi?
Îmi spui că ți-s otravă și dulceață,
Ambrozie și flacără în vis,
Senin și plâns de rouă-n dimineță,
Și calea către Iad, prin Paradis?
Dar nu voi fi nicicând o amăgire
Și glasul meu se roagă, iar, pios,
„Să nu mă vindeci, Doamne, de iubire,
Să nu mă vindeci, Doamne, de frumos!”

Ană, ai ajuns acasă

Tautogramă
Ai ajuns acasă, Ană,
Ai ajuns acasă,
Ai avut aripi ascunse,
Ană arătoasă.
Ai aflat afar-amurgul,
Ai aflat afară
Amintirile arzânde,
Amintire-amară.
Ai aflat altare arse,
Adamantei-albastre,
Adormiții absentând,
Acuițați-n astre.
Ană, ai adus acasă
Arginții, averea
Anevoie-agonisită.
Ană, adierea
Aripilor a apus,
Ai ales... albastru,
Adormind, Ană, adânc:
Ajunseseși Astru.

Dacă...

Dacă m-aş fi născut tigru,
aş fi înţeles de ce există gheare,
dar m-am născut floare
şi nu înţeleg de ce nu pot înmiresma sufletele...
Dacă m-aş fi născut copac,
aş fi înţeles de ce există rădăcini,
dar m-am născut iederă
şi nu înţeleg de ce fluturii sunt liberi...
Dacă m-aş fi născut nor,
aş fi înţeles de ce plouă,
dar m-am născut izvor
şi nu înţeleg de ce există lacrimi...
Dacă m-aş fi născut pasăre
aş fi înţeles pentru ce există aripile,
dar m-am născut fulg
şi nu înţeleg de ce pot zbura doar când adie
vântul...
Dacă m-aş fi născut dimineata,
aş fi înţeles de ce sunt nopţile,
dar m-am născut lumină
şi nu înţeleg întunericul...
Şi dacă m-aş fi născut pădure
aş fi înţeles de ce vine toamna,
dar m-am născut frunză
şi nu înţeleg de ce nu renasc primăvara...

Tangoul iubirilor

Se-aude scâncind în surdină-un pian,
Iar clapele albe se zbat şi-apoi plâng,
O mână de înger şi-un glas de mirean
Încep un tangou, dar deodată se frâng.
Un june zburdalnic, o trestie-n vânt,
Se prinde-n iubire pe pas dintr-un dans,
Îşi poartă „frumoasa” de-a lung de pământ,
Pe braţe vânjoase, în tainic balans.
O strânge în braţe, o saltă uşor
Şi-alunecă-n noapte, pe acorduri de vis,
Scânţeşte pianul, iar clapele dor
Când degete fine le-ating cu dichis.
Se pierde peste zare cei doi şi plutesc
Pe coame de vânturi, prin aburi de nori,
Tangoul iubirii e pur şi firesc,
Iar martoră-i luna şi-un stol de cocori.
Dar viaţa e crudă, bătrânul artist
Adoarme pe clape, secăt de puteri
Şi cade cortina, în sufletul trist
Rămân durere şi glas de tăceri.
Tangoul se frânge, abrupt şi funest.
Cu paşi poticniţi în schije de stele
Şi-n cioturi de lună, fac ultimul gest:
Îşi pun pe iubiri şi-n deget, inele.

Flori de liliac pe gene

Când din hamul său plesneşte
Liliacul mov în floare
Este semn că se iveşte
Primăvara-sărbătoare.
Boabe de mărgăritare,
Albe sau liliachii,
Se sărută, lung, sub soare,
În buchete mii şi mii.
Te îmbată cu mirosul
De iubire şi de dor
Şi te ninge cu frumosul
Din petala zorilor.
Iar când dragul îţi aşterne
Dragostea la căpătâi
Floarea florilor îţi cerne
Strat de inimi sub călcâi.
Flori de liliac pe gene,
Flori de liliac pe faţă,
Când prin suflete şi vene
Primăvară se răsfaţă.

Parcă aud...

Aud un mugure cum crapă
Şi iarba înverzind în crâng,
Aud un cerb cum se adapă
Şi curcubeiele cum plâng.
Aud ogorul cum suspină
De secetă şi de nesomn,
Aud o floare de verbină
La butoniera unui domn.
Aud amurgul cum tresaltă
Pe geana unui asfinţit
Şi-o lacrimă plângând sub daltă
Când eu demult voi fi murit.
Şi parc-am auzit odată
O stea lucind în ochii tăi,
Şi-o inimă desferecată
Cum clocotea, stârnind văpăi.
Şi dac-ascult un pic mai bine
Aud cireşe dând în pârg
Şi pot să te aud pe tine
Cum faci cu primăvara târg.
Cu umbra mâinilor-liane
Te-nlănţuie şi pot s-aud
Cum te momeşte-n taliane,
De parc-ai fi un David nud.
Talian=năvod

Unde-ai plecat?

Icoana ta s-a spart și nu tresare
Lumina ce mijea în lumânare,
Sărutul tău s-a-ntipărit pe-o cană,
Dar inima ți-am prins-o în capcană.
Oglinda ce se zbate și suspină
Păstrează ochii tăi și-un colț de vină,
Păstrează-mbrățișarea de pe urmă
Și dragostea curată ce se curmă.
Din geam doi porumbei privesc în zare,
Te caută și murmură chemare,
Că le-ai deschis fereastra către mâine,
Le-ai dat iubire și un colț de pâine.
Unde-ai plecat, vei reveni vreodată,
Tu ai greșit, sau eu sunt vinovată
De tot ce-a fost, de tot ce mai urmează,
De lacrimi seci, de amintirea trează?
Unde-ai plecat, pe ce cărări străine,
Ce brațe reci mai pot să te aline
Cum o făcea privirea mea fierbinte
Ce-ți amurgea în inimă și minte?

Pentru pumnul meu de glie

Pentru pumnul meu de glie
O să iau în piept dușmanii,
O să ard ca o făclie,
Cum ard, de dureri, țărani.
Pentru pumnul meu de vatră
O să mă târăsc pe coate,
Prin noroi, prin spini, prin piatră,
Dacă altfel nu se poate.
Pentru pumnul meu de Iancu
Și de Horea, și de Boca
Înfrunt lancea, scutul, tancul
Și urnesc, din munte, roca
Să se năruie pe-aceia
Ce n-au neam și nici onoare,
Dar au răscolit scânteia
Ce mocnea, stârnind teroare.
Pentru pumnul de pădure
Ce o vând, mânca-i-ar câinii,
Și o culcă din secure
I-aș lipsi de gustul pâinii.
Pentru pumnul meu de țară,
Pentru morții din morminte,
Pentru viața mea amară
Aș ucide din cuvinte.

Leneș dor în primăvară

Etalându-și verde-crudul ce l-a rupt din
curcubeu
Firul ierbii își înalță umbra către Dumnezeu
Și o lasă-apoi să cadă pe pământul reavăn încă,
Nebătut de vânt și soare, neuscat precum e-o
stâncă.
Rândunica își începe curățenia în casă
Și își primește cuibul, căci acuși va fi
mireasă.
Iar alesul ei, voinicul, dă târcoale, cu tandrețe
Și-i așterne la picioare raiul lui de frumusețe.
Printre pietre, prin pădure, licărindu-și leneș
dorul
Clipocește și suspină pe sub gene lungi izvorul,
Și își curge lacrimi, sute, și se crede-n depărtare
La iubita sa de-o viață, lângă Marea lui cea
mare...
Zece boabe mari din spice au îngenunchat în
lan
Năzuind spre pâinea sfântă și spre palma de
țaran
Ce le-așteaptă, când vor crește și-or umplea cu
aur șesul
Și și-or undui mijlocul spre nuntitul lor, culesul.
Iară tu, în primăvară, tu, iubire, reînvii
Și mă ții numai cu tine, mă-nfășori cu lanțuri,
mii.
Dar te las să faci ce-ți place, căci mi-e rău,
dar... mi-este bine,
Iar cătușele-s de aur, din brocarturi și suspine.
Primăvara ne-a unit, primăvară să ne lege,
Ce rodește-n primăvară nimenea să nu dezlege.
Firul ierbii, leneș dorul, calde spicele de grâu
Să ne fie martori gingași, să ne țină doru-n frâu.

CARMEN PINTE

ANA CIOLCA

Numai tu

Tu, muza mea cu piele de-alabastru,
Cu piersici moi pe buzele fierbinți
La pieptul tău mă simt apoteotic.
Te-a aștept la noapte, vreau să nu mai fim
cuminți.
Făptură de cristal și diamante
Abia te-ating, să nu mi te sfărâmi
Dar mă topesc de dor, să-ți desenez săruturi
Pe glezne și pe coapse și pe sâni.

Regina nopții mele boreale
Te-aș modela din mine, ca din lut
Cu mâini de ramuri să-ți înconjur trupul
Să-mi fi tu clipa de sfârșit și început.
Doar dorul tău, dintre atâtea, toate
Mi-a desenat cărările spre tine
Vino, zeița mea, măcar o noapte
Să te iubesc și-apoi să te ascund în mine!

Cafeaua din vis

Cafeaua mea are aroma nopții de amor
Și universul meu e somnoros și dulce.
Aceste dimineți, în care amintirile nu dor
E tot ce mă alintă, tot ce mă seduce.
Să port în suflet aripile tale
Și zborul tău să-mi fie împlinirea,
Să port rochița mea de fluturi și petale
Și-n păr să-mi prind luceferii și fericirea.
Așa sunt toate diminețile cuminți
În baldachinul nostru fermecat.
Mă porți prin labirinturi și mă scoți din minți,
Dar nu te regăsesc în noi. Unde-ai plecat?
Rămâi în visul meu, te-ascund în mine
Să nu te pierd, când mă trezesc în zori,

Nu știu să împart poveștile decât cu tine
Și vreau să-ți scriu poemele pe piele și pe flori!

Poezie pe cer

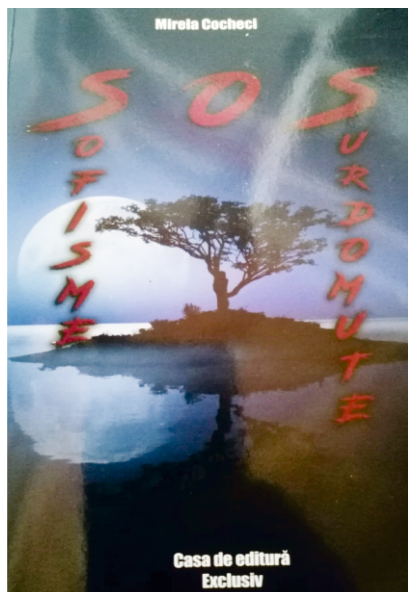
Azi, poezia mea se plimbă printre frunze
Pe versuri se așază boabe dulci de rouă
Și printre-atâtea umbre și poteci confuze
Atât de greu găsesc o rimă nouă.
Cuvintele, ascunse-ntr-un frunziș,
Fac dragoste nebună între ele
Și din povestea lor, un vers prea indecis
S-a rătăcit prin praful alb de stele.
Iubirea mi-a sedus pădurile din suflet
Izvoarele, de dor, s-au revărsat în mine
Pe portativ de flori, ți-am desenat un cântec
Și l-am trimis, pe-aripi de vânt, spre tine.
De-atâta frumusețe și iubire
Mi-e toamna numai dor și agonie
Iar azi, pădurea mea, de-atâta fericire,
Mi-a scris pe cer, cu frunze, o poezie!

MIRELA COCHECI

Lângă mina Uricani

Lângă Mina Uricani,
Peste drum, în partea dreaptă,
Într-un sat de momârlani
Maica Domnului te-așteaptă.
În biserica de lemn
Mică, însă luminoasă,
Amiroase-a untdelemn
Și-ntr-o liniște pioasă
Se ivește din altar
Preotul Petrache cântă

Cu evlavie și har
Sfânta Liturghie, Sfântă.
Și-apoi semnul crucii pune
Peste noi, cu mâini sihastră
Și dispar, ca prin minune,
Toate temerile noastre.
„Se împărtășește robul...”,
Astfel preotul grăiește
Și-adunarea vede bobul
Cum se schimbă, cum rodește...
Peste tot a tămâiat
Și-n bisericuța mică
Dumnezeu a Înviat
Și la ceruri se ridică.
Strana pare un veșmânt
Rupt din bolțile albastre,
Se pogoară Duhul Sfânt
Peste capetele noastre.
Lângă Mina Uricani,
La biserică, pe-o coamă,
Într-un sat de momârlani
Dumnezeu la el te cheamă!

Strigăt de pe front

Cuvintele-mi îngheață pe buze, nerostite,
Vertijul are schije ce aspru biciuiesc
Și tâmpla îmi zvâcnește străpunsă de cuțite,
Iar niște limbi înalte de foc mă-mprejmuiesc.
O frică fără milă năvalnic mă pătrunde
Și gheara-i ascuțită în cord mi s-a vârât,
să mă ascund îmi vine, să fug, dar nu știu unde,
Rezistă, strigă mintea, rezist, dar nu știu cât!
Pe fruntea-mi străvezie cu greu se înfiripă
O rugă, dar se-neacă, pierdută-ntr-un ocean,
În piept zvâcnirea-i cruntă, se tânguie și țipă

Și-n creștet mă apasă un aspru bolovan.
Ecouri reci și grele lovesc în ziduri sparte,
Cuvintele-mpietrite se-ascund printre ziduri,
Apusul se-ntetește, luminile-s departe
Și-o ceață mi se-așază în suflet și-n priviri.
Neantul mă cuprinde în sânul-i, ca o gheară,
Ridic spre cer o mână, cătând un ajutor,
Un semn, o lumânare, dar vântul mă doboară,
În vâlul adormirii nu vreau să mă cobor!
Mulțimi de chipuri hâde, diforme, reci și slute
M-agață, mă sufocă, aș vrea să pot să strig...
Se face întuneric și cad în hăuri mute,
Tentaculele nopții mă prind, mi-e frig, mi-e frig!

Valea luminii

Cum de-ai ajuns tu
din Valea Luminii
o Vale a plângerii?
Ce blestem s-a abătut
asupra ta
de ți s-a întunecat privirea,
iar laurii din flori de cărbune
strălucitor,
care ne-a încălzit
și ne-a luminat
atâta timp,
ți-au pălit
sub greutatea jugului
pe care ți l-au așezat
pe umeri niște neisprăviți,
neiubitori de neam și glie?
Cum de-ai devenit lacrimă
peste hotarele
străjuite cu sârg
de-ai tăi grăniceri neînfricați:
Parâng și Retezat
și peste apele duioase
ale bătrânului Jiu
care te-a mângâiat
cu jienele sale?
De ce să fii a plângerii,
Leagănul copilăriei mele?
Nu, tu nu ești a plângerii,
tu ești Valea lui Dumnezeu,
ești bucata de pâine,
ești drobul de sare,
ești „gura de rai”,
ești Valea Luminii
scoasă din adâncuri
de sufletele care te cântă
de sub hotarele tale
cu miros de mină
și speranță.

CAMELIA ARDELEAN

Poetul nu-i un simplu muritor

Poetul nu-i un simplu muritor,
El face pact cu verbele pe viață;
Extrage chiar din para mălăiață
Nectar de sensuri ca întăritor.
Adaugă încet o rimă creață,
Pe post de condiment, în malaxor,
Și-o porție de suflet, ca decor;
Se-nchide-apoi în mica-i fortăreață.
Oștirile de-angoase îl atacă –
Își pregătește bolul de otravă;
Când presupui că vidul îl înșfacă,
Mai stoarce din cerneluri o octavă*;
În existența-i moale și opacă,
Răsar scânteii din lira sa firavă.

***octavă**: strofă de opt versuri endecasilabice, dintre care primele șase cu rimă încrucișată, iar ultimele două cu rimă împerecheată (aici).

Pe drumul spre Tartar m-atacă muze

Cu patima înfiptă în retină,
O iau pe Gee*, grijnic, de-o arîpă;
Un înger calp în mine se-nfripă
Și toarta minții vrea să mi-o susțină.
Discernem ploi de-oțeturi în echipă,
Nu ne-mbătăm cu iz de tescovină.
(Din ornice aștept să îmi parvină
Un boț de rai ce zburdă în tulipă.)
Îmi crește pulsu-n crengile de humă,
Când orele(-mi) adorm cu nori pe buze;
La cercul zilei vidul se rezumă –
Hemera*-și toarce gheamele confuze.
Mă țese versu-n el cu fir de brumă;

Pe drumul spre Tartar m-atacă muze...

***Gee**: zeiță în mitologia greacă, personificare a pământului ca element primordial.

***Hemera**: zeița greacă a zilei (în mitologia elenă).

Descopăr brusc febrila rugăciune

Descopăr brusc febrila rugăciune –
Râvnitul pai la malul unui râu
În care peștii-noată în desfrâu,
Prin valuri cu nuanțe de tăciune.
Ades păcatul, ca neghina-n grâu,
Dădea din coadă-n cerebel să sune;
Voia, morbid, să intre-n acțiune,
Căințele să mi le țină-n frâu.
Îmi țipă-n vene-acut zădărnicia,
La clinica părerilor de rău,
Acolo unde, prinsă în fobia
Popasurilor între rai și hău,
Mai sper la harul Tău, ca Ieremia,
Cu sufletul pe piscuri de Rarău.

Cu aventura prinsă de călcâi

Cu aventura prinsă de călcâi,
Am rătăcit ca un pirat prin viață,
Salvat de prin bulboane la mustață,
Colac pe visul fără căpătâi.
Mi-a mai rămas din țel o mogâldeață –
O umbră a nădejdlor dintâi
(Pe-un zid în care nu vrei să rămâi
Blocat ca-ntr-o eternă fortăreață).
Aștepți tăcut (cum biata Penelopă
Iubirea-și aștepta, țesând agale)

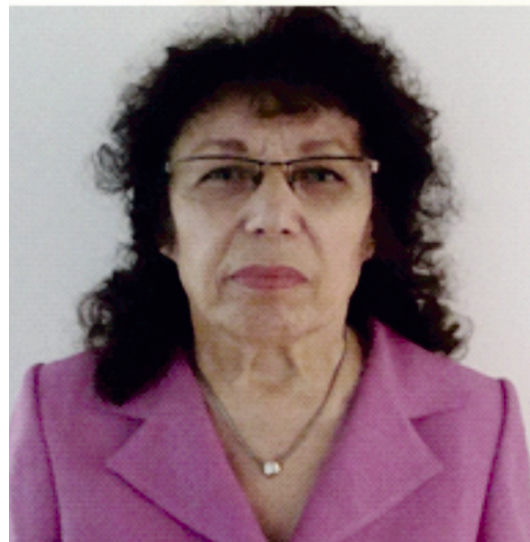

Să tropăie în tine-o antilopă,
Să-ți scapi ființa de corset ori zale
Și zâmbetul să-ți mântui de-o sincopă;
În osul minții colectezi pumnale.

Se scaldă-n beznă clipele...

Se scaldă-n beznă clipele din urmă
Și Iuda crește-n fiecare om,
Din sânge-n fibre, până la atom;
Cu gheare mișelești în cuget scurmă.
Se-aruncă-n săbii ultimul bonom,
Să dovedească spiritul de turmă,
Dar ascuțișul minții i se curmă
Și nu mai crede-n Deuteronom.
Un șarpe lacom își înfige dinții,
Rupând din trupul cerului din noi
(De sine fug copiii și părinții),
„Meniul” are gustul de noroi;
Ne zvârle-n râuri de catran arginții,
Când bezna-și țese-n atri mușuroi.

MARIOARA ARDELEAN

poezie pentru copii

Măgarul și cerbul

Cândva, un harnic gospodar
S-a pricopsit cu un măgar –
Cam nărăvaș, pretențios,
Dar totuși de-un real folos.

S-a întâmplat că într-o zi,
Căpățânosul reuși
Să iasă din ograda lui,
Pornind pe uliță haihui.

Mergând grăbit și curios,
Ajunse-n codrul răcoros;
Plimbându-se printre copaci,
Se întâlni c-un cerb dibaci.

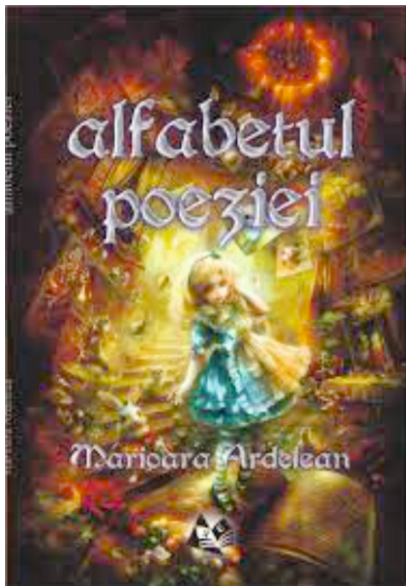
Răgilă, dându-se isteț,
I se-adresă pe-un ton glumeț:
„- Ce-nfățișare hădă ai,
Cu-atâtea coarne, vai, vai, vai!

Zici că-i pădure-n capul tău,
Și crede-mă că-ți șade rău,
Ți-aș sugera să le dai jos,
Ai fi, desigur, mai frumos!”

Semețul cerb tăcu chitic,
Ascultă sfatul de nimic.
Când îngâmfatul s-a oprit,
I-a dat răspunsul cuvenit:

„- Urâtul e-n inima ta,
De-aceea tu nu poți vedea

Că frumusețea o găsești
Doar dacă știi să o privești!”

Măgarul n-a-nțeles ce-a vrut
Să spună cerbul priceput;
Se-ntoarse la stăpânul lui,
Poate-i explică dumnealui.

LEGEA LUI ȚEPEȘ

Trecut-au sutele de ani,
Ca apa printre bolovani,
Iar mărturie au rămas
Multe-ntâmplări care-au prins glas.

Trecut-au grele încercări
Peste popor-acestei țări;
El curajos le-a înfruntat,
Pentru dreptate a luptat.

Trecut-au secole zburând.
La cârma țării, rând pe rând,
S-au perindat domni iscușiți,
Dar fost-au și nelegiușiți.

Pe-atuncea hoții se-nmulțeau,
La drumul mare jefuiau,
În plină zi, noaptea, în zori,
Oameni de rând și negustori.

Până și-n case năvăleau,
Tot ce găseau acaparau,
Nu se temeau de voievod,
Nici de vreo lege sau norod.

Dar iată că-ntr-o bună zi,
La cârma țării Vlad veni,
Domn aspru care a stârpit
Orice sămânță de bandit.

N-a fost ușor, năravul rău
Să-l corectezi este cam greu,
Dar Țepeș cu soldații săi
I-a tras în țepă pe mișei.

Toți negustorii ce veneau
Din alte țări se minunau
Că-n Țara Românească poți
Să faci negoț, că nu sunt hoți,

Că târgoveții sunt cinstiți,
Că de tâlhari nu-s jefuiți;
Îți poți lăsa bănuții strănși

Chiar pe tejghea, că nu-s atinși.

Sau dacă i-ai pierdut cumva
În drumul tău, nimeni nu-i ia,
Iar cel ce află că-s ai tăi
Te duce repede la ei.

De-atunci dușmanii l-au numit
Vlad Țepeș, domnitor cumplit,
Dar pentru țară și popor,
A fost viteaz conducător.

RÂNDUNICA ÎNȚELEAPTĂ

Cândva, drăguța rândunică
S-a atașat de-o turturică;
Gândea micuța zburătoare:
„O prietenă-i comoară mare.

De este cu temei aleasă,
Când ai necazuri nu te lasă,
Îți șterge lacrima amară,
De-i zi, de-i noapte sau pe seară.

Îți stă alături devotată,
Fără s-aștepte vreo răsplată;
Nu ține cont că-i obosită,
Dacă te știe fericită.”

Era-nțeleaptă rândunica,
Știa că-n viață nu-i nimica
Să poată-nlocui vreodată
Prietena adevărată.

CONSTANTIN STANCU

Poeme din Țara Hațegului

Țara Hațegului

În august satele se înalță-n văzduh
pe aripile rațelor sălbătice,
atunci stejarii trag prin rădăcini
până în frunze oasele celor care au fost.
O mierlă cu o melodioasă coroană pe o aripă
și o alta pe cealaltă aripă zboară,
zimbrii pasc vocalele ierbii,
înveți cum se bate tăișul coasei, pe îndelete,
până metalul sună frumos
ca un suflet cântând în ninsoare,
ridici ochii, o clipă, spre femeile
cu trupul mirosind a brad și veșnicie.
Vine și dimineața mai tăioasă ca ochiul
lupoaicei,
mai curată ca sufletul fecioarelor
pregătite pentru ritual la Kogaionon,
te retragi în munte,
înțelegi puterea macilor
de a urca în insomniile statuiilor de la
Sarmizegetusa...

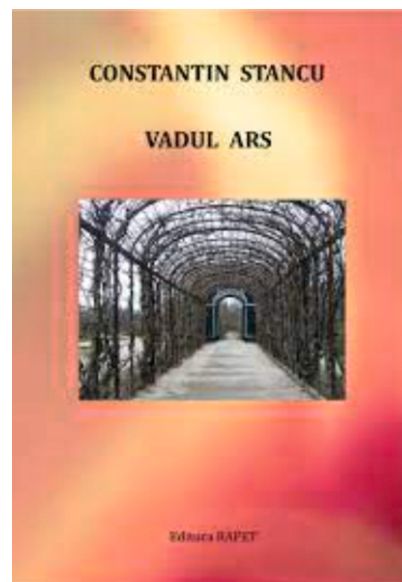
A fost o cetate

Aici a fost o cetate,
umbra străjerilor se vede sub ierburi
transparente,
umbră verde păstrată până la învierea pietrelor,
atunci vor vedea: oameni trecând pe lângă
oameni,
oameni trecând prin oameni,
amestec de mâini, ochi, carne putredă,
gândurile vor fi separate,
apoi clonele gândurilor...
Consoanele vor fi minerale, pustiul, locul de
unde încep toate:

șerpi veninoși, focul ce arde marginea cămășii,
apa ca o iluzie,
în memorie va exista un cordon ombilical
ce ne va lega de toate,
ideea va străbate piatra pentru a se întrupa...
Infinitul trece prin urechea profetului...
Când vine seara lumina se retrage
în lucrurile banale ale zilei,
umbra cetății naște o nouă știință: geometria
absențelor...
Eroii care nu s-au născut au rezistat realului,
s-au luptat cu durerea cărnii,
cu lacrimile îngerilor.
Ei sunt îmbrăcați în ochi,
totuși realitatea ca un fulger
între ochii străjerilor și marginea lumii...

Cer de iarbă la Ponorici

Am urcat spre un cer de iarbă,
visele pământului pulsau în noi,
ne atingeau părul, îl făceau cărunț,
aveam două mii de ani, am fi putut
începe acolo o altă istorie.
Pământul sub tălpi era roșu, nu de sânge, nu de
apusuri,
era roșu ca o amintire de adolescent
plecat la război, înainte de venirea ploii.
În toamna aceasta fiecare dac mort acolo
se va ridica, va gusta dulceața porumbelor,
în altă parte un soldat roman
își va lega sandalele de pulpele pline de pământ
roșu,
va veni spre noi ducând un syllabus vechi,
seara este o armură pentru noi,
intrăm în aceeași eroare,
cu toate însemnele bucuriei și victoriei,
cuvinte dace precum greierii sar prin iarbă,
spală-ți față de edictele aerului...

Sarmizegetusa

Cetate cu nume de cetate,
mă pierd în istoriile tale multe
ca-ntr-o apă de râu repede de munte,
valurile îmi poartă umbra mai departe
spre alte lumi, cu alte nume.
Ziduri îngropate în pământ,
au crescut merii deasupra,
glasuri care strigă după armuri, cât mai multe
armuri,
strălucesc în noapte aceste armuri,
luna se destramă în luciul lor,
păsări de noapte zboară pe deasupra capetelor
noastre,
aur îngropat în râuri, sclipiri în pielea pietrelor
de munte...
Iată semnul: lumea poate începe cu un munte,
poate sfârși cu un munte,
cade peste memoria mea o pană de rândunică
din alt edict, poemul de sticlă se sparge în mii
de bucăți,
exilat în provincia unde s-a retras
alchimistul...

Toamnă latină

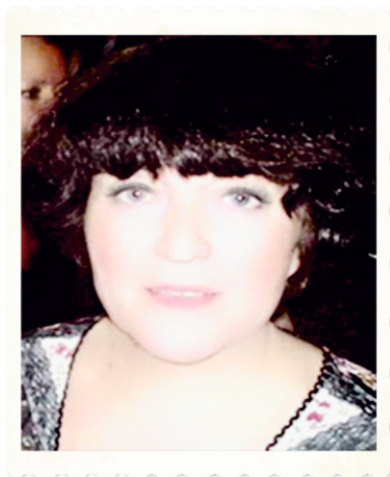
Zilele sunt coapte, miros a grâu și veșnicie,
se culeg mere la Densuș,
copii se cațără pe gardul toamnei,
intră în mere, e un joc perfect unde germinează
stele de tăcere, iar în golul pietrelor vechi,
inimi de grădinari din alt veac.
Copii se joacă de-a toamna,
cine mușcă din măr eliberează celălalt eu,
eu-ul din primul secol de miracole.
Bărbații puternici, în schimb,
sunt îngenunchiați de coșurile cu mere,
strivesc iarba coaptă cu genunchii tari,

sunt barbarii care mor, nu se predau.
La Densuș merele cresc la loc
pe ramuri de măr, într-o singură noapte de
singurătate,
în carnea loc se cuibăresc anotimpuri neștiute,
iar acolo, pe prundiș, puntea străbate apa
dimineții,
nu mai ajunge pe celălalt mal,
din firul de apă proaspătă,
ca un imn de dragoste,
sar flămânde pietre după inscripții latine.

Orizont străbătut de sulite

Se va petrece miracolul, cândva,
într-o seară ca aceasta ne vor dispărea trupurile,
ele vor pluti în aer, ca o mireasmă,
va fi un orizont după care nu vom vedea ce se
întâmplă,
un orizont roșu și mov,
străbătut de sulitele soldaților anonimi...
Lumina ultimă a serii încărcată de electricitate
va străbate ochiul veghetorului în turnul înalt,
șoapte-șoapte, le auzi cum freacă frunzele
neputincioase:
interiorul gândului ultim este imponderabil.
Echilibrul fragil între lumile posibile și
femeile posibile care te-ar putea naște,
sau femeile posibile de care te-ai putea
îndrăgosti,
începe o altă zi în care te trădezi pe tine,
și nu mai exiști în gena orizontului...
E un animal ciudat pe care poți călători,
te poartă spre altă zi, pe tine, timidul,
care nu a aflat că lumea a fost deja creată,
a fost deja judecată, divizată, clonată...

ELISABETA BOGĂŢAN

ANNO DOMINI 2022

prinsă-n labirint

eu şi teama
strecurată viclean
prin ferestrele larg deschise
ale ochilor
ale sufletului
dinspre uimite neînţelesuri
dinspre otrăvitoare smârcuri
de spaţiu
şi timp
dinspre antice ziceri
precum
homo homini lupus
probate iar şi iar
o teamă devoratoare
ce m-alungă pe coridoare
cotite
umbrite
cu aer tot mai greu
de respiraie
o teamă
mai lcomă
decât minotaurul
şi mai fără scăpare
o teamă
ce pare a fi chiar minotaurul
cu răsuflare de vifor
şi cu ţinte de-argint
orbitoare
*

labirintul
e-n mine
m-am luminat deodată
încercând să respir
sub toate tăcerile

năvălind de prin cotloane
şi fisuri
mai lacome să mă înghită
decât minotaurul
cel cu o mie de guri
şi nici nu ştiu
când l-am zidit
sau cine l-a zidit
pe neştiute
labirintul din care
unde să ies
şi cum să scap
de răsuflarea prelungă
şi rece
a minotaurului
ce mă trage înapoi pe tăcute
*

pierdută-n labirint
ecouri mă cheamă
pe mereu altă
înşelătoare
cărare
oglinzile pereţilor
îmi multiplică imaginea
aiuritoare
uşi şi praguri
se multiplică
şi mă mint
fierbinte cenuşa trupului
puţină
rămâne semn
fierbinte cenuşa privirii
puţină
rămâne semn
fierbinte cenuşa gândului
puţină

rămâne semn
pentru care
nebănuită întoarcere
dar totuși
unde
trebuie să fie
ieșirea
către lumină
*

în aerul stătut al labirintului
de dinafară
și dinăuntru
doar mările sufletului
tălăzuiesc sub furtuni
și-mi adun puterile să zic
pace fie pe mările sufletului
pace fie pe mările aerului
pace fie pe mările gândului
pe când
unde se aud
demonii dezastrelor
cum trag cu obuze rusești
sfârtecând lumina înțelegerii
demonii care au tras și mai trag
cu obuze de viruși
sfârtecând pământul trupurilor
dar tu
omule fără chip
trebuie să crezi mai departe
în omenie
în lumină
în iertare
în iubire

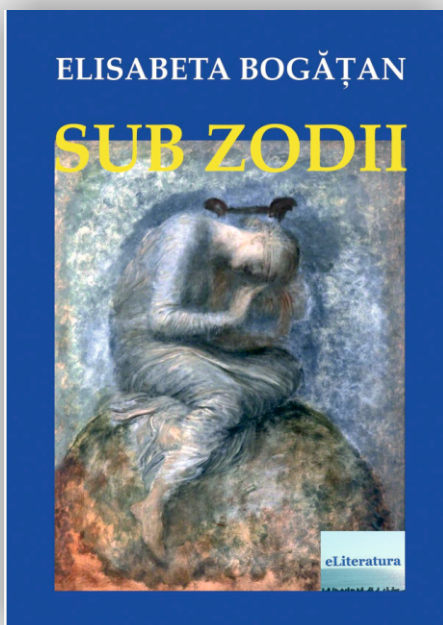
GABRIELA TROTUȘ

1. Negăsită de timp

Îmi tălmăcea în petale de floarea soarelui
că sunt femeia negăsită de timp.
Era un profet mincinos
eu purtam timpul cu mine.
Îmi răvășea părul,
îmi adâncea cuta dintre sprâncene.
În fiecare vară îmi lasă pistrui pe umeri
să țină loc de mângâieri.
Nici într-o mie de lumi n-aș putea
să-mi pierd timpul
și nici el pe mine,
mai ales acum când i-am luat chipul târziu!

2. Scrisoare de fată hoinară

Chiar dacă
te-am rătăcit
unde printre gânduri
Nu te frământa,
îți scriu două rânduri,
mai spre seară,
cu mâna mea stângă
de fată hoinară.
Eu sunt bine,
pe aici mai sunt câteva flori
zburdate de vânt
și de setea de tine.
Un gând nechemat
mă îndeamnă să-ți scriu,
dar tot el mă oprește,
îmi răsfiră vorbe pe drumul pustiu.

3. De mă auzi

Mă auzi
când ies în pragul cerului și te strig?
Cine ești?
Mi-ai lăsat un răvaș la intrarea în suflet
Unde ești?
În nopțile pline de singuri și vara e frig.
Când mă auzi
te aștept pe o piatră între ape.
Pe mal,
sub unduire de salcii,
ți-am făcut loc.
Vino, să te adăpostești!

4. Poarta dintre lumi

Când zorii dau în miez
Voi fi lipită de poarta dintre lumi
Mă voi lăsa lin, fără cer
În brațele oceanului tău
Tu, doar să lași o ninsoare
Cu flori de liliac alb
Peste aripa mea
Sau peste mine, toată,
cea uitată de vis!

5. Să mă aștepți

În viața viitoare
așteaptă-mă pe muchia cerului,
vreau să fim păsări,
omul meu drag.
Așteaptă-mă fără stol,
fără cuib, cu rouă pe aripi
curat de prejudecăți,
doar tu.

În viața viitoare
să mă aștepți la limita dăruirii,
să împărțim fulgi de vise
peste minunatul tărâm al iubirii.

6. Șal de fluturi

Dacă cineva ar putea să-mi prindă
pe după umerii mici,
un șal de fluturi,
destul de lejer să mă pot mișca,
oarecum strâns
să nu vreau să ies din îmbrățișarea sa
Eu mă las vindecată în uitare,
uit că vrea să îmi pună brățară la gleznă
ca unei antilope cu pielea jilavă
de spaima vânătorului din beznă.
Dar dacă fluturii sunt dintr-un șal-căutare,
pentru tot ce pare că uit,
îmi prind nod
la încheietura dintre cer și pământ,
las duhul apei să mi-l dezlege
când vin val într-o mare, în viața viitoare.

7. Între vârste

Dacă între vârste,
ar opri un tren, să suie visurile fără stăpân
Nicio femeie din lume
n-ar mai face pomeni, iubirilor moarte
Ar urma alt capitol,
ne-am trezi după somn cu chipul senin
Nu ne-am irosi sufletul
ca pe o pagină scrisă aiurea într-o carte
Am avea de ales orice vis
cum ar fi...să delirăm la pieptul bărbaților
De fapt, asta facem oricum
când iubim
Putem fi o sută de zări, o sută de mări,
într-o singură noapte.

8. Ai putea fi tu

Ai putea fi tu
călătorul din umbră
sau doar un gând lin
pe un drum pietruit.
Ai putea fi tu
iubit cât tot cerul,
cum n-ai fost niciodată,
sau cât o mare de ploi,
de-o hoinară
pe o culme pierdută
în sprânceana muntelui,
împărțită la doi.

9. Într-un vis

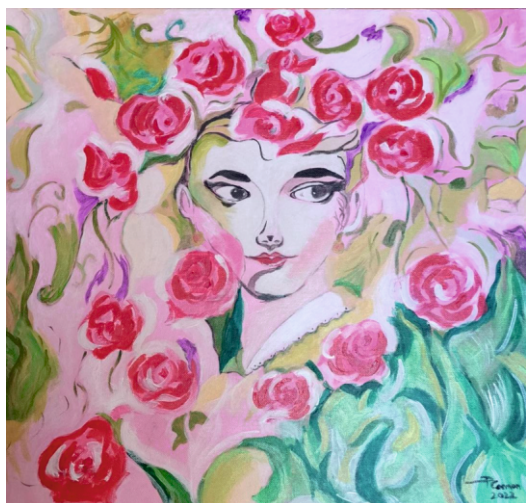
În câte nopți la rând și cât de împătimit
să-mi fie dor,
să-mi chem străinul într-un vis nestins,
promițător?
Aș știi că vine pe culoarul despărțitor
de lumi,
pe linia dintre iluzii și urletele lupilor
nebuni.
În tot atâtea nopți l-aș ține bine-ascuns
în mine.
I-aș repeta, în vis nu mi-ești de-ajuns,
iar peste zi
i-aș spune cum spun tuturor...
sunt bine!

10. Pe margini de seri

Nu știu ce-am făcut,
ce fereastră din cer am deschis
răscolind timpul
am ajuns într-o clipă la tine în vis.

Mă purtai pe o geană
sau poate era o frântură de stea,
dintr-o emisferă în alta
treceam prin toată neliniștea ta.

Aduceam prea multă căldură
cu mine, gătită într-o sută de veri,
peste un nor gri de furtună
risipitor de iubiri, pe margini de seri.

Carmen Pinte

IULIA MARIA CIHEREAN

Noapte de vară

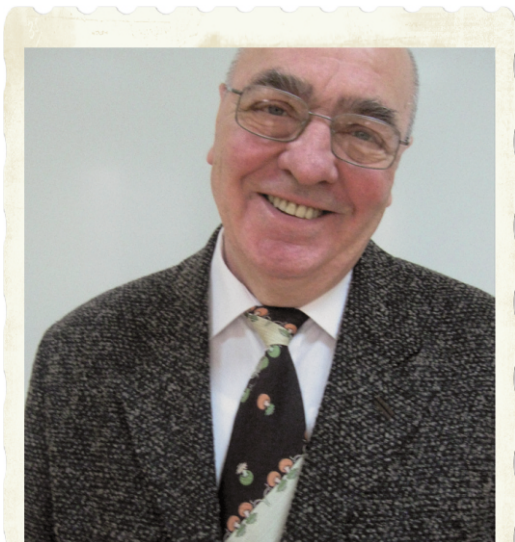
Iar e noapte
Și eu aud șoapte
Pași reci pe potecă
Și melodii la muzioteacă.
Iar e noapte și ceru-i senin
Și sunt plină de venin,
Stau și cuget cum va fi
Și cine va trufi.

Ploaie în mai

Plouă neîncetat, în luna mai
Picături de rouă cad din cer,
Dansul lor e sincer,
Ca greutatea unui fier.
Plouă neîncetat, în luna mai
Melancolie și nu numai
E-n sufletul meu,
Ce e greu.
Plouă neîncetat, în luna mai
Copacii, florile și găzele
Așteaptă ale soarelui raze
Pe ale noastre obraje.

Lună plină

O, lună, tu nebună
Ce-ai făcut cu mine?
O, lună, tu nebună
Când te-oprești din a ta ură?
Lună cu mult dor și-amor
Când simți că te ia un fior?
Lună plină cu invidie
Când simți atâta energie
Ce faci și cum reacționezi?

AURELIAN SÂRBU

PSALM - când mai vii să mă naști

când mai vii să mă naști
pune-mi în desagă sunete niciodată auzite
pe limba mea să ardă până la cenușă

povățuiește-mă dinlăuntrul cuvintelor --
precum inelele arborilor
precum cercurile apei în adâncul fântânii
îți voi născoci chipul în nisipul țărnelor
ca răsplată

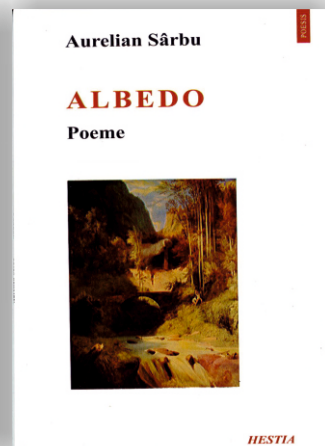
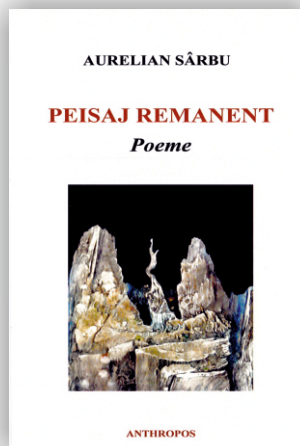
PSALM - nu mă încredințez îngerilor

nu mă încredințez îngerilor Tăi
am dat focului crucea
ca nimeni să nu-mi răstignească trupul -
lumina mea vorbitoare
Te simt peste tot
dar nu Te văd
nu Te aud
nu-Ți înțeleg jocul
nu mă cerceta în afara Ta
Te vei găsi pitit în mine --
oglină cu fereastra închisă
Îți voi vorbi doar cu ochii

PSALM - de-ai opri roata lumii

de-ai opri roata lumii
s-ar năru moartea și nașterea fătului
înainte de mamă și tată

ai așternut somn și trezire peste lumină și
noapte -

tăcere lipită peste gura-ntrebării
ci Tu nu scotoci prin mintea mea
aruncă-mi ecoul pe fereastră --
umbră în spatele oglinzii --
lasă-mi ziua golită de zi
peste ochiul meu gânditor

PSALM - nu-ți tortura aproapele

nu-Ți tortura aproapele --
oglinda icoanei Tale
Te-am așezat la răscrucea drumurilor
să alungi vârcolacii
umbrele din lumină --
statuia mâinilor mele
împreunate la vecernie

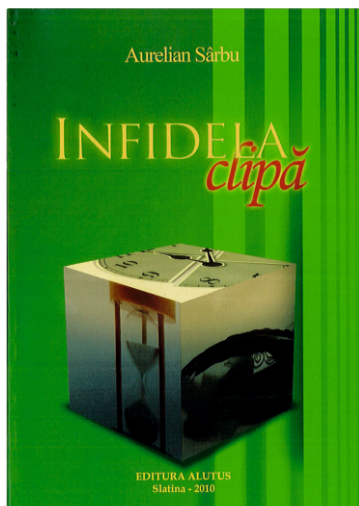
PSALM - în nopți de veghe

în nopți de veghe și de taifas cu Tine
lasă-mi deschisă poarta
să văd cetatea Ta pe dinlăuntru
să-mi petrec o vreme veșnicia lângă

Tine
ca să-Ți străbat deșertul
nu-mi biciui
nu-mi înseta cămilele
nu-mi mărunți cuvintele

PSALM - vlăguit de suiș

vlăguit de suiș
la zenit s-a adăpostit soarele în
fântână --
ridic cu ciutura din adâncul ei
rază după rază
căzut dintr-un cer improvizat
urc costișa livezii mele --
stare de Iisus
cu potirul înșelător întins
și gol

VICTOR VAIDA

Crucea sfântă dintre sate
(decembrie 2016)

Cruce sfântă dintre sate,
Ne-ajută să trecem peste toate,
Să uităm glia din vale
Lăsată cu-atâta jale.
Ești martorul nostru credincios
Că am plecat neputincioși
Lăsând sub apă lunca dragă
În întuneric ziua-ntreagă.
Ne vezi acum în noul sat
Lăsând în urmă un păcat
Păcat străbun că nu-i lucrat,
Pământul strămoșesc uitat.

SATUL STRĂVECHI CINCIȘ
(Septembrie 2021)

Satul străvechi de pe vale
A fost strămutat cu jale
Holde și livezi bogate
Au rămas toate sub ape.
Trista vatră stămoșească
N-o mai vedem niciodată
Apele-au acoperit
Dar trecutul n-a murit.
A venit ziua cea mare
Zi de mare sărbătoare
Zi când satul vechi uitat
Apare în noul sat.
El apare într-o carte
Scrisă pentru a da dreptate,
Trecutului său glorios
Care-i foarte prețios.
Statuile tale romane
Sunt dovezi nemuritoare
La Castel la Hunedoara
Văzute de toată țara.
Dar istoria ne spune,
Iancule cu vechi renume,
Că te tragi din acest sat
Și pentru țară ai luptat.
Ai luptat pân-ai murit
Dar dușmanii n-au pierit
Țara iar au cucerit
Poporul l-au umilit.
Iar astăzi în a ta țară
Viața-i tristă și amară

Iar dreptate nu mai este
Viitoru-i de poveste.

(Despre satul strămoșesc Cinciș și
celelalte sate de pe Valea Cernei)

CIORAN

(Decembrie 2012)

Te-ai născut la Rășinari
Lângă turmă, din ciobani,
Ai plecat în lumea largă
Fără Coasta Boacii dragă.
În grădina Luxemburg
Gându-i tulburat profund,
Îndreptat spre satul tău,
Ajutat de Dumnezeu.
Iar pe ulița din sat
A rămas un gând curat
Cu copilăria ta
Și tristețea altora.

DOR DE SAT

(Decembrie 2013)

Casa din sătucul meu
M-a chemat la ea mereu,
Când mama-mi cânta pe prag
Eu o ascultam cu drag.
Am cântat în deal la oi
Pentru pădurenii mei,
Am plecat apoi de-acasă
Să învăț carte aleasă,
Să învăț să cânt frumos
Cântecul nostru duios,
Pentru români am doinit
Fiindcă tare i-am iubit.
Am cântat în țara mea
Și în țara altora.
În adâncul gândului
Stă dealul Cornetului
Unde azi cântă și joacă
Pădurimea toată, toată,
Ei joacă de dragul meu
Și mă pomenesc mereu.

DUMITRU DUMITRESCU

TRILURI PE RAM

Ascult surprins un zvon de cânt
iscat prin crengile de nuc
Privesc atent și văd pe ram
cum se încoardă-o păsărică
Doar ce-a venit, s-a așezat
și dintr-odată-a început
Din plisc să cânte-armonios,
cu limba împletind frumos
Fire de vânt, pe-o rămurică:
Cirip-cirip, up-up, igârl,
fliu-fliu, tril-tril, ip-ip, ip-ip,
Un repertoriu de concert
pe meșteșugul ei măiastru,
Fluier și eu cum pot să-ajut,
dorind cu drag să mă implic
Într-un duet ca la revistă,
să mă apropiu de artistă
Ușor, gingaș... puțin cam aspru.

Și iar cirip, igârl fliu-fliu,

tril-tril, ip-ip, up-up, lir-lir,
Prin piele pori-mi se deschid
să guste dulcile ei tonuri,
Simt cum vibrează spațiu-n jur
și-ntregul corp mi-e în delir
Ca un bondar venit la strună,
pre rost să-ncurce o soprană
În iscusitele-i tremoluri.

Up-up, flui-flui, tril-tril, ip-ip,
cirip-cirip, igârli-igârli
Se-aud cum curg viori de vânt
pe glasul de privighetoare,
Un mers târâș pe creangă și...
cu ochii ficși, de-odată zvârl!
- Ce credeți că era? Motanul,
în salt s-o prindă năzdrăvanul
Cu gheare lungi să mi-o omoare!

Am luat un băț ca să alung
felina ce-a oprit concertul
Trezindu-mă ca dintr-un vis,
topit în neant, cuprins de frică
Să scape mica păsărică...
încât să re trăiască momentul
Când se-ncorda pe-un ton frumos,
spre-a împleti armonios
Fire de vânt, pe-o rămurică.
Din volumul „Sonetele firii”

IRIȘI DE CENUȘĂ

Priviri ascunse îmi străpung
vecinătăți iscoditoare
Simt că mă ard... raze de jar
ca-ntr-un cuptor cu microunde,
Am insomnii, trudesco nocturn
mi-aprind în minte felinare
Zorii îmi spun că-s somnambul,

pleoapele-mi bat iluminându;

Măsoar contururi împrejur
aceleași forme vii de cretă
Înfățișări sau năzăriri,
fantasme sub un clop de sticlă,
Stau ziua de planton la uși
cu ochiul țiplă pe vizetă,
De dincolo strevăd iviri
cât pot să prind în lupa mică.

E-atâta liniște-ntre noi
distanțele sunt simple mofturi
Pe ochiul ușii ne parvin
sticliri cu iz, în forme pure,
Lumi paralele războiesc
adiacent pe-unele locuri,
Unde vârtejuri de lumini
pătrund în camere obscure.

Obscuritatea m-a convins
să mă prelingă-n tors de raze
Pe drum să fiu cernut mărunț,
pudră de timp, eveniment,
Bucă de viață-n cromozoni
face tranzacții între oaze
Teleportându-mă c-un dric
pe-un sens de altfel, recurent.

În ochi, vizetele-portaluri
deschid imagini holocauste
Dacă dorești să uiți le-ntuneci
încrucșând gene cu pleoape,
Lăuntrul meu emite-n sine
plasmodieri iconoclaste
Primind exhaustiv răspunsul...
oazei-gemen, apropiate.

Înfășurate-n slava vrajbei
ard departările-ntre noi
Pe contrasens unde portalul
e aparat de-o simplă ușă,
Zid-paravan cu o vizetă
glisoar al lumilor de-apoi,
Clepsidră-n ochiul buclei-timp
cu iriși negri... de cenușă.
Din volumul „Revelațiile tăcerii”

GRĂNICERUL

Era-n hotar o liniște târzie
De se-auzea pe dealuri zvon de ciute
Îngenunchat pe dunga de fâșie

Un grănicer lua brazda s-o sărute.
Deasupra lui ca-n fundul unor mări
Cocorii nopții stelele umbreau,
Cu ochii-nchiși de-atâtea-ncrâncenări
Îngerii toți prin față că-i treceau.
Era-n hotar o liniște și-o boare
Amirosind a țară peste timpuri,
Astrale zări și-albastrul de cicoare
Luceau ivind fâșia de pe câmpuri.
Cu arma-n mâini pe colțul de tunică
Îngerul său de-odată îi căzu,
Un fulger alb ca moartea și o frică
Din cap spre tălpi tot corpul-i străbătu.
Bătea-n hotar o liniște absurdă,
Soarele-n zori sticlea metal de-alice,
Țara din cer pe calea cea mai scurtă
Mi-l luă tăcând,...
la stele să-l ridice.

HA-HA, HA-HA

Pe zări colind abuzul unor vremi
ha-ha, ha-ha, îmi râde-n nas un hoț,
Sar răsculați din cripte mai cu moț
foștii adjuri... de proaste târguieli;
Supuși la greu ispitelor nefaste
trosnind din bici ne răscolesc gunoaie,
Apele-n mări se umflă fără ploaie
de-atât nămol în capetele noastre.
De când ne sunt și creierii-n repaos
ciorile mint că anii se-mbunează,
Focar de rău biserica-și maschează
pân-la dezgust incestul din pronaos.
Bătut în cui An-Noul stă pe boltă
ha-ha, ha-ha, îmi râde-n nas un gânj,
Doi porci la gard se vaită că au trânt
și că nu pot să-nceapă o revoltă.
Colind pe vremi abuzul unor secte
dureri de cap îmi dă râzând un hoț
Trei ciori pe câmp se vaită că n-au soț
și-n parlament...
se hăhăie-n versete.

LEFEGIII

Pentru gropari e-o-afacere pe cinste
moartea trecând cu clopotul la dric,
Fiind învățați cu fast și mese-ntinse
la-nmormântări mâncarea-i pe nimic.
Nemaispunând că sunt fuduli groparii
cu-al lor servicii' și că-și ridică leafa,
Acest statut îndeamnă și pe alții
să facă gropi, decât să dea cu sapa.
- Atenție! Sunt mulți sărmani pe lume

ce lațu-și pun în criza cea cumplită,
Să sape gropi l-aceștia, - nu dau nume-
groparii toți deprinși cu carne friptă
Văzând că nu-i la mas-apăsătoare
din ce știau... nimic, nicio bucată,
Cumplit-ar fi și fără de valoare
suma de bani de dâșii ridicată;
Că-s bugetari la cimitir groparii
serie-n statut: li se cuvine totul!
În acest caz la fel ca demnitarii
consimnt tacit:
să nu îngroape mortul.

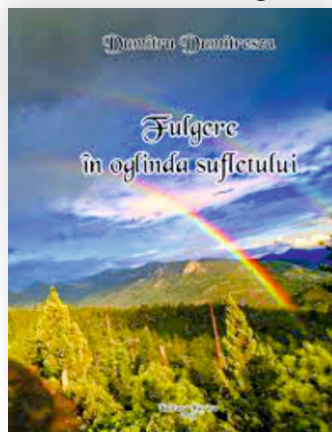
VEGANI FLĂMÂNZI

- Să fiți iubiți, cânta o libelulă
Meri pădureți altoi de dulce fructă,
Cum ne desparte viața și-mpreună
Pe frunze verzi și-omizile se luptă.
E toamna mea cu pene de aramă
Iscând zvâcniri din aripi jumulite,
La greieri copti pe un grătar în cramă
Câțiva cheflii comandă și-ardei iute.

.....
- Să fiți iubiți, cântau de foc gândacii
Coajă de măr în loc de pâini amare,
După doi viermi striviți în dinți, gonacii
Vegani flămânzi privind la căprioare,
Două furnici cu un grăunte-n spate
Aflând că-i chef urmat de-un partipri'
S-au hotărât să deie ca să scape
Munca pe-un an ascunsă-n zona gri.

.....
Am strâns și eu cuibarele de viespi
Să le predau cinstit, la primărie,
Iscând zvoniri prin crame-arhonții sterpi
Precum că-n rai friptura-i fudulie,
Surprins nu sunt că oamenii se luptă
S-ajungă-n iad cu gândul la friptură,
Meri pădureți și-altoi de dulce fructă
- Să fiți iubiți... cânta o libelulă!

Din volumul „Oglinda de obsidian”

HRANĂ VIE

Slobozi-se-vor din ceruri
Într-o zi feerică,
Pentru sfânta Înviere,
Stelele-n biserică;
Un miraj de scânteioare
Din altar să strălucească
Și cu raza lor să-mpartă
Mană, cozonac și pască;
Hrană vie suferinței
De pe cruci unde Hristoșii,
Un prohod la cer cânta-vor
Pentr-un coș... de ouă roșii.
Din volumul,, Revelațiile tăcerii”

RUBEN BUCOIU

Emoția

emoțional vorbind sunt o rană
m-a rănit nașterea chiar la-nceput
și dau cu tot felul de creme
peste pojghița ce stă să se usuce
și vine dimineața cu autobuzul unei
noi zile sau uneori desculță cu
zgomotul zorilor la su`braț
și rupe rana de parcă-i hristosul timpului
ce-mparte cina cea de taină
cu mine
emoțional vorbind nu cred k mă voi
vindeca vreodată
și parcă văd că pe când ajung
de nu se mai vede din mine decât cicatricea
vine învierea și-o iau de la capăt

iar gândul ăsta mă emoționează
până la sânge și-i aud bătăile
până la rană

angajarea

când mi-au înmănat fișa
p(r)ostului (eu) nici măcar nu
mă trezisem de-a binelea
am traversat lumea k prin vis
d era să dea peste mine punctul
culminant al alarmei
m-au numit responsabil cu nimicurile
nu mi-au scris nimic la salariu
nu mi-au dat să semnez nimic
eu nu (i)am întrebat nimic și am
plecat glonț fără să las nimic
să m-abată de la marea trimitere
de-a nu lăsa nimic nefăcut din nimicurile
lumiin-am făcut nimic de atunci
nimic altceva decât datoria

dați-mi timpu`napoi

sun la numărul 44
nu-mi răspunde nimeni
mai sun o dată
/viitorul e mai încolo/
îmi strigă un geam cu voce sticloasă
/încercați mai târziu – o fi
plecat să vă caute/

revin peste o lună
sun iar la 44
nu-mi răspunde nimeni din nou
insist sun bat cu pumnul
/ce-ai dom`le te-ai țicnit
nu vezi că aici nu mai locuiește nimeni nimic/
foșnește aiurind o pungă
împinsă de vânt
/de ce îi strig înapoi
de ce cresc atunci pomii de umbră și
de ce curge în sonerie curent
de ce vorbesc cu pungi de hârtie
vinovate de bătaia de vânt și
de ce în cutia poștală sunt melci
pe prispă sunt frunze de uit
și-n fața ușii
sunt eu/niciun cuvânt punga a dispărut
în alt univers
pe numărul casei un ceas
trage de cifra 4
spre 3

ADRIANA TOMONI

Mi-e teamă

Mi-e teamă că n-o să-ți mai fiu primăvară,
După iarna-n care-nghețul, cu flori reci mă-mbie,
Dulcele ecou, din sunet de vioară,
N-o să-l mai distingi din alte sunete - o mie.

O să mă pierzi, ca voalul deșirat de flori,
Când din senin se iscă-n negură furtuna,
Se vor șterge în noapte cei mai blânzi flori,
Nu vor viețui, să sărute-n zori lumina.

N-o să mai știi că luciul apei
făcea valuri,
Când ne oglindeam în unde
argintate amândoi
Și alergam ca doi copii desculți
pe maluri,
Eliberând din palme împreunate
fluturi roi.

Resemnată

Resemnată, mă sting ca floarea
roșie din glastră,
Palidele-i seve mai sorb suflare
din fereastră.
E ceață în privire și vise diafane
se destramă,
A trecut totul atât de repede,
iubite, și e toamnă.
Amintirile le-adun, prețioase, plângând,
Le pun cu mâini tremurânde-n casete pe rând.
Le înșir ca pe sfinte mărgăritare,
Să nu se transforme în tristă uitare.

Nu plânge și tu, luminează blândă de ceară,
Lacrime ta grea de sticlă mă înfioară.

Nu te stinge, mai luminează în noapte
Și adu-mi înapoi, trecutele șoapte.

Doar grâul vreau să-l cerni

Caut zorii,
Zorii aceia, în care îmi spuneai că sunt
frumoasă,
Când chipul îți lumineam, înțelegând ce
înseamnă acasă,
Când mă strângeai în brațe, visuri izvorau,
La geamuri, roiuri verzi de muguri înfloreau.

Când pruncii mă țineau de poala rochiei din
voal
Și din mânuțele lor mici îmi făceau dulce șal,
Când totul ne părea un vals senin, ușor,
Ca aripile desfăcute-n tainic zbor.

Peste noi trecut-au multe ierni,
Din pleavă, doar grâul vreau să-l cerni,
Așa e viața, cu soare-aprins și nea,
Tu, vreau să rămâi, cu ce-i frumos din ea.

Visând

Îți întorc manșetele cămășii visând,
Cum aș întoarce vremea trecătoare,
Nodul cravatei este atât de strâns,
Îți ușurez suflarea din strânsoare.

Prin jaluzelele-aurite se preling,
Raze de miere, ca prima-mbrățișare,

Doar perna mea știe când ochii triști
îmi plâng,
Privind spre ușa deschisă-n așteptare.

Lan de pace

Privirea ta-n amurg îmi pare,
Un lan de nesfârșită pace,
Zăbovesc să sorb lumina,
Ce în curcubeie se prefăce.

Ți-alunecă mâinile pe umeri,
Apă lină, atât de mlădiaoasă,
Tâmpla-ncet mi se înclină,
Plăpândă atingere tandră și sfioasă.
Strivite buze fără grai,

Se recunosc fără cuvinte,
Din zări se tânguie un nai,
Dorul ne-nvăluie cuminte.

Simt răsuflarea din zboruri celeste,
Unindu-ne într-o undă înălțătoare,
Dantelă deșirată - suavă risipire,
Fulg ușor pierdut, în mieroasa boare.

Sideful

Din poala cerului s-a revărsat sideful
Pe întinderi adormite de mare,
Cu fir lucios de-argint tivind tainic gherghedul
Și raze înzourate de soare.

Oglinzi paralele de apă și văzduh,
Zvon de zbatere diafană de-aripă,
Respiri al îngerilor înălțător duh,
Eternitatea s-o prinzi doar într-o clipă.

CARMEN PINTÉ

Zâmbind a flori

Cu gânduri așternute prin condei,
Mi-s pașii mei un zâmbet de cicoare,
Cuvinte preschimbate-n flori de tei,
Par muguri ochii mei cei plini de floare!
Durerea ochilor eu vin s-o spăl,
Am lacrimi de mărgăritar cuvinte,
Cu liniște-n priviri ridic un vâl,

Zâmbind a flori de trandafiri, cuminte.
Vreau versul să-mi miroase-a Dumnezeu,
Să modelez iubirea la altar,
Lumină să vă fie templul meu,
Cuvântul lut cu gust de dulce-amar.

Blândețea mea un vis să dăruiască,
Osânda fie scrisul pentru voi,
Iubirea mea în vers să dăinuiască,
Minunea a-nceput mereu în doi.

Flori de liliac

Dintr-un arbust mi se arată
Gingașe flori de liliac,
Parfumul lor simt cum mă-îmbată -
Mireasma lor voal peste lac...
Prin ploi arome de plăceri
Albe și mov se împletesc
În clipele de mângâieri
Șoapte pe buze înfloresc.
Dantela lor cea parfumată
E tremur cald al unei pleoape
Și lacrimă de mult uitată
De-un flutur alb răpus pe ape.
Culorile-s de catifea,
Nuanțe alb-violacee,
Floarea de vis în urma mea
Trezește lumea din femeie.
Cu chip de înger se arată
Flori albe, mov, de liliac,
Sunt gândurile care iartă
Și dorurile care tac.

Omagiu

„Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă”
Tămâia veche-mi arde pe-altarul daurit,
Complicea inimă mai plânge într-o palmă,
Se-nalță ca o rugă c-un sunet răgușit,
Alături de Emin pășit-a Fericirea,
Fatalitatea însă nu i-a mai dat răgaz,
Îndrăgostit de toate, căindu-se cu firea,
Prematur păși sobru cu gândul încă treaz,
Pe muche de prăpastie, sădind floarea albastră,
Fu aspru pedepsit de ochiul încruntat,
Șoapte de vorbe stranii din vocea cea măiastră,
Prin zâmbetele gurii pe chip le-a înfruntat.
I-e sufletul un tremur, uimire încorsetată,
Printre cutume dure ce nu pot fi-ncălcate,
Înnebunind la ochii ce îl priveau odată,
Cu gesturile simple își mântuia din fapte.
Departe e acum, de codru și de lume,
De-amor și de iubiri pierdute-n larga zare,
Cerșeste doar o clipă în vreme fără nume,
Cu versurile sale, secunda din visare.
Se-nalță ca o rugă c-un sunet răgușit,
Complicea inimă mai plânge într-o palmă,
Tămâia veche-mi arde pe-altarul daurit,
„Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă”.

MARIA SÂNGEREAN

Un mileniu de iubire

Oare mai trăim cu adevărat? Nu!
Ducem nimicnicia în noi! Da!
Vremurile se răstoarnă peste noi!
Demult ne-am răstălmăcit istoria
Ne-am rupt rădăcinile, omenia,
Ne-am terfelit dragostea de țară,
Sfidăm jertfa străbunilor milenară ...

Uităm ce rost avem pe pământ...
Nu mai privim în jur, la tot ce-i sfânt:
Carpații, leagănul dacilor, semănau pacea,
Vulturul semna pactul, doar cu libertatea!
Am călcat pe valori, țărani miștocărim
Uităm, din asprimea mânilor lor, ne hrănim!

Ne-au mușcat cu securea pădurea,
Ne-au vândut glia română, averea,
Ne-au otrăvit apele, izvorul ... de mir,
Ne-au vândut al moștenitorilor destin...
Au învrăjbit poporul cu mulți arginți,
La adăpostul puterii, cei mari se cred cumiști!

Ne-au înstrăinat pe noi de noi,
Ne ascundem adânc fiecare în noi,
Mereu alergăm să „încolțim” banii,
Părăsirăm copiii, bunicii, bolnavii...
Ne încruntăm la un biet sărman,
Ce nu are pentru pâine măcar un ban...

Bătrânii, săracii, statu-i aruncă la gunoi...
Suntem egoiști, proști, nesănătoși și goi...
Uităm ce e iubirea, călărim pe cai nebuni...
Satisfacem dorințe aberante, devenind străini,
Ne-am pierdut miezul de român get-beget,
Țara de zeci de ani se-ndreaptă spre prăpăd!

Înjurăm la sfinți și chiar Preaînaltul...
Ne-am părăsit părinții, cinstea, satul!
Mâncăm de-a în picioare, bem chimicale
Jucăm viața normală pe chilipiruri banale,
Trendul nebun, ce în lumea largă s-a iscat
Disprețuiește familia, cartea, credința-au confiscat!

Da! Vremurile se răstoarnă peste noi
Covid 19 amuțește anormalul din noi,
Liniștea colosală ne izbește cu adevărul...
Ne coboară pe pământ, ridică de pe ochi vălul,
Ne pune față-n față cu nimicnicia ce-am trăit...
Universul, viața, natura, aproapele am rănit!

Liniștea universală a oprit falsa omenirii viață,
Doar natura-și urmează cursul, fără vacanță!
Iarba crește curățind zgura din trupul de ieri...
Să redevim lumină acum, oriunde, oricând vrei!
Virusul ne face gânditori, ne așază iar în valori,
Ne dă altă stare, răbdare, ne amintim de noi...

Omule, adună-te astăzi din nemărginita risipă,
Iubește, iartă, aruncă forma și masca urâtă!
Doar în tihnă redescoperim cine suntem
Și fără teamă să urmăm altă cale, să creștem
Mai curați la suflet și în fapte cu armonie și iubire,
Flacăra inimii să vorbească prin compasiune, fericire...

Să ne-ntoarcem la scânteia pură din a noastră
fință,
Preamărind omenirea, nemurirea, ținând
iubirea în viață!
OMULE, ridică-te, poartă-ți crucea, ia-ți
sufletul înapoi!
Tu decizi dacă drumul este aspru sau lin sau
plin de noroi!
Sfinte Părinte, ne iartă! În marea Ta iubire
Oprește tăvălugul greoi, ce trece peste lume,

Mai dă-ne o șansă, să ne întoarcă spre Tine
Să vindecăm „covidul” ce demult în noi zace,
Mai marii să-și taie buzunarele, să reducă din fălci
Să vindecăm rănilor țării, să plantăm florile
pâinii...
Sfinte Părinte, ne iartă! Întinde-ți brațul cu
sfințire
Mai dă-ne un mileniu, pe care să-l trăim doar în
iubire!

1.03.2020.

DOINA COASEI

Vara-i pastelată, cu flori de câmp,
E plin cerul și lutul de suavul cânt,
Vântul colindă valea și lina colina
Dezmierdând viața... alină odihna...

Cicoarea fură ades ochii călătorilor
Cristalizând albastrul depărtărilor...
Garofița roșie ca o dulce frăguță,
Dansează printre ierburi desculță...

Bondoc, mustăcios, grâul în pârguire
Miroase deja, a pâine dospită-n iubire...
Albăstrele și macii se rotunjesc în cosițe
Și râd copilărește pe chipuri de fete...

Micilor vedete, în năstrușnice concerte,
Scena este margareta ninsă și cochetă!
Păpădia spre seară lansează-n zbor
Artificii diafane de puf alb, ușor

Și licuricii aprind prin rouă felinare...
E timpul copt-n fericiri și adorare!
Când iubirea tresaltă la orice pas
Și minunea vieții vibrează ceas de ceas,

Prin iarba rodită trece o doină sfâșietoare,
Ca o năpastă și curmă orice candoare...
E doina ce-o fluieră țăranul la coasă,
Cu gândul la vite și la familia de acasă ...

Este doina fânului, a grâului cu miros bogat
De pâine binecuvântată și lapte înmiresmat...
Este mulțumesc-ul... adus naturii mamă,
Ce la sânul ei pe toți trăitorii ne cheamă...

Florile câmpului suspină, îngenunchează
Dăruindu-și esențele, firul vieții durează ...
Și-n pulberea plină de spice scânteietoare,
Vin pășări gureșe în alai de sărbătoare

Și-n plutire de săgeată pradă gâze sinistrate,
Îngrozite de legile junglei, din vechime
așezate...

Doina coasei din vecie îngemănează
Speranța omului truditor de la țară,

Cu darul-sacrificiu, împlinit de vară...
Doina verii legământ între pământ și cer,
Doină de dor și îndurare pentru efemer...
Doar șuietul coasei descântă în melos arhaic
„Sacrificiul și iubirea țin gândul trainic!”

NICOLAE CREPCIA

cu un fel de duioșie

vrăbiile au încredere în mine
coboară în palma mea
și ciugulesc firimiturile de pâine

nu au teamă că aș putea strânge pumnul
să le strivesc
nu se gândesc că din palma mea
zborul lor s-ar putea
să nu se mai întâmple

au încredere în mine
și ciugulesc până la ultima firimitură
și ciripesc privindu-mă în ochi
cu un fel de duioșie

eu rămân și scriu

timpul trece pe lângă mine și moare
eu rămân și scriu
despre timpul
care trece pe lângă mine și moare

poemul se așază confortabil
într-o carte
de-i bateți în ușă el sare
și îndată vă deschide

în tăcerea desferecată
timpul acela mort învie
și vă povestește

poezia sufletul meu călător

poezia-i o caracatiță
își fixează ventuzele în sufletul meu

și mă sughe
și mă absoarbe
până nu mai sunt decât în ea
până nu mai sunt decât ea
și poezia e sufletul meu călător
între durere și vis
între întâmplare și spaimă
între pământ și cer
un fluture alb
deasupra tuturor îndoielilor

pe spicul luminii

o pasăre se așază
pe spicul luminii
și cântă

îmbogățită lumina
devine sărbătoare
și pâine

și tuturor se împarte
celor ce plâng
celor ce iubesc

și pe toți satură
și mângâie fără osebire
și bucură fără parcimonie

în cântec nou

de la subsuoara primăverii
iese în cântec nou
privighetoarea

și cuvântul iese
de sub asuprirea frigului
și se înalță-n poem

umbrele încep să sprijine
zidurile pe care iedera
se cațără tot mai sus
în verde

în miezul fructului viermele

se-aude cum roade viermele
în dulcele fructului
ziua
când stelele și îngerii dorm
noaptea
când liniștea stă întinsă

în hamacul livezii
și se-aude un cântec de flutur
dimineața când soarele
se ridică din așternut
și ia în corfă lumină
pentru ziua întreagă
până la uvertura privighetorii

dar se-aude se-aude se-aude
cum ronțăie
în miezul fructului
viermele

din poezie se înalță pescărușii

apa în care m-am scăldat
a curs
într-un râu mai mare
apa cu mirosul meu
a curs cu râul cel mare
și a ajuns în Mare
astfel că din poezie
se înalță pescărușii

poemul zilei

aprilie mândru
cu soarele-n palme

pe tivul pădurii
mărăcinii
aprend floare albă

poemul zilei
scris de un flutur

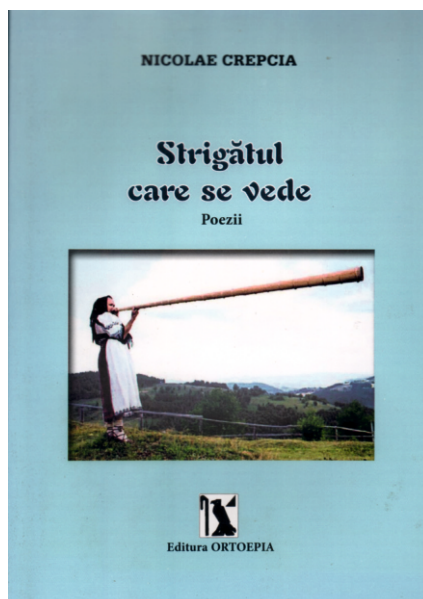

o corabie sprijină cerul

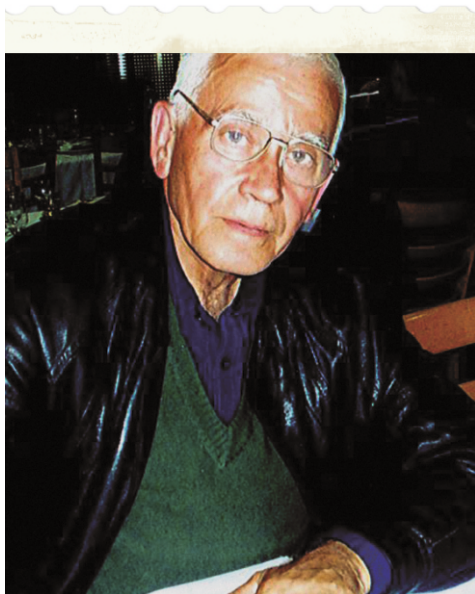
părul lunii ondulat
de delfini
în cântec de valuri

portul se adâncește
în viața de noapte

în depărtare
o corabie
sprijină cerul

MIRON ȚIC

Taină

Doamne, îți vorbesc cu dragoste,
Cu Taina zicerii Tale,
Care este curată precum întâia zăpadă a
iernii.

Aș vrea să iau în palme aceste curate ploi,
Cum ai lua fructele pământului.
Fulgi mari se așază pe umerii

*

Îngerului

Apropiat de fericire,
Slavă Ție!
Către Cerul deschis,
Prin limpezimea gândului
Și a inimii ce bate în piept
Mărirea sufletului peste cărările
Pe care mergem și ne-ntoarcem
În fața lui Dumnezeu
Unde putem citi
Fericirea binecuvântată de Tine,
Doamne,
Pe care o prețuim
Și o căutăm în lumea de aproape.
Te privim cu dragoste și te ducem
mai
departe
Pe drumul înverzit,
Unde sfinții mirați și frumoși,
Cu zâmbetul lor, liniștit, ne privesc
fericiți
De sub cerul nopții.
Doamne, ne rugăm Ție
Și vedem florile pământului
Cum ne ajută să înțelegem Psalmii
Intrați în ochii curățiți
Într-o zi de duminică.

*

Alese gânduri
Din zori de zi și până în amiaza mare,
Râu de iubire curge și tot curge,
De-a pururi tot ce se ivește și crește în zare,
Alese gânduri spre Tine, Doamne, se vor
scurge.

Cântecul să ne fie aer sacru din icoane,
Lumină lină din a Crăciunului colinde,
Numele dragi de Mării și Ioane,
Creații frumoase ce sufletul, mereu, vi-l vom
cuprinde.

Visul ce-l visăm e lumina curată din floare,
Harul dintre aproape și heruvimii din rază,
Cuvântul mângâiat de Mântuitor în zare

În care cântă bucuria și tot ce
Domnul
Binecuvântează.

*

Privirea cu dor să ne-o atingem
E vremea așteptatelor îmbrățișări,
Poezia din noi emană frumusețe,
Simțim cum ne tulbură grăbitele-
nserări,
Dornice, ca nopțile de taină, să ne
răsfețe.

Amintirea din inimi nu dorim s-o
stingem,
Chiar de suntem martori la
căderile de stele,
Privirile numai cu dor să ni le
atingem,
Până ce ațipim de osteneală și de
mirările
grele.

Clipele cu mângâieri le atingem,
vremea
târzie trece,
Un vis târziu ne este furat de vânt,
Mai vin cerboaicele la izvorul cu
apă rece,
Iar noi bem apa răsăritului din
cuvânt.

*
Te aştept
Te aştept
Undeva la marginea umbrei,
Unde o parte din paradis
A devenit ruină
Din care ciuguleşte un păun
*
Rămas fără o parte din pene.
Te aştept
De zile şi nopţi
Să te țin pe genunchi,
Convins că nu ne vede nimeni,
Până vom trece
De acea clipă stinsă
Când privirea mea
Se ascunde în privirea Ta
Până ni se trezesc cuvintele.
ţipătul lor coase cerul
de cealaltă parte a mării

MIHAI VICTOR AFILON

Bine aţi venit în Babylon

Ne-a amestecat Dumnezeu limbile.
Ai să zici că nu e poezie ce scriu eu aici,
Nici măcar un flow decent de rap,
De parcă mi-ar păsa,
Poemul meu sau ce-o fi
Nu e de vânzare,
Nici măcar de închiriat,
Nici act caritabil de cultură,
Nici propagandă politică,
E un evident exerciţiu semantic,
Epitetele mele nu sunt de catifea,
Sunt ace cu veninul necesar,
Când viaţa îţi aruncă vitriol pe obraz,
Devii imun la otrăvuri.
Ştiu, ție, venerabile poet, ți se pare o aiureală, Ție,
doctore, un delir verbal,
Ție, părinte, o erezie,
Ție, secretare de partid, un manifest antisistem, Ție,
cititorule....
Haş tag # Bună dimineața!

Glas

Lirica albastră a tristeții,
Aşteptarea cu poematica ei dureroasă,
Cuvintele: roi de viespi
Sub streșina gândului.
Clipele cernute în versuri,
Uneori, teama de rostire...

Afazia... puf de pădăii
Gonite de Eol, slovele.
Graiul înflorind din glasta trupului,
Glas, vibrație în catedrala urbană,
Caligrafie transpusă în sunete,
Diagrama ritmurilor cerebrale,
Un portativ de tăcere
În Agora poezilor fără cauză
Și a morilor de vânt.
Nimeni nu-i aude...

De toamnă...

În fluviul nopții plutesc
Răvașe aprinse în chip de stea,
Curg doruri, frecvențe sublinare,
Respirația lui Dumnezeu însuflețește
Mareele, femeile,
Urletul strigoilor imaginari
Și al motanilor lui Kusturica.
Vine apoi ziua cu răutatea ei
Vântul Răscolește praful, sufletul...
Prima ploaie biciuiește Pământul.

Tristețe

Sufletu-mi desfrunzește,
Sufletu-mi ruginește,
Scriu versuri, poeme, volume,
Pentru saloane de carte amânate
Și lansări fără autor.
Am renunțat la hedonismul vacanțelor,
La voluptatea amorului,
La pantagruelicele ospețe.
Lent, picură din samovar
Gustul amar de rostopască.

MIHAI VICTOR AFILON

My dear Babylon

PAULINA POPA

(din Volumul „Umbra lui Dumnezeu”, în curs de apariție)

CREAȚIA

este frumusețea fără margini,
este Lumina, este Dumnezeu!

Fascinați de ea, stăm în picioare pe frunze.
Nici nu observăm cum odată cu ea
ne legănăm în adierea extremă,
fugim departe de semeni, prin pădurile sfinte.

Creația este frumusețea fără margini,
este Iubirea ce stă descoperită
în fața unui taur înfuriat.

La drept vorbind,
noi nu avem ce căuta pe frunze,
nu avem ce căuta, descoperiți,
în fața furiei.

Creația este frumusețea,
ne ține în picioare pe frunze,
ne luminează, în timp ce noi
ne pierdem
în zbor
greutatea!

GREUTATEA

zilei care se apropie
stă ascunsă, nu o poți vedea, o intuiești.

Cândva ai strigat:
*Nu-ți cer în schimbul iubirii nimic
dar învață-mă jocul „foc apa foc”*

Fie pasul prin apele vieții
Cât poate să fie de mic
dar lasă în jur loc pentru ierburi frumoase,
pentru iubire și rugăciune!

Cad peste lume nori de mătase,
jocul cu iubirea,
cu cerul și luna, se termină lin,
așa cum se termină lumina în stinsele case.
Iubirea oprește securea,
ea știe să strige așa cum
nimeni nu a strigat vreodată

NIMENI NU A STRIGAT VREODATĂ

așa cum ai strigat
rătăcind
pe scările nesfârșite ale vieții.

Aseară a plouat.
Ai dansat goală în ploaie.

Nici nu știu cum
dar m-am trezit dansând și eu
alături de tine,
pe acele scări,
neluând în seamă spațiul îngust.

Iubirea era cea care te dansa,
așa cum priveai cerul
printre frunzele tinere.
Lumina din suflet
era ca soarele, era ca luna.

Umbra ta se prelungea pe scări
ca umbra unui arbore pe stânci.
Undeva spre apus,
se auzea un zvon de secure.
Ai ignorat tot ce azeai,
te-ai bucurat pentru tot ce a venit și s-a dus.
Nimeni nu a strigat vreodată
așa cum ai strigat,
rătăcind în zorii dimineții.
Ploaia nu s-a oprit.
Frumos și tânăr, dansul continuă
în ritmurile vieții

ÎN RITMURILE VIEȚII

trăiesc pentru toate acestea:
Pentru
diminețile cu rugăciune,
pentru cele cu lacrimi pe scările bisericii.

Pentru aroma cafelei,
pentru buzele poemului
cu tot ce a fost al meu,
al mamei și tatălui nostru,
cu bisericile noastre de lemn
și mirosul de pâine
frământată în zori.

Trăiesc pentru toate acestea:
pentru catedralele de piatră
semănate ca grâu,
să rodească alt grâu peste noi.

Pentru plugul cu lama ciobită
de oalele și ulcelele ascunse vederii.

În ritmurile vieții
trăiesc pentru poemul
în care plouă de câteva zile.
Apele cresc și lumea trece plutind ca o navă.

Trăiesc pentru iubire:
(Hebe sunt în fața celui ce ucide leul din
Neemia)

Trăiesc pentru Retezatul de kristal,
pentru Zamolxis și Valea Albă în care se mai
plimbă și acum Deceneu,
pentru Soarele de Andezit,
pentru brățărilor timpului de sub munte.

Trăiesc
pentru mirosul din casa tatălui meu,
pentru butoaiile cu prune ce nu se mai
terminau...
ce nu se mai terminau,
pentru lanurile de grâu
pe care le adunam în snopi
în urma brazdei de coasă, trasă
de tata.

Trăiesc pentru biserica de
lemn
în care bunicul a fost o
rugăciune fără de sfârșit,
în timp ce eu și fratele meu îl
priveam
așa cum privești icoanele.

Trăiesc pentru a spune
cum mi-am lipit pe gură o
bandă adezivă,
cum, de câte ori îmi ridicam
aripile,
alături, cineva stătea cu arcu

întins,
chiar dacă știa
că o funie de păianjen
mă ținea legată de pământ.

Cum, de fiecare dată
când lăstărea un arbore în pădurile mele
un zvon de secure se auzea ușor.

În ritmurile vieții
trăiesc pentru a povesti
despre jaful la drumul mare
despre aurul din catedralele sufletului
acestor locuri,
despre diminețile
cu arome de viață și cafea
adusă anume
pentru cei care aveau un interes.

Trăiesc pentru a povesti
despre tot ce a fost al nostru,
despre poemul care mă trezește,
cel care scrie flori de poezie
în pământul meu și al
copiilor mei

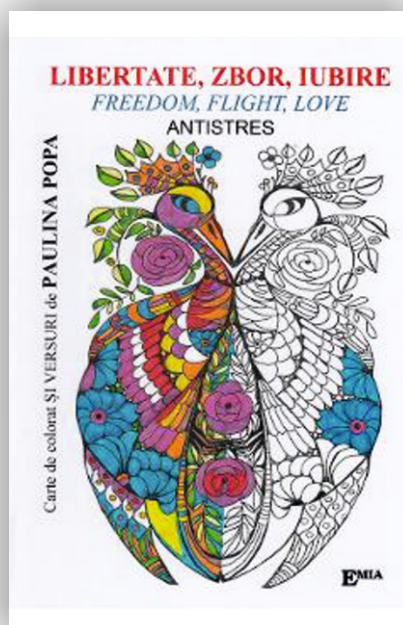
COPILOR MEI

le-am vorbit despre
timpul nostru,
care nu va mai fi
cum a fost când eram copii.
Te privesc cum
adaugi umbrei noastre, o umbră de sus,
așa ca să nu se spună că trăiești
nostalgii semănătoriste.

*Cu fiecare clipă mai senină,
seninul se înseninează către tine,
atât cât poate să susțină clipa
pe care se topesc multiplele
lumine.*

*Ascult seninul clipei tale,
mă sperie dragostea, poemele
nescrise,
buzele și brațele ca un perete de
sticlă,
pădurile vii pline de ierburi,
pădurile uscate frumoase,
aprinse...*

*Netimpul se înseninează, te
cuprinde.*

*Cuprinderea de fiară cu brațele-amândouă.
Nimic nu este mai frumos ca cerul
când plimbă în seninul său
cuprinderea de rouă.*

*Iubești atât cât poate să iubească
strict, calculat și rece ca o piatră,
cineva care nu plânge când se roagă,
nu cântă-n strană cum cânta odată.*

*Acum e timp de ploaie și seninul
ascuns se face ochiului, preaplinul,
numele vine și se duce, îți ia locul,
îți spui părerea perceptibil, simplu,
din care-nseninând
se-nseninează totul*

SE-NSENINEAZĂ TOTUL

cerul care se scurge pe pământ,
umbra
care ne alungește trupul ca un fluviu.

De când mă știu am înțeles
că nu este obligatoriu să fie cineva vinovat
pentru a plăti cu asupra de măsură,
că nu este femeie
aceea care se supune ori nu bărbatului,
aceea care este neglijentă
în fața previziunilor sentimentale,
cât mai repede
aceea care știe să pună preț pe moarte.

Se-nseninează totul
în cerul care se scurge pe pământ,
umbra care ne alungește ca un fluviu.

De când scriu am înțeles
că poemul este cel care se întinde în
iarbă
iar tu
stai și-l privești cum se afundă,
ești atrasă de brațele lui
cele cu care sprijină cerul.

Aseară ți-a luat mâinile,
ai simțit că sângerezi prin fiecare
deget,
că degetele lui sunt ale tale,
că așa, povestind,
iubirea și umbra nu sunt un
dezastru.

Ele sunt hrana poemului

în care se-nseninează totul.

Ploaia spală frunza.

Viața iese din pământ.

În fiecare verb stă închis un tunet.

Numele tău este numele lui,
numele lui este numele tău.

Ierburile sunt până la cer.

Aleluia!
S-a făcut de drag,
cerul se scurge pe pământ.
Sângele lui este sângele tău,
mâinile tale sunt mâinile
lui!

LUI

poemului de îngeri
să ne îngerească!
Lui,
trecerea printre șerpi și fiare,
pe vechi cărări, ori noi și asfaltate,
pe alei știute doar de noi, cu ierburi și maci,
doar maci de sânge!

Îngerimea, interiorul nostru,
să ne îngerească!

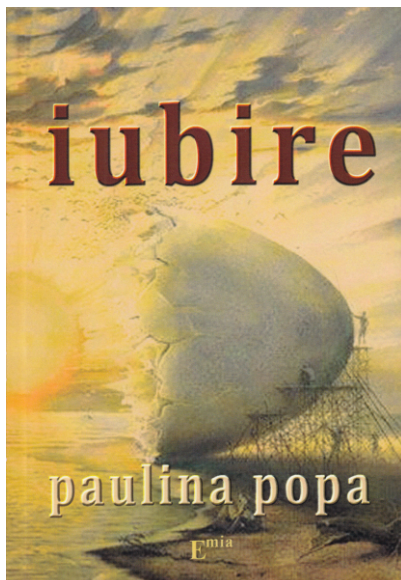
Lui,
Poemului de aripi, să ne înaripeze,
să zburăm cu zborul creat pe măsura noastră!

Atunci când ne înviem,
în interiorul nostru,
să creștem unul în brațele
celuilalt!

CELUILALT

floarea cântecului
acela care ne încântă,
umbra lui Dumnezeu care crește
în interior.

Celuilalt,
floare de flori din mijlocul
pădurii,
floare de rochia de carne când
dansul morții

paulina popa

EMIA

**CU
MĂINILE
ÎN FLĂCĂRI**

se tot urcă prin vene pân-la sân.

Floare de cântec suspendat pe buze,
așa cum suspendat în frânghii
cântecul unui alpinist
provoacă avalanșa.

Celuilalt,
floare de verde,
floare de vară și de ploaie,
floare de dragostea ceea care ne îndrăgostește,
floarea de interior care nu are asemănare,
nu are asemănare!

NU ARE ASEMĂNARE

cântecul sinelui, lumina:

*A nins peste floarea deschisă în zori,
flori de ninsoare peste florile roșii din sânge.
A nins și mai ninge și-ngheață,
ascult floarea sub ninsori cum se frânge*

*Depart de tine, pasăre vie,
printre părți din vorbire, cuvintele toate,
acelea scoase la mezat ori așezate pe raftul de
sus, știind că mai sus nu se poate.*

*Umbra omului crește peste creștetul lumii.
Să ne ascultăm interioru', apele vieții
urcate acolo în momentul dragostei noastre
ca soarele în zorii dimineții!*

*Umbra omului, cea care-l urmărește,
care e dans de sevă, care se face fluviu.*

*Cuvântul
acela care ne doare,
care ne cheamă,
nu are asemănare,
cu alba lui
floare!*

FLORIN FAUR

Zi

Cea mai însorită zi,
Cel mai minunat ceas,
Inima mea cadențată le-a cunoscut.
De-avânt visul mi-e treaz
Da, știu, a trecut.
Și ce avânt era să mă treacă-n mormânt
Mărirea s-a dus pe veci
S-a dus și tinerețea.
Dacă e să se ducă, ducă-se!
Veninul atâtor ani,
Tristețe mi-a turnat în vene.
Cea mai minunată zi,
Cel mai minunat ceas
Le-am avut,
Și visul de mărire s-a dus.
Și dacă-ar veni iar,
Nu l-aș primi
Căci purta pe aripi o dinamită
Ce sufletul mi-l spulbera.

La Brad

Mă întreb,
Ce-i cu durerea din sufletul meu?
Iar Crișul curge domol.
Mai fâlfâie pe dealul Lia
Un ultim stindard gol,
Ce mintea mi-o arde mereu,
E clipa când se înserează
Iar Crișul curge domol,
O ultimă rază mai pâlpâie,
Pe dealul Lia - gol.

Tablou cu fosfor

Să desenez arcadă peste timp
Din sfere incandescente surâzând mecanic
În străfundurile tăcerii,
Disting șoaapte în depărtare
În mâini mi se adună toate întrebările
În viteza nepăsării
Disting adevăruri intangibile,
De care mi-e teamă.
Dar acolo nu-i nimeni
Întunericul pilește așteptarea,
Somnul ca o răsplată după perdele de fum
Aducând vorba despre ce va fi,
Când învățat cu lipsa
Să-mi incendiez neliniștea
Lângă aspirații frânte
Cu crâmpie de memorie.

Amintire

Chipul tău
îmi mai străbate încă amintirile,
Deși nu-mi mai amintesc exact
ce spuneai,
Poate povesteai despre nopțile cu rouă,
și visele ce ți-au cutureierat somnul
Sau poate despre iubirile
care ți-au scăldat diminețile,
Undeva sub luminoase raze de soare,
Ori într-un orizont roșu,
care sărută depărtarea.
Nu-mi mai amintesc exact
ce spuneai,
Ți-ai semănat inima
în praful plin de amintiri,
Și poate ai plâns,
Sub gene adunând safire,
Și cuvintele le-ai îngropat
în timpul încercănat,
Restul e doar fum,
Încet te-ai stins din mine,
Iar în piept bizare bătaii se aud,
Și ziua spre apus se îndreaptă,
lăsând în urmă un iz de frunze moarte.

E o vreme

Cu sentimentul fragil visăm
În aburul unui înșelător narcotic
Cu idealuri naufragiate
Într-o mare moartă.
Liniștea rămâne pe apa-nghețată.
Prin ferestrele sufletului opac
nu se poate vedea acel mâine.
Ochiul lumii plânge
și moartea e un fapt divers.
Ce poem poate da vieții alt sens?
Arătăm cu degetul mersul lucrurilor
Dar nu deslușim decât spaime, tânguiri.
Vocile bubuie, cuvintele cad
Precum cristalele de gheață.
Nimeni nu aude nimic.
Nimeni nu pricepe nimic.
Nimeni nu poate nimic.
În lumea de fantome,
Alunecăm în neființă.

Iancu n-a murit

Fluierul lui Iancu a tăcut

Demult...
Dar nu într-atât
Ca moșii să-l fi uitat.
În Țara de piatră
Și azi
Mai răsună ecouri:
„Iancu n-a murit...”
Întreaga zare
E seninul ochilor lui,
Codrii-și-amintesc
Cântecul lui,
Vântu-l doinește
Din frunze de stejar.
În inimile noastre
Se păstrează sfinte
Îndemnurile Iancului,
Și tot se mai aud ecouri:
„Iancu n-a murit!”

Ispășire

Locuim într-un gând,
Într-o dorință,
Căutând, îmbătrânind,
Va veni o zi,
Când mireasma va trece.
Lumea râde, batjocorește,
Și verdele ierbii rămâne gol
Ca umbra unui parfum trecut,
Primăvara vieții se-ndreaptă
spre toamnă.
Acum voi aprinde un rug,
Sufletul o să ardă și el
În jocul nemilos al disperării
Ne pregătim să contemplăm
Sensuri adânci.
Luna luminează veșnicia
În inima umbroaselor păduri,
În jocul iluziei,
Ondine sunt visele.
Ca o diademă de foc răsare
Pecetea vieții din cenușa
Timpului ispășit.

Ante

Am venit de foarte departe,
Din tainele universului,
După ce am cotrobăit, în voie,
Planetele.
După aceea, adâncul pământului
l-am scormonit,
Trebuia să găsesc pulberea de stele,

Țărâna de foc,
Să o înfășor în jurul degetelor,
și să trag un cerc,
Ca un inel de aur roșu,
Prin care sufletul
Să treacă lin, ușurel.

Zădărnice

Că fără rost
Am tot umblat
Și fără rost
Am tot sperat
Și fără rost
Am tot iubit,
Că fără rost
Mereu trăind,
De n-aș fi fost!

MĂRTICA ROȘCA

Copil din flori

Eu sunt din flori,
Dar nu sunt floare
Eu sunt din nori,
Dar nu sunt nor...

Sunt cel ce-n lume am venit
Dintr-o iubire trecătoare
Din doi părinți ce s-au iubit
Și din iubirea lor cea mare
Am răsărit,
Dar nechemat și nedorit,
„Venisem într-un timp nepotrivit.”

Sunt singuraticul pierdut
Din două lumi ce s-au iubit,
Și s-au iubit până-ntr-o zi
Când eu, fără să fi cerut,
În viața lor am apărut,
Dar nechemat și nedorit.
Și de atunci,
Ei nu s-au mai iubit,
Venisem eu, cel nedorit.

Eu sunt din flori,
Dar nu sunt floare,
Eu sunt din nori,

Dar nu sunt nor...

Sunt cel ce-n lumea trecătoare
Mă plimb pe-o frunză plutitoare,
Și tot visând la dragii mei
Eu mă topesc de dor,
De dorul lor,
De dorul celor care nu mă vor...

Eu nu sunt vis, nu sunt decor,
Sunt viu și treaz și visător
Și lupt să nu dispar
De-atâta dor.
Eu sunt copilul ce-am venit
Să stric grădina lor de vis
Și să umbresc un paradis.

Sunt cel ce-aștept
Să fiu iubit,
Să fiu dorit...
Aștept să li se facă și lor dor
Și să mă cheme-n casa lor,
Ei însă nu mă vor.

Cât de ușor m-au părăsit,
E clar, că ei nu m-au dorit
Și nici n-aveau păreri de rău,
Și nici frică de Dumnezeu.

Aveam doar două săptămâni
Și mă îngrijeau alte mâini,
Cu mult mai multă dăruire
Și-n suflet cu multă simțire.

Da, m-au luat alții părinți
Care aveau suflet de sfinți,
Într-o zi prealuminată
De Domnul binecuvântată.

Am alergat spre ei simțind
Că și ei parcă m-ar dori
M-au luat în brațe oftând
Simțind ce-i dragul de copii.

Luându-mă la ei acasă
De ceilați, nu-mi mai pasă,
Ei mă iubesc, mă ocrotesc
Și de toate-mi dăruiesc.

Mă simt acum luat în seamă,
Având și tată, având și mamă,
Și-ți mulțumesc, Părinte Sfânt,
Că nu sunt singur pe pământ.

Tu, Doamne, ai umplut un gol,
În suflet de părinți, după copilul lor,
Și-ntr-o inimă mică și nemângâiată
De dor de mamă și de tată.

Îți mulțumim și ne-nchinăm,
O viață-ntreagă ne rugăm,
Simțind ce-nseamnă fericire
Prin a Ta blagoslovire.

NORA HRUBAN

În torent

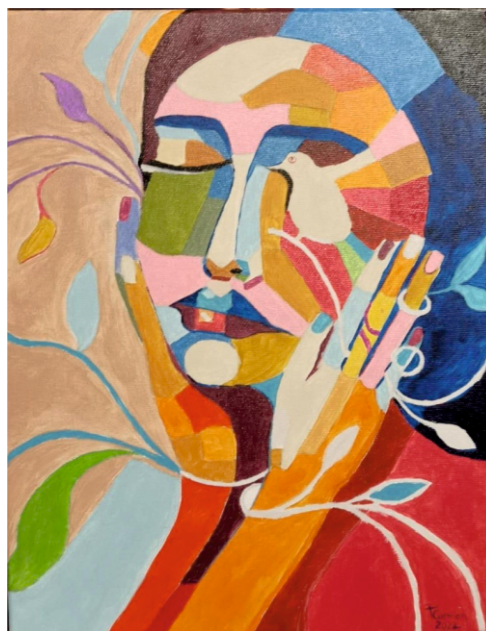
Lumea-i cu mine
Ființa în care ard
Nu pot s-o ignor
În acest răstimp
Nu pot să trăiesc
Decât alături de ea
Această suflare, acest vârtej
În care simt
O constelație strălucitoare de trupuri,
Un sediment spiritual
Pierdut într-un involburat ocean
De gânduri vitregite de țărături
Aici, în torent,
Nici când de semeni părăsită
Când va fi să nu mai fiu.

În singurătate

Doar durerea poemelor mele
În răni adânci
Pe suflet mi-au rămas
Rafale de nisip
Cu ochi ce stau de strajă
Aievea vor să spele
Parfumul oazelor de rouă.
Plouă cu lacrimi din cerul de ceață înroșit
Mii de speranțe împletite
Ce nu se frâng în a vieții splendoare.
Ecoul doare într-o lume
Ce pare a fi a noastră,
E doar moartea spulberând speranțe
În asprime nici vise nu-ți mai aparțin
Când te privești
Dorind să te trezești
În lumea în care totul dispare.

Scrinul

Cel din pieptul meu
De veghe-i în tăcutul
Și adâncitul imn
Al învierii sentimentelor.
Hazardul iubirii
Pe scrinul inimii-i
Heruvimul fericirii
Stridentă lumânare
E aprinsă când o doare,
Suferă în nestinsa disperare
Șiroind în lacrimi de foc
Pe al zeiței obraz
Risipitorul scrin - șovăielnic duh -
Tânjește-n zadar și se pierde-n iubire.

NUȚA CRĂCIUN

sunt doar o umbră crescută din ea însăși

parcă toată viața e o repetiție
un fel de peron care dă ora exactă
parcă totul s-a mai întâmplat cândva
cu aceeași precizie a gerului
sau a depărtării

e devreme în camera mea de închiriat
sunt doar o sclavă fără pace
o umbră crescută din ea însăși
înălțimea ninsă a unei amintiri fugare
un bulgăre mare de zăpadă
dintr-o iarnă veșnică

între adevăr și minciună
trădarea ta e o veche cunoștință
dintr-o noapte albă și rece
o viață subterană și o singurătate
pe care le duc cu mine peste tot

pregătește-mă, Doamne,
pentru drumul din spatele nopții

graba aceasta a timpului

îmi amintește de copilărie de graba mea
de a crește când îmi măsuram anii
pe tocul ușii
cu bucuria imensă de a merge
de mână cu mama pe ulița satului
cu îngerul mereu în spatele nostru
cu lumina aceea albă căzându-i de pe aripi

credeam că știu să renasc mereu
dintre cuvinte străine
viața mea acest timp neobosit

i-am ascultat de atâtea ori bătăile inimii
prin păduri

nu-mi doresc decât
să mă ții de mână în clipa asta, mamă,
în această lume a lucrurilor
plină de întrebări fără răspuns
să privesc înapoi și să văd iar îngerul
și lumina căzându-i de pe aripi

să nu mai simt că viața
e o pasăre care nu-și mai găsește cuibul

cuvintelor tale nu le mai cresc aripi

ce frumos era când te știam
aproape de mine ca o apă stătătoare
când împărțeam aceeași pernă și aceeași
căldură
la marginea nopții

acum cuvintelor tale nu le mai cresc aripi
mă devorează așa cum
devorezi o înghețată pe vreme de arșiță
distanța dintre noi este un leagăn
îmi plimbă prin aer goliciunea

trăiesc în trei dimensiuni
nici nu-ți închipui
cât aer e între mâinile mele goale

insula mea albastră

știam că trișai când vorbeai
despre adevăr sau despre iubire
respiram cu nesaț aerul tău nepăsător
simțeam cum bătea miezul nopții în inima mea

fericirea e doar un prieten imaginar
știu că le datorez mult celor pe care nu-i pot
iubi

dar tu erai mai frumos decât toate pozele tale
de la picior la inimă de la ceasul din turn
la ceasul din piept

îi povestesc toate astea femeii din alt anotimp
tânjesec după tinerețea ei
după nopțile care încă mai păstrează
urma aceluși țipăt de plăcere

dar tot mai sper să se întâmple
cu adevărat ceva
pe insula mea albastră ca o floare de in

o arhitectură a poeziei

nu-ți mai găsești locul în familia lucrurilor
dacă faci un pas ești singură
visezi că omenirea va decide să moară odată cu
tine
dar nu se întâmplă așa

ești ultima pe lista ta de favoruri
recunoști că ți-ai uitat rugăciunea
ești tâlharul care nu l-a recunoscut pe Iisus
te latră tot mai des câinii sălbatici ai dimineții

doar o voce a rămas să rățăcească prin venele
tale
într-o arhitectură a insomniei
și niște păsări stranii care scriu poezii
pe apa cerului

o femeie care știe că va îmbătrâni singură

caută în fiecare dimineață o fereastră pe unde
să evadeze
o fereastră în propriul corp pe unde să-și poată
abandona
tristețea care îi urcă mai sus de frunte o
depășește
oboseala roșie a unui apus în care soarele
are aceeași vârstă cu singurătatea ei

e doar o femeie care știe că de atâta melancolie
i-ar putea putrezi inima de aceea cântă
îmbrățișează și iubește la întâmplare
să poată uita o imagine luminată de lună când
cineva
îi vindea cuvinte și ea le spăla cu lacrimi de
recunoștință
ca un cerșetor orb ce pipăia lumea direct cu
sufletul

și străzile sunt singure când le străbate
singurătatea ei
poate că ora fragilă pe care i se sprijină piciorul
este o oglindă
marchează orizontul o panoramă blestemată
în care norii iau forma unor îngeri izgoniți din
rai

între timp lumea merge înainte
soarele rotește în jurul ei o toamnă de aur
restul iadului e albastru ca cerul
frigul de la șase dimineața

muzica este lucrul care doare cel mai puțin
întorc discul pe cealaltă parte și ascult
mereu îndrăgostită de tinerețe și de întâmplare

o iluzie a rătăcit orbindu-mi ființa în noaptea în
care
am văzut lumina curgând prin venele tale
aveai un zeu în privire
care îmi amintea de o istorie povestită greșit

timpul își împinge trenurile goale pe șinele
lustruite
tot așa cum viața mea trece obosită
printre cuvinte

și urmele tale nu mă urmează
și gura mea e incapabilă să te cheme
în asprul frig de la șase dimineața
plin de întrebări fără răspuns

unde merge trenul acesta

unde merge trenul acesta te-am întrebat
nu mi-am pregătit încă mâinile pentru moarte
am visat mereu să pot găsi o ascunzătoare
să intru în ea fără teamă
să mă gândesc la moarte ca la o romanță

să ascund alături de mine
un câine orb fără adăpost
lătratul lui fără întoarcere
mâinile mele confuze să-i închidă ochii
ca pasărea de pradă să nu-i poată mistui

să simt iar cum soarele răsare din ciutura inimii
cum realitatea nu mai e o mireasă
abandonată la altar

să se întâmple în sfârșit o minune
iar eu să o pot duce cu mine peste tot
într-un tren neîncălzit care să alerge de zor
să unească iar capetele lumii

VICTORIA STOIAN

Sonete

Rugul iubirii

Aprinde-n mine rugul iubirii blestемate,
Întoarce-te din nordul în care m-ai uitat.
Zăpezile durerii adânc m-au îngropat,
Cristale reci de gheață, luciri de nestemate
Aruncă peste urna altarului păgân,
În care-am ars rășină și flori de mușețel
Jurându-ne credință pe-o lamă de oțel,
Ce retezase iarba, schimbând-o în pat de fân.
"Iubita mea, romanța trădării sună fals,
În mintea ta, fantoma trecutului asmute
Asupra mea cohorte de negre gânduri, sute
Săruturi pun pe ochii-ți, pe mâini, pe gât și-n
vals

Te voi fura iubito, încet, pe nesimțite,
Să reaprindem rugul iubirii tănuite".

Cu tine doar...

Cu tine doar, de-o vreme, eu pun la ani gățeli,
Că nu doar primăvara livada înflorește,
Magia o repetă acela ce iubește,
Dar și acel ce n-are cu nimeni socoteli.
O lume se închide, în jurul nostru, calmă,
Un pod de aur leagă ținutul meu de-al tău,
Sub el, imens și negru, ne-ndurătorul hău
Ce-ar vrea să ne despartă la orișice sudalmă.
Și, când alerg spre tine, crenguțe înflorite
Apar, să știi că tu, te-ndrepti pe-același drum.
Dar, de nu poți veni, schimbate sunt în scrum,
Și florile și podul și orice gând, iubite!

Cei răi ar vrea să spună că-n basme doar trăim,
E greu să înțeleagă cum trainic, ne iubim...

Mirare

Ne ning copacii cu flori roz, au flori de risipit,
Un corb se tânguiește, cu croncănit încet
Iar inima îmi bate în ritmuri de sonet-
Mirare, de nu-mi spune că-i vremea de iubit!
Mi-ești inimă năucă, sau poate primăvara,
Cu drogul ei amar, cu gust de astenie,
Nevroză temporală, portal spre nebunie,
S-a cuibărit în tine, fără să știi, aseară.
Zgomot de fond, concertul numit „Imperial”,
La pian un demon cântă, iar clapele răspund
Cu un damnat tremolo, ca într-un joc secund,
Mă pregătesc să intru cu tema în final...

Adagio: ninsoare de flori, în asfințit,
Mirare! – fără vârstă e vremea de iubit!

Mă mușcă amintirea

De ce mi-e dor de tine, nu m-ai căutat de mult;
E toamna, frunze moarte și cer doar cenușiu!
Să mă mai vait? - în lacrimi de ce-aș mai vrea
fiu?
Mă caută amintiri cu nesfârșit tumult.
Și nu sunt lucruri rele, iubire, soare, vinul-
Nebuna tinerețe, ispite și-ntrebări,
Pe care dintre multe, secretele, cărări,
Să alergăm, că poate ne va lega destinul?
Așa gândeam atunci, acum sunt necăjită...
Și undeva, departe, trăiește primăvara
Cu verde vegetal, tânjind să vină vara,
Căldura să-i dea mierii, frăguțele în chită

Să le adun..., dar nu, pentru întâia oară
Mă mușcă amintirea, dar știi, nu mă omoară!

Andante

Apare din ceață lumina, andante,
Se termină noaptea, lumina răsare,
Dar gândul se-ntoarce la tot ce mă doare,
Stăpân e pe suflet infernul lui Dante!
Mă simți lângă tine, cu nasul în pernă,
În ziua ce vine, din nou vezi un dar
Și simți că secunda nu trece-n zadar,
Un rost ai pe lume, nu, viața nu-I ternă,
Îmi spui, și-mi aduci lângă pat un ghiveci,
Un cactus rotund ce-a făcut șapte flori,
Discret, un parfum răzbate prin pori,
Iar țepii cuminți au intrat parcă-n teci.

Andante, sărutul nu cere cuvinte,

GEORGIANA DAVID

DIN ALTE TIMPURI

Sub vraja vremurilor ce au trecut,
Am stat la focul vetrei de la Început,
Și-am străbătut timpul înapoi,
Căutând în flăcări semne noi.

Am văzut cu ochii acelor ce au fost,
Nu mă puteam desprinde din a lor privire!
N-au fost vremuri fără rost,
Ci veacuri veacuri de trai și bătlie.

Cei de la Începuturi multe mai știau!
Și ce va să vină și ceea ce era.
Căci în ochii lor lumina și adevărul scânteiau
Și nici un viscol nu le îngheța.

În mâna lor, arma nu tremura
Și mintea lor era clară ca și fața apei.
Căci erau frați cu codrii și cu noaptea,
Iar stelele, Destine le clădeau!

Înălțat-au Soarelui și Lunii Sanctuare,
Ce azi sunt vii și își ascund misterul.
Doar Străbunul Dac știa rostul să-l dezlege,
Vedea și-n noapte și citea și Cerul!

La focul vetrei de la Început
Priveam flăcări din alte timpuri.
Scânteind, doruri fumegau,
Creând miraje, la răstimpuri.

În inima mea, vocea Străbunului grăia
Cuvinte, ce nu pot pe hârtie să se pună,
Iar cântecul de bucium sângele-mi bătea,
Invocând vocea-mi din străfunduri!

VERSUL MACILOR

Macii roșii...
Mătasea câmpului o înfioară.
Petale fine de rubiniu
Se desprind ușor și zboară !

Stârnite de suflarea vântului
Sunt spicele verde-aurite.
Florile câmpului
De maci sunt înroșite.

Asfințitul colorează albastrul
Cu nuanțe roșu-portocalii.
Soarele, mărețul astru,
Poleiește câmpul cu unde arămii.

Sunt magice clipele de frumusețe
Și efemeră-i strălucirea lor!
Florile se nasc și mor.
În urma lor, rămâne dor!

Mi-e dor de clipa trecătoare,
De izul câmpului cu flori.
Asfințitul macilor din noi,
Cerul vieții ni-l pictează.

ADA BERARU

Poeme

Dimineață cretană

Te privesc din inima dimineții târzii
întoarsă cu spatele spre fereastră cum plutești
somniașul acolo unde Lethe și Acheron
formează o deltă îți scriu de la capătul lumii
soarele se ascunde de propria-i strălucire
tăioasă în frunzele iederei în ascensiune pe
zidurile albe de jos de pe malul mării dintre
mănunchii de spini vopsiți în albastru strigă
Azrial zâmbind puțin întristat a venit vremea și
îmi apucă sufletul și mi-l trage cu mâini
scânteietoare pe gură

lumina se prăbușește orbitor de pură
printre buruieni și umple până la refuz toți
lămpi sălbatici îmi este îngrozitor de teamă să
mă ridic așa că îți ascult respirația prăbușită
deasupra inimii tale vin tot felul de ființe
fabuloase verzi vinete prelungi diafane au dinți
ascuțiți și mă ademenesc sfidătoare întinzând
pe trupul meu căzut pe spate candelă limpezi în
care pâlpâie ispitele asemenea geniilor în
lampă

aș putea crede tot ce îmi spui strig în
van întinde numai mâna și fă-mi un semn iată
pot să îți văd cu claritate toate umbrele căci
mărturisesc că da am tocit toate sandalele pe
care le-am găsit în piața din Babilon iar dincolo
de ușă ar putea fi Nakir și Munkar și mă vor
întreba cine este zeul meu cine stăpânește
îndepărtatele ținuturi dureros de înmiresmate
ale raiului

nu am voie să șovăi când practic tauromahia și
fac salturi peste grădina cu crini și platani deci
trimite-mi pe vârful săgeții un ultim mesager
înaripat așa cum arunci plictisit cu o piatră în
mare iar apoi ne vom prefăce că nu s-a
întâmplat niciodată nimic nu vor rămâne nici
măcar prestigioasele cercuri pentru că pot să te
asigur că privește mi-am luat sufletul obosit în
brațe și este atât de ușor încât pot să îl trec
singură peste prag.

Dac-ai ști cât de mult îmi lipsești!

dac-ai ști cât de mult îmi lipsești!
ca o apă limpede curg spre tine
dimineată a dimineților
clipele se fac șuvoi un copil se azvârle râzând
în mijlocul râului
și ne stropește pe față cu timp
am trăit cu adevărat sau am visat
acest ianuarie când ascensorul ne-a ridicat
deasupra
acoperișurilor
și-n mijlocul ceții
n-am mai fost singuri

trebuie să te lepezi
de sânge trebuie să te lepezi mi-au spus
să dai drumul, să renunți la tot ce-ai mai drag
cineva îmi deschide palmele cineva scrie un
poem
pentru mine cântă
un pian
dincolo câmpul meu de bătălie presărat cu mii
de leșuri
și-n dreptul fiecăruia un steag

dac-ai ști cât de mult îmi lipsești!
cineva pictează fluturi, cineva așteaptă
primăvara
ca să ajungi până la iarbă până la apa vie a
arborilor până la piatră
trebuie să lepezi
ferestre aripi valuri culcușul de tandrețe al
noptii
să ajungi
până la obrazul înghețat sub ultima lacrimă
până acolo unde
desăvârșirea ne strigă pe nume
și ne acoperă pleoapele cu lumină...

***

știu că va veni o primăvară în care eu voi fi, din
nou, cea mai frumoasă
se va ridica ceața de peste pădure
toate porțile Timpului se vor da de pereți
se vor rotunji ca un arc colorat toate colțurile
cuvintelor
și lacrimile mele știute și neștiute
se vor preface în fotoni și lumea le va crede
instalații de pom,
lumânări candelă de aprins la capul morților
îngeri de paianță
acadele și mărunțiș pentru micii cerșetori din
fața bisericii
pe care de-atâtea ori i-am mângâiat pe creștet
și le-am pus degetul pe gură

iar drumurile și mările oh, drumurile! vor duce
întotdeauna la cineva
lumea va deveni o fereastră

și toate gesturile mele până atunci inutile
se vor transforma în crenguțe de brad înainte de
Crăciun, așa cum își cumpără săracii orașului

păsările vor prinde în cioc toate greșelile
noastre
le vor purta până la capătul lumii
și le vor da drumul

și toate întâmplările visate mi se vor scurge în
mijlocul dezghețului printre degete
ca nisipul plajelor
pe care n-am umblat niciodată
și tu în genunchi vei buchisi pentru prima oară
pe paginile gândurilor mele uitate în iarbă
iar apoi vântul le va răscoli
și ne va purta departe...

DUMITRU TÂLVESCU

ARCANA ANIMAE
(fragment)

*

**

Samavolnica jale a clipei
Întruchipată sub formă de șarpe
Bântuie sub gânduri ca un brici
Grăbit, pe-o față ne-ncepută
Ascunde timpul sub tăceri.
Imobile statui, oamenii plâng
Nimic în jur nu-i mai alină.
Primăvara vine pe furiș
Zîmbetul ei înflorește timid
Adie-un vânt printre oglinzi
Și tace apoi, ascuns, sub grinzi.

*

**

La umbra adevărului sunt liber
M-apasă doar nedumeriri
E lungă calea spre a înțelege
Când de sub nori nici ploaie nu e.
Lumea se zbate în tăceri
Orașul e pustiu, iar casele sunt triste
Oamenii cu frica-n sân mai speră
Să fie ce-au dorit și nu-s
În vremi ce drumul e doar dus.

*

**

Gemetele neputinței ciobind speranța, părți din
ea plutind aiurea
Ca și cum ar fi vrut să izvorască patimi, însă
locul nu era propice
Lucea a soare sub ceața gândurilor și voia bună
cerșea alinare
Cufundată în tăceri, luna trecea printre arbori
într-o căutare fără sens.
Și nimic nu tulbura liniștea aceea apoasă decât
umbra unor pași... Ai mei, ai tăi... Cine știe?

ELVIRA-AURICA TOMUȘ

DORUL CIOBANULUI

Adu, Doamne, vara iute
Să mă sui cu turma-n munte
S-aud codrii cum foșnesc
Eu din caval să doinesc.

Ciripit de păsărele
Îmi răspund în cor și ele
Fiecare-n glasul ei
Seara cântă greierei.

Noaptea cu lună plină
Nu-mi dau pace la hodină,
Că aş vrea ceva mai mult,
Glasul mândrei să-l ascult.

Știu că doinește de jale
Așteptând să-i ies în cale
Cum obișnuiam mereu
Știu, mândruțo, că ți-e greu.

Și eu, mândro, o duc greu
Că noi ne-am iubit mereu,
Așa-i viața de cioban
Se repetă an de an.

Dar la toamnă când cobor
Eu cu tine-o să mă-nsor
Și-om avea grijă de oi
Nu eu singur, ci-amândoi.

Și-om pleca în primăvară
La munte cu turma iară,
Eu cioban și tu băciță
Fără dor de-a ta guriță.

Nu vei duce dorul meu
Dar nici eu mândro pe-al tău,
Vom fi mereu împreună

Făcând caș și brânză bună.

AM DORMIT PE PAT DE FRUNZE

Nucule cu frunza rară
Tu ne-ai dat un pat aseară
Frunza ce s-a scuturat
Am făcut cu mândra pat.

A dormit pe frunze moi,
Și ne-am iubit amândoi
C-așa-i dragostea la țară
Te iubești mai mult pe-afară.

Dragostea e mai curată
Și de nimeni tulburată
Doar triluri de păsărele
Care se iubesc și ele.

Și aeru-i mai curat
Cu miros îmbălsămat
De flori mândru colorate
Ici și colo-mprăștiat.

CORNELIA NEAGA

Măinile măicuței mele

Măinile măicuței mele, de Dumnezeu alduite*,
N-au stat nicio clipă-n loc, tot timpul au fost
grăbite.

Puculeau târگاș* de vacă, o dată pe săptămână,
Răsuceau sub lampa-n grindă, fir alb și moale
de lână.

Măinile măicuței mele, aspre de atâta trudă,
Frământau pâinea în troacă*: „-Până când
grinda asudă!”

Când ieșea la plug în Fraga s-ogore holda-n
fețâie*

Măinile nu s-odihneau, ștrincăneau sfetăraș*
mie!

Măinile măicuței mele, cu noduri și bătucite
Au bătut cu bârghe, natra, la cingeie nevedite*.

Cânepa au melițat-o, ș-au întins pânza pe iarbă,
Iar noaptea au strâns la piept dorul dintr-un colț
de ramă!

Măinele măicuței mele, n-au fost nicicând
obosite,
Când săpau holda întreagă, ori strâneau fân în
căpițe.

Și cu ele-așa crăpate, ori negre ca un tăciune,
Le-nălța spre cer smerită, murmurând o
rugăciune.

Regionalisme: alduite – binecuvântate;
puculeau târgaș - pregăteau produse pentru a le
duce la piață; troacă – covată; fețâie – loc în
fața soarelui, la răsărit; ștrincănea sfetăraș –
împletea un pulovăr mic; cingeie nevedite -
prosoape cu țesătura aleasă în degete.

În străicuță

Mă mândresc că sunt româncă și prin lume
mult umblată,
De mă-ntrebi ce-am în străicuță*, îți răspund
acum, pe dată:

Am merinde sufletească, dor-durut și-o
rugăciune

De la strămoși obiceiuri, credință și-
nțelepciune,

Graiul dulce de la maica și cei șapte ani de-
acasă,

Să las loc de bună ziua, eu să fiu doar
sănătoasă,

Busuioc și-o iconiță, doruri prinse-ncingătoare
Împletită-n curcubeie cu razele de la soare.

Iar ca să îți dovedesc, cu mirare o să vezi,
Când străicuț-am să răstorn, no', să te-
ncredințezi

Că am pus și veșnicia de pe plaiul Mioriței,
Stih dulce de Eminescu și legendele Dochitei.
Iar de-o scutur, buciul sună! Naiul lui Zamfir
doinește!

Torogoata lui Fărcaș tragă și însufletește
Glas de tulnic-n Apusenii, unde doarme
Crăișorul

Cu fluier de soc la cap, ca să-și mai aline dorul.
Straița mea din lână bircă*, pe umăr o port
mereu,

Umplută-i cu gânduri bune și credință-n
Dumnezeu.

Mărturie-mpărtaşită pentru dragostea de glie
Port în ea, prin lumea largă, dorul meu de
Românie.

Regionalisme: străicuță – trăistuță; lână bircă -
lână merinos

Ia românească

Am întins vara pe iarbă, la lumina soarelui
Valul de pânză mai deasă, în mijlocul florilor.
Să albească ca și neaua, din ea, zău, să-mi
croiesc ie,

O cămașă românească cum se poartă pe-a mea
glie.

O să-ndălui* cusătura, toamna la primele
semne,

De cum pică bruma groasă și cad frunzele din
lemn.

O să cos, când nu mă vede, vreo nănuță*, vreo
vecină,

Pe ascuns de ochii lumii, sara l-a lămpii
lumină.

Trag firul doar după ac, cum mămuța* m-a-
nvățat

Cu arnici negru, subțire, de la boltă* cumpărat.
Piepții iei numai nalbă și frunză de mărgărint*!
La grumaz prind cipcă* deasă, strânsă cu firuț
de-argint.

Pe pumnar* cos floricele, sânzâieni de pe sub
hat,

Iar la mâneci râuri, râuri, pârlăiașele din sat!

O să mă mândresc cu ia și-o să fiu făloasă tare
Duminica-n sat la horă, sau în zi de sărbătoare.

Regionalisme: nănuță – tanti; mămuța –
bunică; boltă – magazin sătesc; cipcă –
dantelă; mărgărint – bănuței; pumnar – tiv lat
la mânecă; a îndălui – a începe.

MARIA POPA

PĂ VALEA MURĂȘULUI

La umbra arcașului
Pă Valea Murășului
Doru-i greu, dragostea-i mare
Curge apa lin la vale.
Șăge un voinic pă țol
Fluierând una gi dor
Să uită la apa lină
Așceaptă mândra să vină.
- Gi dor mândra și gi drag
Frică-mi e c-ajung în iad,
Gi drag mândră și gi dor
Frică-mi e că am să mor!
La umbra arcașului
Or da drumu dorului
Lângă apa curgătoare
Or duce dragoste mare.

FOST-AM DRAGĂ BAGELUI

Ieșii asară-n portiță
Să-mi văd bagea pă uliță,
Cu poale gi giolci albice
La brăcină încrețâce.
Cișcineu cu ciucuri mici
Și cămeașă cu arnici
Cusută-i cu flori mărunce
Tât la mine să se uice.
Opreșile-s cu mărele
Să se uite tăți la ele
Că nici eu, altu nu văd
Numa-n ocii lui mă-ncred.
Unge merg, unge mă-ntorc
Numa gândul lui îl port,
Floare dragă-s la bagea
Și nu vege pă alta.

BUNE AR FI

În otava gi pân lunci
Unge or cânta doi cucu
Am dus drag și am dus dor
Mi-o trecut viața ușor.
Prin otava încâlcită
Și pân iarba necosată
Anii mei toți or trecut,
Cu dragostea ce-am avut.
Bine-ar fi dac-ar mai fi
Măcar douăzeci și tri,
Să trec pân viață ușor
Tot cu dragoste și dor.
Să nu vină bătrâneța

Și în suflece tristeța,
Să gângesc la ce-am iubit
Vara pân fânus cosât.

DORINȚĂ-N NOAPCE

Ceriu nu-l gișcige nime
C-o fereastră câtă mine,
Ca să pot un pic vegea
Ce ar vrea inima mea.
Să îi văd p-ai mei părinți,
Că s-or dus gi mult la sfinți
Și dacă-i sânin și-i lună
Poace văd un moș ori, bună.
Și pântru durerea mea
S-o-ntristat luna și ea
M-o văzut noapcea plângând
După ai mei suspinând.
Îi bogat ceriu cu stele
Și-i spun gândurile mele
Și-l rog să gișcid-o ușă
Pântru-un unci, pântru-o mătușă.
Mai așcept un pic că poace,
Să gișcige într-o noapce
Să-mplineșce ce-mi doresc
Să văd oameni ce-i iubesc.

Din volumul „Dor îmbătrânit”,
Editura EMMA, 2021.

ANA TRICU

Din volumul „Am rădăcinile-n pământ”

LUCRATUL CÂNEPII

Mică fiind în satul meu
se lucra la câmp din greu
La cânepă s-a lucrat
cu știință și răbdat.
Primăvara mai devreme,
- cel mai bun teren ales
Cu gunoi mult îngrășat

și c-un plug frumos arat
Cu grapa fărămițat -
pregătit de semănat

Cânepa-ncepea a crește,
- ea nu trebuie săpată
Nici nu trebuie udată,
nici nu trebuie călcată -
Când era pe la cules,
trebuia paiul ales,
Cel subțire la o parte,
haldurii* lăsați în vânt
Că era în ei sămânța
ce-o semănam în pământ.

Se lega apoi mănuși
cânepa cea subțirea
Și se băga în toptilă*
unde paiul se-nmuia
În apă sub bolovani
circa patru săptămâni
Apoi se spăla mănușa
frecată cu grijă-n mâini.

Întinsă pe lângă garduri
să se usuce frumos,
Ca apoi sub zdrobalău*
să cadă pozdării* jos.
Cu hecelă* și cu piepteni
să se separe fuiorul
De băteală*, câlți, pozderii*
risipiți în tot ocolul.

Se așterne frigul iernii
și noaptea e lungă tare
Femeile merg cu furca
se adună-n șezătoare.
Acum lucrează fuiorul
îl pregătesc de război
Fire de câlți și băteală
pentru costumașe noi.

Notă: poem dedicat femeilor din
localitatea Cățelul Românesc,
creatoare de straie din cânepă.

SPĂCELUL MAICHII MELE - fragmente -

Și-a făcut maica spăcel
înainte de război
L-a cusut cu mare drag
cum e portu-n sat la noi.

Guler negru în brânel*,
are piepteni* în model,
E lucrat pe fir cu grijă,
Doamne, ce frumos spăcel!

Încadrat în colțișori*,
călcătură și poduț,
Având ornament cu pureci*
ca să fie mai grăguț.

Am descris spăcelul Maichii,
al Bunicii din Căței,
Ce-l purta în zile-alese
și-a fost mireasă cu el!

PE SUB DEAL PE SUB PĂDURE (Cântec popular)

Pe sub deal pe sub pădure,
merge o nevestă-n lume
C-un prunc mic nebotezat,
fugită de la bărbat.
Pruncul plânge ne-ncetat
că-i micuț, e supărat,
Maică-sa din grai grăia,
pruncul la piept și-l strângea:

„Taci pruncule nu mai plânge,
că mama te-a ajuta
Și ți-a face-un legănel,
într-un vârf de copăcel”.
„Da cine m-a legăna?”
„Vântul când el va sufla”.
„Dar apă cine mi-a da?”
„Ploaia când va picura”.

„Da de mânca ce-oi mânca?”
„Mană cerul îți va da.
Îi crește ca nima-n lume,
Dumnezeu ți-a pune nume”.
„Da cine m-a înfășa?”
„Maica Sfântă Precista
Ție grijă ți-a purta
și te-a binecuvânta”.

VALENTIN DAVID

Cetate inexpugnabilă

Cetatea Devei, cea vestită,
Cu porți solide, ziduri reci,
E astăzi lesne cucerită...
De o armată de berbeci!

Brandurile Devei

Deva ne uimește țara
Prin cetăți medievale,
Iancu de la Hunedoara
Și prin viperele sale!

Ierarhii

De războaie încercată.
Naltă, pe un deal stâncos,
E cetatea cocoțată...
Tribunalu-i mult mai jos!

Secretele „Vidrei”

Meșteră-n tăbăcărie
Și cojoace de jivine,
Lelea de la Orăștie
Ia și pielea de pe tine!

Mișcare browniană

Nevasta și-a bronzat fața
Dar nu e meritul căldurii,
Ci iese doar la suprafață
Negreala de pe cerul gurii.

Excel de zel

Scria în cramă inspirat
Un biet plagiator chefliu,
Dar neatent a publicat
Și o bucată din meniu!

Tonul face muzica

În simfonia planetară
Gălăgioasă sau discretă,
E rațiunea o vioară...
Pe când prostia-i o trompetă!

Opțiunea comodă

Omul e mai rău decât un câine
Viața m-a-nvățat măcar atâta,
Căci el mușcă mâna ce-i dă pâine
Nu pe-aceea care ține bâta!

Cel mai deștept cedează

Citind zicătoarea-nțeleaptă
Declar fără falsă emfază,
Că-mi place femeia deșteaptă
Fiindcă-n mod sigur, cedează!

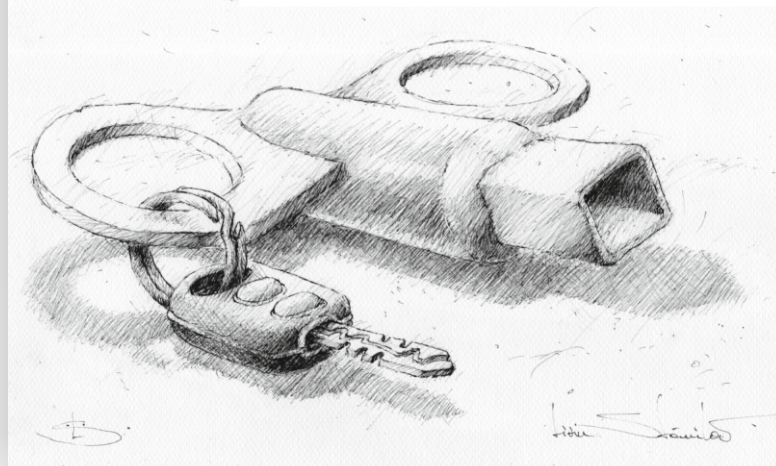
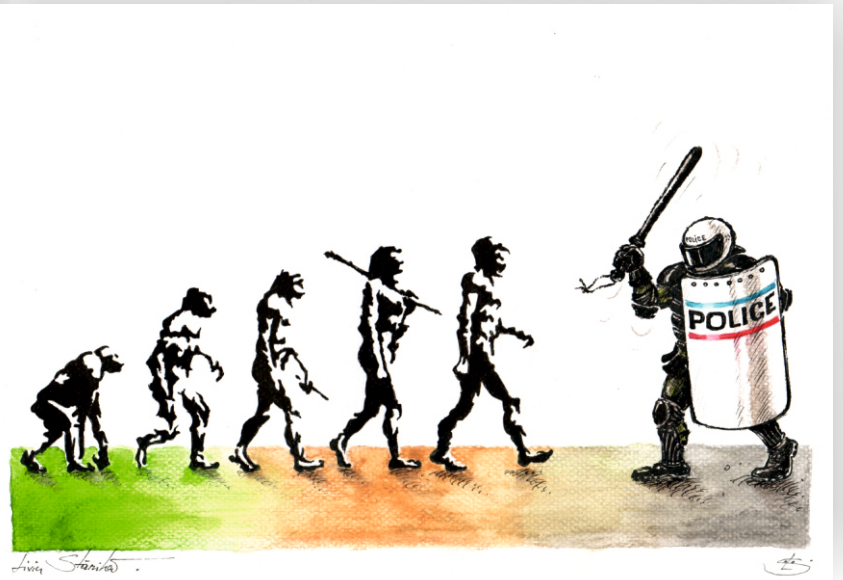
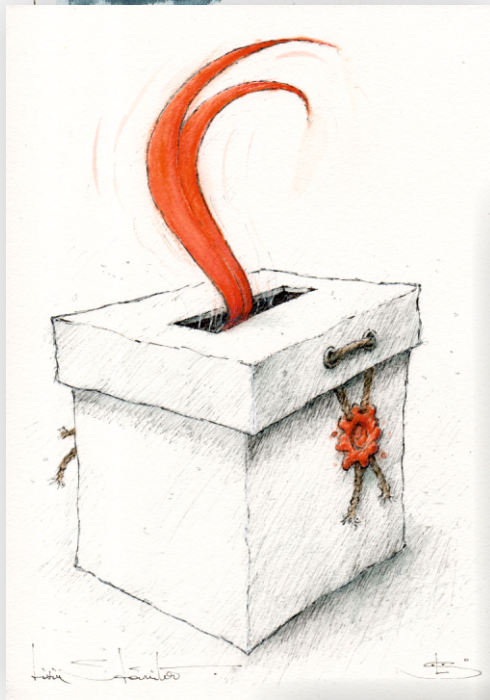
Ultima dorință

Vreau să-mi puneți un CD-iu
Moartea când o să m-ajungă,
Să îmi cânte în sicriu
Cântece de viață lungă!

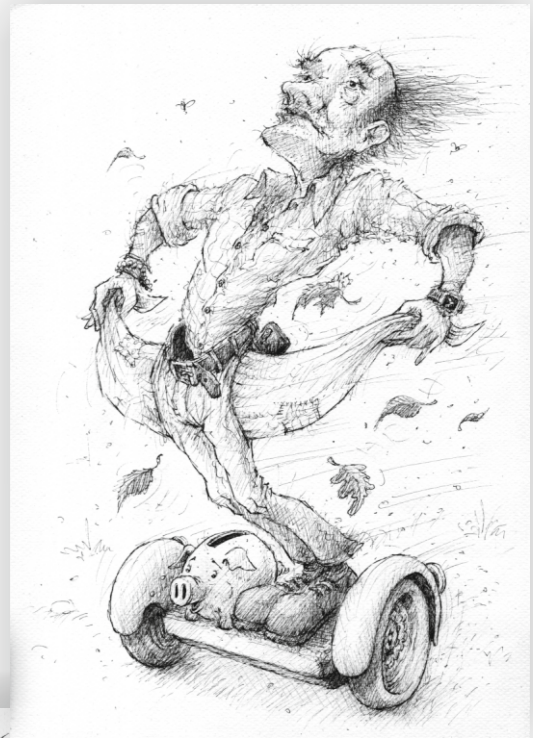
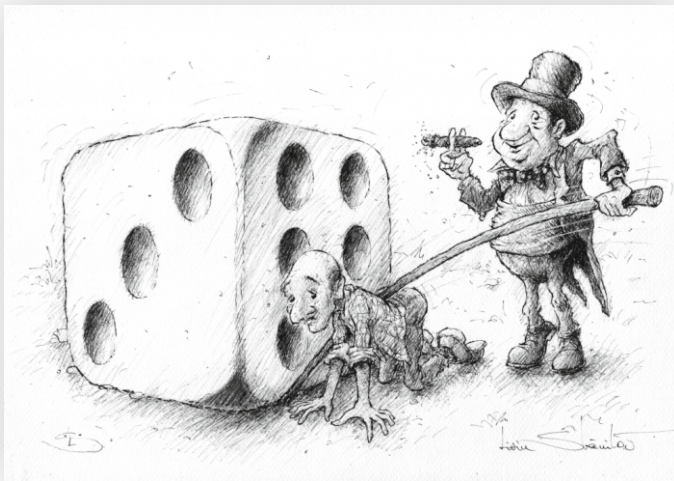

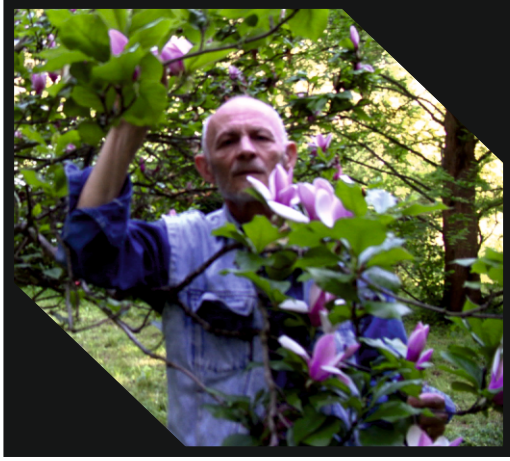
LIVIU STĂNILĂ - caricaturi

LIVIU STĂNILĂ - caricaturi

EUGEN EVU

POEME

Talentul

Dintotdeauna, vis știut, mă aperi,
Tu, stare-a mea, zeiesc talant durut...
Trăim murind, murim trăind, tu scaperi
Amnar și cremene și azimut
Ești duh ce reînvii din ce-am pierdut
Și înspicare-a sacrelor semințe
Fremătătorul auriu zbatut
Talazul de mistere-al sacrei științe
Veac înnoind
Altoiul lumii-n ființe.
Mortificări vuind dinspre pădurea
Genomice, al Vechii Umbre-alean...
Zădărnici ecouri și securea
Ritmând din peșteri pulsul din ocean
Al sevelor...
Să râzi crezând ce știi!
Trăim murind, murim trăind,
A Fi.

Nesațiu cosmic

Ceva ce sufletul nu-și amintește
Întrevăzut real, visat în sus
Prin vămile ce duhul le zidește:
Ferestre spre-năuntru sunt și nu-s...
Ceva nelocuit de suferințe
- Cunoașteri nu-s să vindece fiind –
Peste uman venind din foste științe?
De noapte greu ecou îngenunchind?
Al geamățului orb, primordial
Okeanos, zeul tulbure-n artere?
Pe țărături Ființa Celui Ancestral
Sfărmat în forme iarăși vrând putere?
Cu animalul spaimei lui de-o moarte
Zdrobindu-se cu vaier nelumesc...
Ceva ce-a fost întreg și se desparte
Dual străpuns de dor dumnezeiesc.

Colind laic

Se cunoaște, nu se știe,
Moartea vie, moartea vie
Viu ne doare, viu ne doare
Creatorul din lucrare
Creatorul din lucrare
Lerui-Ler Iarna-n Prier.
Cei născuți ci nu făcuți
Știutori de moartea lor.
Invers timp încetinind
Dimineața lumii, când?
Dimineața lumii Când?
Lerui-Ler Iarna-n Prier
Cum în om, precum în cer
Cum în om precum în cer
Răzmuriți din pom din cer

Lup carpatin

Vis viscolit prin munți eu fiind un lup
Bătrân dar tot cu dor de-mperechere
Vânat de umbra mieilor cu trup
De când eram zburdalnic și-n putere
În vizuina mea e doar un stup
De viespi, m-am dedulcit amar la miere,
Propolis rumegat cu fălci de lup
Știrbite de stomahul care cere
Prin naltele cătune de ciobani
Prăsila mea-n ogrăzile de piatră
Transcende gena miilor de ani
Slujind la oi, aud și-acum cum latră!
La lună nu mai urlu, hămesit
Din blana mea de zloate tăbăcită
Nici cojocel, nici guler înflorit
Nu las lycantropiei, recuzită...
Mă sting încet și omeneste chem
Ce-au zdrențuit tribali barbarii-n hoarde
Doar jarul din priviri lunatic arde
Ca gloria pieritelor stindarde
Pe vatra
Înstelatlui Totem.

Din volumul,
Meandre, Editura
Polidava, 2009.

DUMITRU TÂLVESCU

POVESTEA FAUNULUI ZEPHINOS ȘI A NIMFEI CELESTE

PROLOG

Cândva, cu mii de ani înainte de zilele noastre, tărâmul de jos, pe care oamenii îl numesc fiecare în limba lui, Pământ, își purta splendorile în deplină liniște, în pașnică armonie și nemărginită pace. Pomii feluriți purtau roade bogate sub soarele care zâmbea generos tuturor. Mii și mii de găze, sute de păsări, care mai de care mai colorate și mai vesele, umpleau cerul cu zarva lor. Animalele se bucurau de trai liniștit, viețuind care prin păduri dese și nesfârșite, care pe câmpii mănoase, purtătoare de ierburi gustoase. Turmele de oi, capre, bivoli și alte rumegătoare pășteau fără teamă de dimineață până seara, ocrotite de ochiul ager și a toate văzător al Creatorului. Leii, tigrii, șacalii, hienele, lupii nu aveau nimic înfricoșător și viețuiau pașnic între miei și iezi.

Nimic nu tulbura, fie zi sau noapte, mersul liniștit al orelor prin timp, părând că și acesta este cuprins de starea de împăcare ce domina totul, stând pe loc într-o așteptare numai de el știută. Pe tărâmul de jos curgea, la propriu, lapte și miere, pentru că harnicelor albine nu avea cine să le ia rodul și acesta curgea din belșug din scorburile unde ele erau adăpostite, potolind pofta de hrană dulce și gustoasă a tuturor viețuitoarelor dornice de o masă bună. În același timp, ugerile pline ale rumegătoarelor se revărsau și ele din belșug, după ce potoleau foamea odraslelor slobode și vesele, care se hîrjoneau în jurul lor. Iupiter era mulțumit. Așezat pe o sofa, în cea mai retrasă încăpere a palatului din nori, se lăsase pradă reveriilor și

viselor. Din cerul lui ascuns privirilor de orice fel, își găsisese un ușor echilibru după ce hoinărise pe tărâmurile de jos și lăsase departe gălăgia prilejuită de disputele dintre zei. Oriunde își arunca ochii, sufletul i se umplea de bucuria prilejuită de alternanța bogată a culorilor dominate de verdele câmpiilor și al pădurilor, de albastrul pur al mărilor, în timp ce până la el ajungeau țipetele și cântecele păsărilor săgetând neîncetat văzduhul pur. Totuși, ceva îi zgândărea inima și nu putea defini cu claritate sentimentul, cu toate că în minte avea o imagine clară a ceea ce făcuse până acum pe tărâmurile de jos și o vagă idee a ceea ce urma să mai facă. Se întinse spre măsuta de lângă sofa, luă un pocai din argintul cel mai pur și turnă din carafa de cleștar o porție zdravănă de ambrozie. Puse înapoi carafa care se umplu de îndată până la nivelul dinainte. Sorbi cu plăcere din lichidul aromat și închise ochii. Mai turnă unul, pe care-l bău cu aceeași satisfacție ca pe primul, simțind cum în corp i se prelinge o stare de bine pe care numai bucuria simplă, în singurătate, ți-o poate dărui.

Trecură clipe lungi, în care Iupiter pășea îngândurat ținându-și strâns faldurile togii în mâna dreaptă, cu broderiile de aur și purpură întregind veșmântul de un roșu aprins. De afară se mai auzea numai Eol șoptind moale pe la colțuri, împingând spre cine știe ce margini armata de nori care ascundeau castelul. Plimbarea lui de colo-acolo îi sporea starea de neliniște, pe care joaca gândurilor prin care crease faptele de jos n-o putea potoli. Se oprea adeseori la marginea terasei, privea și un zâmbet de mulțumire i se lungea pe fața bărboasă. Ținutul de jos era mai frumos și mai bogat decât în dimineața zilei. Faptele nou create încercau să se obișnuiască în noul mediu și cu înfățișarea lor ciudată. S-au împrăștiat, apoi, întregind armata de viețuitoare care trăia liniștită pe munți, câmpii și ape. Ceva simțea că lipsește, dar gândurile Zeului se opriră brusc, încărcate de duioșie, amintindu-și de

frumoasele zeițe care trăiau în colectivitatea zeilor supremi. Atunci, într-o străfulgerare de luciditate, scuturat de un fior creator, făcu nimfele. Și pentru a fi sigur că acestea nu vor păți nimic și nu vor fi urmărite de gelozia permanentă a zeitelor din Olimp, le găsi loc de sălaș în păduri, în copaci, în peșteri, în ape, lângă râuri, sporind o frumusețe a locurilor de jos care și așa aduna invidii. Iar nimfele, trezite într-o lume în care se simțeau adorate, își luară în primire adăposturile și începură să colinde prin lume, stârnind pasiuni printre fauni și satiri, ba chiar și printre morocănoșii centauri. Iupiter își frecă fericit mâinile și se întoarse la sofaua părăsită de ceva vreme.

Mai turnă un pocal din carafa plină și-l sorbi încet, pe măsură ce urmărea cum pe măsura aceasta își regăsea conținutul, umplându-se. De atunci, Timpul începu să se scurgă straniu, viețuind lângă Zeu o secundă cât alte zece mii pe tărmurile de jos, în vreme ce acesta renunță la odihnă și porni să colinde prin odăile cerului. Zeul nu mai luă în seamă ce făcuse și lăsă cale liberă scurgerii vieții pe tărâmul de jos.

Doar auzul și-l acordă timpului de jos, ca să înțeleagă dacă, de acolo, odraslele sale îl laudă sau îl cheamă. În minte avea alte idei, care mai de care mai năstrușnice, însă una îi încolți și se răspândi rapid în toate ungherele minții sale de zeu suprem, stăpân al fulgerelor și tunetelor, cel mai bun și cel mai mare dintre zei: „Trebuie să văd cum se poartă ființele astea noi, acolo jos și apoi, ce-ar fi să fac unele aidoma nouă? Trecu din încăpere în încăpere, fără să ia seamă la privirile mirate ale celorlalți zei adunați la povești sau bucurându-se de bucate și băuturi alese, purtându-și trupul îngândurat până la catul cel mai de sus al castelului, de unde se vedea în zare doar imensitatea întunecată a Universului, zdrențuită doar de strălucirea miliardelor de stele care-l alcătuiau.

Acolo aruncă pocalul, care, cuminte, își luă zborul și se așeză la sfârșit pe măsura de unde fusese luat, lângă carafa mereu plină. Iupiter își prinse capul în palme, sprijinit de marginea terasei, încercând să-și explice din nou rostul stelelor căzătoare și mersul luminos în întuneric al planetelor. Iar timpul trecea și el, furișându-se, ca să nu-l deranjeze pe Zeus.

(fragment)

DUMITRU DUMITRESCU

VOLUMUL „BAGHETE DE STICLĂ”,
PRIVIT CA O CHINTESENȚĂ A DĂRUIRII
POETICE ÎNTRE GENERAȚII

O rice act poetic încadrat în dimensiunile mirajului versificat al cuvântului petrecut la modul absolut peste curcubeul anotimpurilor descătușează bucuriile sufletului mereu aspirant să atingă luceferii de taină ai eternității. Poeții vremurilor își translatează plutele de vise pe firul ascendent al spiritului personal către steaua lor bine conturată. Frenezia clipelor privită ca o bătaie limpede de aripi străbate egoul tegumentar al spațiului interior pentru a se descătușa în buchete de flori, ca o bucurie dăruită fără discrepanțe întregului.

Timpul la rândul său transformă florile în versuri, versurile în cântece care să devină ulterior istorie: da, o istorie a purității sufletului nostru omenesc.

Cele 120 de poeme transpuse în volumul de față îmi demonstrează fără tăgadă acest lucru. Nici nu se putea o alăturare mai fericită a două stări vibraționant-emoționale care să alcătuiască o astfel de arhitectură spirituală! Ambii poeți, atât domnul Miron Țic, cât și Camelia Ardelean, în egală măsură prin volumul „Baghete de sticlă” ne eliberează și nouă cititorilor de rând gândurile care să zburde nestingerite peste câmpiile rămase încă neatinse de pașii răufăcători ai îndoielii.

La bucuriile vieții, poetul ne amintește că Dumnezeu ne cheamă „Dintr-un tulinic” prin gura sa pură și sfântă în fiecare duminică înflorită ca un pom de cais. Neverosimil, chemarea rațiunii trezește sufletul poetei care, precum un hoinar ce își caută adeseori drumul, se refugiază în sine, unde, prin grația divină un bob de cer i se așază fără menajamente în poală. Privind-o liniștit în scurtul răgaz ce i s-a scurs printre degete, corpul seniorului respiră de moment veșnicia cerească.

Aflată „La clinica părerilor de rău” poeta descoperă și dânsa brusc rugăciunea prin care speră să poată atinge cât mai curând piscurile înălțătoare ale divinului har.

Că ne fâstăcim pentru un rest de zâmbet îmbrăcați în zderențele durerii, ne prevestește că vom cerși lumină vâslind cu sânge besmetic printre ghețuri, fără să ne dăm seama de împotmolirea comună în smoala păcatului devenit, între timp, hrană de devorat. (Vezi poemele: „Zdrențele durerii”, „Am obosit să tot alerg prin viață”, „Sub reflectoare”, „Balaurul himerelor ne-nghite”).

Tânăra poetă, cunoscând aprofundat arta sonetului și a rondelurilor bine meșteșugite, ne evocă faptul că printre versurile sale foșnesc dorinți, edenica secundă adormită o bănuie cu stafii de ploi peste parfumul cuvintelor nespuse, proclamând răspicat că le va fi autoare. (Vezi poemele: „E-o toamnă coaptă, în caleidoscop”, „Tăiem adânc în muguri de angoase”, „Rondelul cuvintelor nespuse”).

Deprinsă cu versul rimat în diferite moduri ne petrece cu „Scânteii” prin „Toamna muribundă” unde „Nuferii” aliniați cu „Fantezie” râvnesc la hesperidele aromatizate cu „Parfum de ninsori”.

Din starea euforică a poemelor, uneori revenită la realitatea socială a momentului, realizează că a obosit să mai creadă în minuni, pe sub coaja zilelor colcăie relicve, în infern sobolii țes manifeste și că soboare de frunze ne trag la toți peste ochi un veșted oblon. (Vezi poemele: „Ne batem joc”, „Pe sub coaja zilei”).

Visând încă de pe acum la nemurire prin poemele: „Eu voi pleca, iubite”, „Aș vrea să evaderez”, „Acced prin aștri”, considerându-se „... cea mai simplă stea din vii” cere ajutorul Fortunei s-o atingă cu o vergea, ca risipită din propria-i strânsoare să poată

îmbrățișa universul.

La rândul său fericit de iubirea vieții „Cândva”, seniorul ascultând simfonia torsului de pisică ne transmite că va rămâne același nesătul de parfumul florilor de lalele „Cuibărite-ntr-un gânduri”-le sale. Amintirile recernute prin vibrația torsului (timpul ancestral), îi desenează pe retina minții „Portrete”-le metaforizate ale părinților într-un țarm lung (tata), pe care a acostat ca o pânză albă de corabie (mama), pecetluind astfel paraclisul de odihnă al vântului prăbușit de zăpezile aspre din nordul imaculat al amurgurilor.

Drumul seniorului este un vis cu flori, râsul copiilor o adiere peste cumpăna fântânii, „Roua cuvintelor” o purpură în formă de pasăre a zborului, petalele florilor litere din alfabetul poemelor care nu se vor încheia decât atunci când va pune punct doar el, cu propriul său sânge.

Că trăiește în aceeași lume cu noi, ne invocă arșița femeii care nu mai știe să rădă, iubirea și zâmbetele la talcioc care nu mai au valoare, logodnele dragostei fiind doar ispite bune de alungat însingurări căci „... ninge întotdeauna acolo unde vrei să visezi”.

„Intrarea în timp” și-a făcut-o dintr-un capăt la celălalt al pământului ca șarpele de sub talpa casei să-i cânte dorul c-un fluier de grâu. Așezat cu mintea pe umerii calzi ai femeilor din „Oglinzile” prea mari sau prea mici dar adeseori inutile, cineva i-a adunat ca mireasă în fața altarului toate sentimentele și i le-a pus într-un vas de argint cu picături de aghiasmă.

Prin poemele: „Îndemn”, „O altă naștere a grâului”, „Dintotdeauna”, „În fiecare toamnă”, „Eu sunt poetul”, urmărit de steaua femeii iubite, prevede o altă naștere a grâului din pânzele toamnei viitoare, pregătindu-și de altfel plecarea cu merindele iubirii, viața nefiind altceva decât „Tranvaiul roșu”, trecând prin sufletul nostru al tuturor, asemeni poetului Labiș.

În felul acesta volumul de poezie „Baghete de sticlă”, asupra căruia m-am aplecat cum am putut și eu să îi înțeleg noima, m-a condus la ideea că poate fi privit ca o chintesență a dăruirii poetice între generații, un act de comuniune sufletească, un bun prilej de înălțare individuală prin spirit, o altă cale de a scăpa din matricea obscură a realității înotând prin valurile oceanului de marasm al îndoielii.

LADISLAU DARADICI

AURELIAN SÂRBU SAU DESPRE
ESENȚIALITATEA POEMULUI

Se împlinesc, peste un an, cinci decenii de la debutul poetic al lui Aurelian Sârbu (*Scandând, poetul*, 1974), în această perioadă scriitorul, membru al Uniunii Scriitorilor din România, publicând șaptesprezece volume de versuri.

Cel mai recent, *Niciodată Ithaca*, a apărut la Editura Waldpress, Timișoara (2022), reunind nu mai puțin de o sută nouă poeme. Aurelian Sârbu e un poet singular, inconfundabil,

urmându-și cu consecvență calea, creația sa remarcându-se prin două dimensiuni esențiale: cea lingvistică și cea filosofică. Considerându-se dintotdeauna un „fântânar de cuvinte”, filologul de profesie își drămuiește cu chibzuială versul, poemele sale semănând cu veritabile clepsidre lexicale prin care se preling, cu zgârcenie de-a dreptul, cuvintele, tălmăcindu-ne, cu onestitate și negrabă, marile adevăruri ale existenței. Rezultă un poem cumpănit, esențializat până la limite, înnobilit cu motive și simboluri-cheie din mitologiile greacă, românească și creștină (referirile la Ulise, Sisif, Icar, Manole sau Iisus nefiind întâmplătoare). Unele poeme au o singură strofă, formată din două sau trei versuri, ca această *Vamă*: „Dumnezeu/ îmi ia câte puțin din ființă/ nu din ce-i El în mine” sau acest *Zbor încremenit*: „contemplam piscul –/ pâlnie deschisă-n adânc/ zbor încremenit într-o marmură/ ce n-a devenit pasăre”. Altele au două, până la patru strofe (din care unele, adesea, formate dintr-un singur vers), delimitarea strictă a ideii și această concentrare a expresiei până la esențe amintind, datorită structurii aforistice, atât de cugetările filosofice, cât și de haiku (deși poetul nu a recurs niciodată la acest termen).

De altfel, într-un *Autoportret* relevant pentru esențialitatea propriei creații, Aurelian Sârbu recunoaște că îi lipsește „vocație epică”, nefiind un alergător de cursă lungă și nici adept al poemului de largă respirație: „vin rar/ țâșnesc vulcanic/ plec iute// mor încet și mereu/ egoist solitar// sunt un poet ferecat în memorie// flacăra mea e o zbatere înceată/ lumina ei ține cât zborul unui lăstun/ cât pacea țărmlui între un val și alt val”.

Recentul volum, *Niciodată Ithaca*, nu se abate de la ideatica și construcția poemelor din volumele anterioare, în schimb accentuând parcă mai acut sentimentul de însingurare, izolare, declin, abandon. Solstițiul e neprielnic, timpul e pe cale de a se sfârși, orizonturile se închid, destinația e finală (vezi titluri de poeme ca *Solstițiu neprielnic*, *Capăt de vreme*, *Ceas nepotrivit*, *Asfințit*, *Amurg*, *Poartă zidită*, *Gară finală*, *Drum surd*, *Țărm obscur* și așa mai departe).

Universul poetic se concentrează și se orientează tot mai mult înspre *sine*, această

focalizare spre *înlăuntrul* fiind o notă dominantă a liricii lui Aurelian Sârbu (ca și în poemele din celelalte volume, nivelul *intrapersonal* rămâne o constantă).

Principala temă a poemelor e *amurgirea*, inevitabila apropiere a finalului vieții, când memoria doarme deja „într-un turn fără clopot”, însăși creația aflându-se în impas, căci „vechea cerneală” e uscată deja în călimară (*Vechea cerneală*) și „în toate/ s-a făcut târziu/ s-au rărit cărările/ cuvintele/ sfintele/ nici ele nu-mi mai vorbesc” (*Oracol mut*). Preocupat să-și „născocoască” de-o vreme lungă „prin felurite clepsidre/ ora de singurătate” (*Tuareg*), poetul solitar constată cu amărăciune că tăcerile sale sunt „tot mai bătrâne”, clipele rostogolindu-se una peste alta (*Mi-aș vrea înapoi cuvintele*), proiecția sfârșitului inevitabil și implacabil devenind tot mai persistentă: „voi deveni o carte închisă// cine știe cine/ mă va răsfoi în grabă și plictis/ necunoscându-mi alfabetul// pe tine te voi așeza pe o etajeră prăfuită/ cu tomuri rare/ apoi înaintea altor plecări/ te voi piti ca pe-o antichitate/ pe o pagină fără semn” (*Metopă*). „Corabia” trupului, tot mai avariata, se află în derivă, drumurile se îngustează, se sting, piciorul e *diform*, mersul *șchiopătat* (*Se încovoiaie lumina*); nici măcar *toamnă* nu mai e în lirica „sculptorului” de poeme, ci *iarnă* în toată regula, anotimp desăvârșit al încremenirii, nonculorii și tăcerii, la un moment dat nemaexistând spații, orizonturi în acest univers clausturat (vezi poemele *Orizont istovit*, *Orizont zidit*), având de-a face cu o realitate ultimă a nedevenirii, împietririi, de altfel însuși cugetul, ca și sufletul, transformându-se în elemente statice, impenetrabile, incapabile de devenire (*Peisaj remanent*, *Zbor încremenit* etc.).

Un poem greu, aproape indigerabil, cenușiu precum *plumbul* bacovian, o lirică a omului de piatră (încremenit în durere,

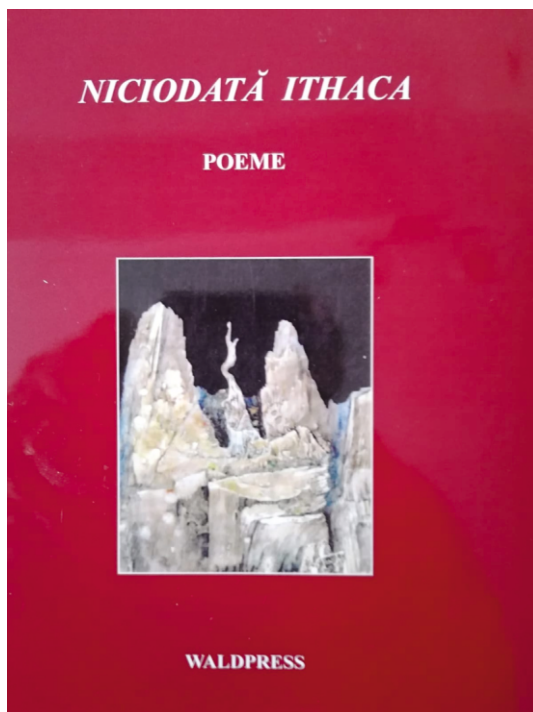
senectute, neputință), un poem al renunțării („am oferit capul meu tăiat/ instanței tăcerii”), al nemișcării, tăcerii (*Tăceri*, *Liniște grea*, *Nu-ți mai aud cântecul*), al necuvintelor (*Mi-aș vrea înapoi cuvintele*) și dacă se mai întrevide câte o rază de lumină în acest labirint de concepte, motive, simboluri, idei, e doar cea lăuntrică, a lucidității și a memoriei („e târziu/ și-s prea departe”, afirmă poetul în *Patimă steepă*).

De altfel, metaforele sunt relevante acestui impas existențial (definitiv): lumea e „o broderie de iluzii” (*Vamă oglinzii*), oamenii – „trupuri reîncarnate din plastilină” sau „roboți opriți la semafor” (*Pe îndelete*), călătoria – „un repaus sosit târziu/ risipit în nimicuri” (*Tuareg*), trupul – „trestie firavă” (*Despuiat de lumină*), poetul – „spiță în roata lumilor” (*În roata lumilor*).

O constantă în creația lirică a poetului (alături de *creație, existență, viață, moarte*) rămâne *iubirea*, peste o treime din poemele volumului *Niciodată Ithaca* fiind gânduri, note, „epistole” adresate (retoric, desigur) iubitei, versurile fiind impregnate de același sentiment de solitudine, absență, declin: „ai evadat vedenie din timpul meu/ s-au stins fanteziile ritualice dintre noi// mă simt olog și mut/ cu rădăcinile retezate –/ fără iubire viața e o absență” (*Miraj*).

Titlurile acestor poeme de dragoste sunt relevante pentru complexitatea și intensitatea dramatică (de-a dreptul tragică) a legăturii dintre poet și femeia iubită, marcată ades nu atât de regret sau reproș, ci mai cu seamă de un sentiment de neputință: *Nu-ți mai aud cântecul*, *Te îndepărtezi*, *Cruce a luminii mele*, *Văpaie captivă*, *Vis surpat*, *Jar sub zăpezi*, *Foc mistuit*, *Derivă* etc.

„Îți voi scrie/ până-mi voi isprăvi toate cuvintele”, îi mărturisește poetul iubitei în *Amurg*, trăind cu aceeași senzație a *împietririi* imaginii ei, valabilă și pentru propria-i ființă: „te îndepărtezi// îți port chipul în privirea deschisă spre drumul/ așteptând să reînvii într-o sculptură” (*Te îndepărtezi*), însuși sentimentul iubirii

subordonându-se acestui proces inevitabil de înmărmurire, încremenire: „singură iubirea –/ în chihlimbar/ floare putredă/ cicatrizată// singură iubirea –/ paradis îndoielnic/ cu porțile vraiste” (*Floare cicatrizată în chihlimbar*).

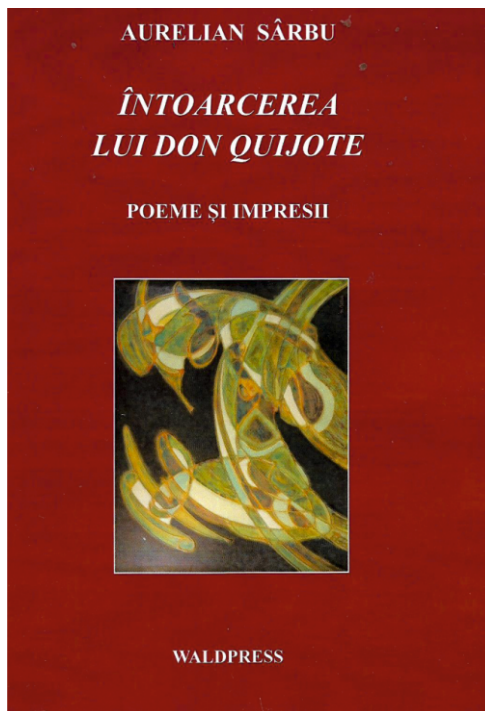
Din oricare din poemele de dragoste am cita, rămâne ideea nonsensului și inutilității vieții în absența iubirii, aceasta dând sens existenței, focu-i mocnit continuând să ardă peste timp, persistând, chiar în amintire, până la sfârșitul zilelor: „e târziu/ în zare nori grei// nu mă dojeni de departe/ te-am risipit în mine –/ elixir refuzat/ citadelă părăsită” (*Plecarea Galateei*); „mi-au înlemnit brațele/ zid în jurul tău/ vis surpat în pâcla serii” (*Vis surpat*); „de-o vreme/ te știu pe de rost/ te realcătuiesc din colbul așternut/ pe ferestre” (*Timp moale*); „neliniștile vor spori vulcanic/ de câte ori în palmele mele/ pântecul tău va țâșni ca lava/ deodată” (*Erotica*).

Astfel, timpul iubirii e un timp trăit cu rost, la maximă intensitate, suprapunându-se timpului creației, iubirea, creația și Dumnezeu constituind cele trei dimensiuni esențiale pe care se sprijină destinul unui om. Poet chibzuit, inconfundabil, Aurelian Sârbu rămâne fidel unui discurs poetic sintetic, esențializat (se spune că poezia, ca și frumusețea de altfel, își are propria rațiune de a fi).

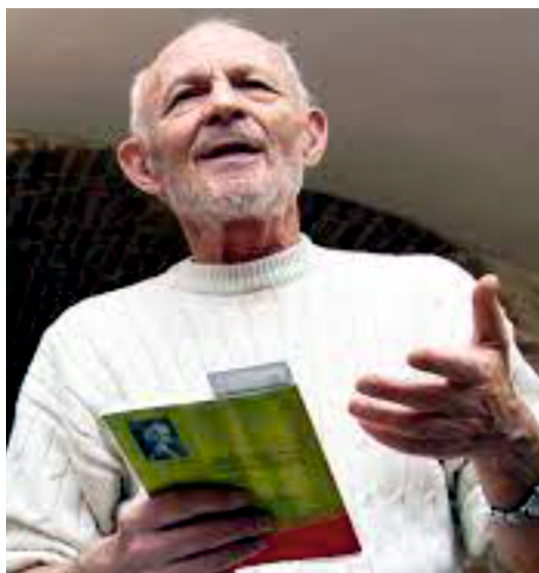
Poemul pe care ni-l oferă, în totalitatea sa, e metaforă, semnificație distilată din cuvinte, dincolo de asocierile lingvistice particulare, singulare, proprii doar „fântânarului de cuvinte”, rămânând cugetările sale existențiale, mostre de

adevăr uman și înțelepciune filosofică, general valabile. În realizarea acestor *poeme-clepsidră*, poetul, profesor de limbă și literatură română, folosește, alături de metaforă, întreaga gamă de procedee stilistice posibilă: epitetul – referitor la *timp* („timp fabulos”, „timp indefinit”, „timp de risipă”, „timp sărac”), la *drum* („drum alunecos”, „drum îngust”, „drum împovărat”, „drum primejdios”) sau la *zbor* („zbor solitar”, „aripi firave”); repetiția – „aș vrea/ și n-aș vrea/ să-ți rostesc numele” sau „îngăduie-mi timp de risipă-n risipă” (*Albatros*); comparația – „m-am prăbușit între ziduri/ ca o prădalnică de noapte/ cu aripi ostenite” (*Icar*); antiteza – „ai așternut somn și trezire/ pentru lumină și noapte”, „nu m-ai văzut de aproape/ ai fost mereu depărtare” (*Demiurgos*).

Închei cu poemul *În cumpănă*, un autoportret liric reprezentativ pentru esențialitatea poeziei lui Aurelian Sârbu: „nu m-am atașat de nimic/ discursul meu coboară/ spre indiferență// în turla bisericii/ o formă de Dumnezeu/ surd și orb/ trage de unul singur funia clopotelor// după ce m-am împrăștiat/ îngăduie-mi un timp să tac smerit/ până ce nașterea mea se va prăbuși în moarte”.

EUGEN EVU, note de lectură:

**Dumitru Tâlvescu,
„Evadarea din mecanic”,
Editura Singur, 2016**

Capacitatea visului de a inventa și reinventa lucruri aparent absurde este, iată, și în lirica mitopoeică a lui Dumitru Tâlvescu, nu doar a unei regresii în memoria lumii, ci - prin Melos! și Empatie a regresiei în memoria colectivă și de-cantoare, un triumf a ceea ce Ștefan Doru Dăncuș numea ELIBERAREA.

Un triumf al subiectivității eliberate! Dar Dumitru Tâlvescu știe că nu Neutrino este Mielul apocaliptic... ci paradoxul: deoarece, - până la urmă ești sătul de lumea asta veche, „turma podurilor behăie ...ți-e lehamite să mai trăiești în antichitatea greacă și romană...

Poetomul Dumitru Tâlvescu scrie altcum și altceva în virtutea căii regale a lui Malraux, însă pe alte creste, într-o altă poveste, între Săcărâmb și Uroi, pe unde a văzut carele cu aur ale Sufletului Românesc Imuabil.

Un suflet care nu va fi niciodată resorbit de neanturi, de abisul Faunilor. * După Mallarmé, Jean Paul, încă la 1912, definea spiritul acelei epoci - ciclic crepuscular, că în loc să imite natura, distruge egolatrul lumea și universul, numai ca să-și creeze spațiu liber în neant... Dintre poeții din arealul meu, cei mai acreditați de critici, reviste, antologii, dicționare, în finele sec. XX și unii încă în pragul lui XXI, au cantonat în acest infern indiscutabil, ci nu, cum îl numea Ioan Alexandru, discutabil... poeți precum Iv Martinovici, Aurelian Sârbu, Ladislau Daradici, Radu Ciobanu, Romulus Constantinescu, C. Stancu, Ion Scorobete și alții din areal...

În izolarea Agorei Corviniene, cu toate avatarurile ei, am preferat lirica blagiană, via Hermes Trismegistos a Antichității târzii, de unde m-am ales cu porecla de Magician... Nu sunt! Dar ocultismul, magia sunt constanta limbajului și noi suntem fiii Cuvântului natal, românesc, dincoace de toate convergențele livrești, filosofice, religioase.

Poezia pură este momentul sublim în care, în mod armonios, propoziția își uită conținutul, versul care nu vrea să spună, ci doar să cânte... Acest superb enunț era al lui A. Berne Joffroy, încă din anul 1944, anul... nașterii mele, aici. Mallarmé scria că dacă nu te crezi genial, nu ai ce căuta în poezie! Omul este o ființă abstractă..., poezia se cere a fi o vibrație a conținuturilor semnificate, intelectuale, am zice subtelepatice. Esențial, deci, poezia exprimă singurătatea totală, nu are nicio aspirație către tradiția creștină, umanistă, literară! (Hugo Friedrich). - Dacă e adevărat că sunt poet din mila Domnului sau din mila Diavolului, atunci sunt poet și prin tehnică și efort..., adăuga T. S. Eliot.

Nu sunt oniric, cum s-au agitat în anii '70-'90, grupările literare din zonă, ci am fost mereu pe contrasens, deși știam din folclorul ardelenesc, din colindele laice și doinele copilăriei, oratio vechio, că psihologic, via ocultism, alchimism și chiar cabbalism, calea afirmării nu este a visului diurn, provocat artificial, ci fantezie (re)- creativă. Verbul a crea este poiesis.

Înnăscut, al locului anume, sau realtoit în Hermania, omul continuă a fi întru perenitate, stăpân sieși, ci nu rob sieși. Discutabile rămân cele două direcții, dihotomice, ale lui Freud și Jung, în dualitate. Ambii considerau poezia ca impuls primar, vizionar.

O a treia cale ne este mai convenabilă, conform trialismului pledat mai încoace de K.

Popper și Konrad. Sunt, de ani buni, în paradigma lui Ion Popescu Brădiceni, cu al său tratat Ostrakon și altele, via mișcarea care a dat unora de măcinat, ca Moara lui Steinhardt, cât nu curge pe Cerna, Mureș, Crișuri sau Jiuri! Adaos în cheie dublă Poetul se substituie stilistic, literalmente, prin dicteu aparent mecanic, pleiadicilor eleni, evocând un *illo tempore* întemeiator, urieșesc, post luciferian..., cu o uluitoare instrumentație de decodor semantic.

Incredibil de... eminescian, fără urmă de epigonism. Rostirea este pe măsura acelei admirabile intuiții de cercetare, de scrutare a miturilor originare, esențiale, probate în două dintre cărțile lui de poezie și alte două de proză. Itinerariile în memoria lungă sunt, cum au observat și alți exegeți (Ghe. Grigurcu, I. P. Brădiceni) anamnezice, așadar recuperatorii, altfel spus vise comunicante, clepsidrice, poeseice...

Nimic mai relevant în acest sens, decât spusurile lui Ion Popescu Brădiceni:

- Cum amintirile sunt cenușa memoriei, așa poemele lui... reprezintă recuperări ale Anamnesisului conjugat cu Poieionul grecesc și cu Poiesisul latinesc. Lexicalalchemic..., anume prin melos arhaic spontan apelând, cu un instinct înăscut cumva, la rima ÎMPERECHEATĂ (v. dualismul recesivității lui Mircea Florian) - poema de mai jos, aluzivă oarecum la un incest cosmoenergezic..., face o savuroasă dizertație a temei *obsession* în spectrul unei metafizici mai degrabă destituante, ci continuu prezente, prin Logos, în Acum.

Ars poetica redevine ars noietica, neodivinatorie, în care Poetomul jubilează ca un magician, necesar în acest neo-bar-barism conceptualizat de... sacerdoții Electronicii... delirul subcuantelor (i)realității.

Închei aici cu următorul excelent poem semnat de Dumitru Tâlvescu:

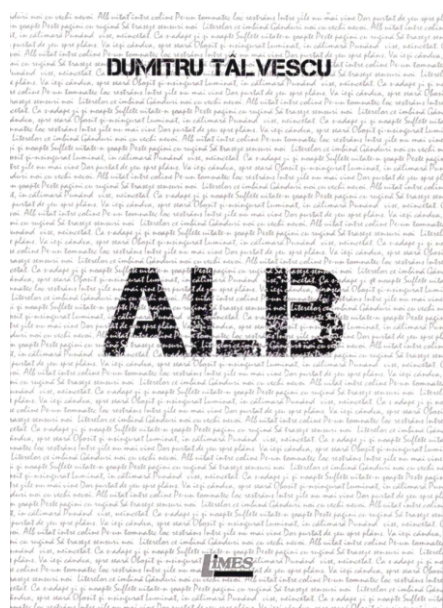
Despre faun și nimfa Celeste

Faunul nu mai pricepe
Tristețea nimfei lui, Celeste,
Umbra-i din priviri, opacă
Trei tristeți, i le îmbracă
Una-i firea mai zglobie
Vorbelor ce tot îmbie

Lucrare semnată de CARMEN PINTE

Zarea moale și albastră
Să-i planteze doru-n glastră.
Alta vrea timpul să zboare
Tot pământul să-nconjoare
Să-i ducă la toți vecinii
Dorurile vechii inimi.
Și a treia, mai aproape
Cât de tare să îngroape
Evadarea din mecanic
Amintiri dintre neliniști
Strecurate de prin miriști.
Ca apoi, dintre platani
Faun, nimfă, între ani
Să rodească dintre crengi
Ale inimii nădejdi
Să găsească, în sfârșit

Camelia Ardelean

MIRON ȚIC – o voce suavă în „orchestra” literaturii hunedorene

Miron Țic, unul dintre seniorii poeziei hunedorene, a adăugat, în luna mai 2023, al 84-lea trandafir în buchetul vieții sale. Asemenea unui copac care, odată cu vârsta, devine prețios și mai bogat în roade, el a acumulat zeci de ani de experiență literară, concretizată în peste 55 de volume personale ce îmbrățișează mai multe genuri literare (poezie, proză, monografii, critică literară, teatru, cărți pentru copii etc.). Acestea și-au lăsat amprenta atât pe cariera sa de scriitor, cât și în cugetul „temerarilor” ce au pășit pe poarta inimii sale, inimă deschisă cu bucurie și gentilețe, fără rezerve, oricărui însetat dornic să guste din apa vie a cuvântului.

Dacă în urmă cu 65 de ani (1958) debuta încrezător, cu portrete și reportaje, în cotidianul județean „Drumul socialismului”, el dovedește, un an mai târziu, prin debutul în poezie în același cotidian (cu poezia *Așa aș vrea să fiu*), că alături de o percepție matură asupra lucrurilor și evenimentelor, dispune și de o mare gingașie sufletească.

Ceva mai târziu, în anul 1973, debutează cu poezie în volum alături de mai mulți autori, cartea apărând la Editura Eminescu, din București. Periplul său literar continuă în ritm alert, concretizându-se, printre altele, într-o colaborare fructuoasă cu publicația „Călăuza v.b.”, din Deva, unde, în urma publicării tabletei literare „Copacul blond” în cadrul rubricii „Martor”, pe care o administra, primește o telegramă de felicitare din partea marelui actor Florin Piersic, telegramă ce reprezintă una dintre cele mai scumpe amintiri ale sale din acea perioadă: „Nu cred că merit o așa decorație.

Exceptional. Sunteți o fructă prețioasă în copacul meu. Vă îmbrățișez. Florin Piersic”.

Beneficiar al mai multor premii literare obținute la concursuri importante, organizate în țară sau în străinătate, Miron Țic colaborează de-a lungul timpului cu reviste prestigioase (*România literară*, *Luceafărul*, *Discobolul*, *Orizont*, *Ardealul literar*, *Vatra*, *Contemporanul*, *Algoritm literar* etc.), demonstrând că talentul său a fost și este recunoscut, de la începuturile sale într-ale scrisului și până în prezent. Deși octogenar, el își păstrează puritatea sufletului asemenea unui adolescent, dovedindu-se a fi un coleg și un prieten de nădejde, atât în cadrul Asociației Scriitorilor Hunedoreni (desființată în 2021), cât și al Filialei Alba-Hunedoara a Uniunii Scriitorilor, prin „conservarea” parfumului iubirii, credinței și bunului simț ce îl caracterizează.

Elanul său creator de invidiat poate fi remarcat în toate volumele sale, ce păstrează aceeași inocență, neîntinată de furtuna vremurilor pe care le parcurgem: „De la poarta Parnasului”, poetul, prizonier în „trupul.../ Trist și uitat între țărături”, vine „din cele două secole/ Alături de Afroditele cu vestimentația ninsă”, ca să ne arate „oasele (sale) obosite/ De culorile lor trandafirii”, pe care „Când le privesc încep să plâng/ Cu lacrimile Fecioarei Maria” (*De la poarta Parnasului*). Osul este simbolul fermității și al virtuții, reprezentând materializarea vieții, ceea ce este constant, concret, și fiind, într-o oarecare măsură, elementul primordial al ființei. Utilizarea sa în poezie denotă că autorul, deși un romantic incurabil, este bine înfipt în realitățile vieții și perfect conștient de metamorfoza pe care timpul o produce în ființa umană, acceptând cu stoicism cursul firesc al lucrurilor pe drumul spre nemărginire.

Dacă Zoe Dumitrescu Bușulenga afirma că „Poezia ține (...) de partea cea mai ascunsă, cea mai intimă a ființei noastre. Poezia echivalează aproape cu o rugăciune. În poezie te cufunzi pentru a te întoarce cu frumusețe”, Miron Țic

susține că „poetul este mulțumit de eternul său vis/ Își înseninează fruntea și inima/ Cu tot ce se-nalță în acea limpede dimineață/ Când dintr-o lumină lină/ (...) îl vede pe Dumnezeu” (*Ce face poetul*).

Prin unele versuri cu inflexiuni blagiene (*Mă închin și privesc*), Miron Țic ne amintește că „Veșnicia curge prin Zăvoaiele și pripoarele/ Din lumina nepătrunsului ascuns” și că „Undeva o pădure de pășări/ Este gata să spele o parte a lumii”. În „acest poem (care) este o rană ce nu doare”, „rugăciunea mea se înalță sfântă și dreaptă/ Sub dimineața zilei”, mai spune el, meditănd la cuvintele „poetului luminii”: „La Lancrăm, sub un răzor/ Rămas-a veșnic un izvor”. Pasărea semnifică libertatea ființei ce nu suportă nicio îngrădire, dovadă că autorul posedă un spirit liber, pe care și-l înalță (și) prin creație, iar izvorul este un simbol din vechime al timpului ireversibil, reflectând orizontul interior. Și cum nimic nu poate fi mai curat decât apa de izvor, ne putem imagina de ce poetul rezonază îndeosebi cu aceste versuri ale lui Blaga.

În *Poetul la optzeci de ani*, Miron Țic face un „inventar” al „isprăvilor” sale din odiseea pe meleagul cuvântului, contabilizând „ani(i) de neodihnă ai vieții mele”, acolo unde „alerg și dăruiesc/ Metafore înfrunzite-n dulcea petală a gândului”, și remarcând că “S-a făcut aproape târziu/ Și eu nu-mi mai pot vedea umbra/ Este mai mult înapoi decât înainte”.

Tonul elegiac este păstrat și în poemul *Visul din iarbă*, ce dă titlul unuia dintre volumele sale, poem în care eul liric nu se sfiește să ne împărtășească, prin miera fonemelor, din temerile cele mai adânci ale omului-poet (sau ale poet-omului, cum spunea regretatul Eugen Evu): „Ajuns în noaptea cea lungă/ Somnul mă cuprinde ca într-un cerc/ Și începe să-mi fie frică de visul din iarbă/ Ce naufragiază din umbra în retragere”. Cercul este simbolul universului și totodată al echilibrului, al evoluției, al eternei reîntoarceri și al divinității, în brațele căreia vom ajunge cu toții, cândva. Autorul conștientizează că, deși „Dorința (sa) este atât de tânără”, nimic nu mai poate stăvili cursul fluviului vieții spre tărâmul întunecat al lui Hades.

O incursiune în trecut nu poate fi altfel decât dureroasă, răscolind tăciunii încinși ai

amintirilor: „mi-a rămas moștenire/ De la tata/ Cumpăna fântânii cu apă rece/ Astfel, am devenit stăpânul ciuturi”; „Îmi șterg lacrimile/ În grădina casei din satul natal”, în timp ce „Acolo sus se rotesc îngerii/ Cu brațele pline de flori” (*Lumea mea*). Îngerul, ocrotitorul celor aleși, ființă intermediară între Creator și oameni, simbolizează puritatea, necesitatea/dorința de a fi protejat de Cel de Sus, semn că autorul, pe lângă o credință trainică, moștenită de la străbuni, „dispune” de un univers liric încărcat de divin, de frumusețe nealterată de vicisitudinile vieții.

„În viața mea se petrec lucruri pe care nu le doresc/ Și nici nu vreau să le iau cu mine pe corabia/ Visului ce se umple zi de zi”, ni se destăinuie Miron Țic în timp ce traversează „anotimpul cu orizontul tăiat în două” (*Străin de ceea ce îmi văd ochii*), invitându-ne în cămăruța secretă a inimii sale, pentru a-i cunoaște profunzimile și pentru a gusta din rodul pârguit al experienței sale de viață.

„Înfruntând lumina, umbra mea crește/ În purpura florilor ce răspândesc parfumul/ Prin seara de frunze de la poarta cimitirului” (*Înfruntând lumina*), mai spune el pe același ton nostalgic, uzând de un simbol des întâlnit în creațiile sale, umbra, considerată o imagine a sufletului sau o ființă astrală ce își continuă existența și după moartea fizică. Aceasta ar putea însemna că poetul nutrește speranța ca dispariția noastră din lumea materială să fie urmată de o renaștere într-o lume spirituală, acolo unde popasul în cuibul veșniciei șterge orice lacrimă. Totuși, el continuă să treacă prin stări de spirit melancolice, inerente ființei umane, redate în imagini sugestive: „Eu rămân trist și uitat în timp ce fulgerul/ Urcă frumos spre punțile cerului” (*Arheologie*).

Distanța dintre țelurile și realizările noastre este câteodată uriașă („Te-ai așteptat să fii izvor curgător/ Și iată-te un strop de ploaie pe o frunză” – *Te-ai fi așteptat*), dar viața merită trăită, fie și numai pentru a savura anii de inocență ai copilăriei, când totul pare o joacă fără sfârșit: „Ochii mei văd acele ploi –/ Liniști învechite în care ne jucam noi copiii/ În gura uliței/ Făcând ce știam mai bine/ Adică pășări fără pene/ Din nămolul plâns al zilei/.../

Mirându-ne că aripile lor sunt prea grele” (*Ochii mei văd acele ploi*).

Un alt simbol des întâlnit în creațiile lui Miron Țic este, asemenea celor blagiene, lumina. Ea înseamnă cunoaștere, adevăr și speranță, ieșirea din bezna absenței unei vieți spirituale, dar semnifică și liniștea sufletească, armonia, căldura: „Sângele meu se cațără pe locul luminii/ Care însetat îmi aparține.../ Pe acest drum în care văd cum mă scufund/ Pe unde răsar lăstari de poezie/ În timp ce noi ne-am născut fără cuvinte” (*Se face din ce în ce mai târziu*).

„Viața nu-i stană de piatră ce o pipăim cu degetele” (*Viața...*), iar „Iubirea mea trece dincolo de cuvintele/ Înscrise pe placa funerară” (*De veghe mereu*), ne mai împărtășește poetul, în „popasul” său pe acest tărâm-stație, unde „noi, călătorii ne oblojim rânile/ (...) trupului (...) îmbrăcat în franjuri” (*Într-un târziu*). Apropo de iubire, pentru Miron Țic (un îndrăgostit perpetuu, în inima căruia candoarea se împletește cu pasiunea într-o țesătură harică), acest sentiment profund și înălțător nu are vârstă; el simte fiorii „împărțiți” de săgeata lui Eros precum un adolescent și trăiește prezentul de parcă ar fi la prima dragoste, fără a derapa însă (în poemele sale) în dulcegării ieftine, ci fiind însoțit de echilibru și fermitate: „În căușul palmelor mele/ Păstrez picăturile gândului tău/ Iată-ne ascunzându-ne/ Între cer și pământ/ Iubindu-ne ca două păsări ce zboară/ Prin aerul pur dintr-un vas tainic” (*Mic destin*).

Din tabloul simbolistic al poetului nu putea să lipsească magnolia, reprezentând eternitatea și anduranța, frumusețea și măreția: „Magnolia rămâne deschiderea privirii spre lumină” (*Floarea de magnolie*). Această „lumină” este cheia cuvântului primit în dar de la o muză generoasă, cuvânt care „urcă pe ruinele unui castel/ Unde locuiau zeii iubirii într-o lume/ Ce aparține morilor de vânt” (*Lumea voastră din afară*).

O calitate importantă a lui Miron Țic este dragostea pentru țară și pentru dulcele grai românesc, nedisimulată: „Patria nu-i doar un vis frumos/ Sau o frunză dusă de vânt,/ Patria-i casa de care mă apropii bucuroși”; „Lumină dulce-i Limba Română,/ Lumină vie, lumină de floare,/ Lumină sfântă...// Lumină rămurind din

fiecare cuvânt”; „Acest pământ e distanța dintre azi și mâine,/ Neodihna ce se adună-n sângele meu,/ Clipa dintr-o bucată de pâine,/ cele trei culori din curcubeu”. Gândul la eroii neamului și recunoștința față de strămoși îl însuflețesc și acum, însoțindu-l peste ani ca un talisman neprețuit: „Într-un târziu/ Străbunii când ajung dincolo de țarm/ În cămășile lor albe și lungi/ Se apleacă din nou/ Peste coarnele plugului/ Și continuă să are/ În propria lor tăcere/ În propria lor frumusețe/ În propria lor veșnicie și putere”.

Printre atâtea mărturisiri pe care ni le face, mai este loc de câteva, ce demonstrează încă o dată, dacă mai era nevoie, locul poeziei și al scrisului, în general, în viața și în sufletul său curat: „Cuvintele se năpustesc spre mine punând stăpânire/ Pe sentimentele mele” (*Simt cuvintele*); „această poezie/ (...) o scriu cu respirația mea” (*Stau lângă această poezie*); „Cuvintele pe care le scriu și le respir/ Pe foaia galbenă de atâtea vise/ Îmi par niște chemări” sau: „Cuvintele?/ (...) o binecuvântare/ Întinzindu-și aripile/ Către Sfintele Altare” (*Am învățat*).

Tuturor acestor trăiri care ne invadează plăcut sufletul li se adaugă o credință adânc săpată în fibrele ființei, precum și curățenia morală, ce răzbate dintre pagini ca un filon de aur peste care s-a așternut pulberea conștiinței. Poetul se simte împăcat cu sine, cufundat „În dulcea mea tăcere – semn de căință/ Și de iertare/ Pentru a-mi îndeplini destinul”, deoarece „Tot ce beau e puritate, adevăr și candoare”. Aproximarea de „ținta” finală nu îi provoacă teamă, ci o detașare necesară și binefăcătoare, rezultat al înțelepciunii acumulate cu vârsta, respectiv

apanaj al senectutii: „În curând voi putea vorbi cu singurătatea/ Ce se înalță din pădurea cosmică”; „Înfruntând lumina, umbra mea crește” (*Când mă văd în oglindă*).

Mesajul simplu și direct, metaforele bine dozate și echilibrate, lexicul ales, ce înlesnește percepția receptorului, versul cu predilecție liber, fără constrângeri prozodice, sinceritatea și înțelepciunea extrasă din evenimentele vieții și transpusă în versuri sunt atuurile acestui autor care se contopește cu poezia sa, atingându-ne sufletul într-un mod aparte. Prin tot ceea ce așterne pe hârtie, Miron Țic dovedește că mai are încă multe de spus și că, alături de fratele său, regretatul scriitor, publicist și scenarist român Nicolae Țic, a dus și continuă să ducă mai departe cu cinste flacăra scrisului, fiind unul dintre numele importante ale literaturii județului nostru. Să sperăm așadar că el își va menține și în continuare „sentimentele legământului de liniște” pe „calea de trecere dincolo de întuneric” și că dorința sa („Mai dă-mi, Doamne, viață, putere/ Să ajung acolo unde cineva mă cere!”) va fi auzită, pentru că mai are încă multe să ne împărtășească! Fie ca poezia – „anotimpul ce se naște-n floare/.../ între adâncuri de cer și blestemata trădare” – să-i călăuzească pașii și de acum înainte, întru delectarea noastră, a cititorilor!

DAN ORGHICI

Africa din mine - Eseu

„Fiecare om este, în felul său, un agent al libertății, așa cum i-o spune conștiința proprie.”

Constantin Noica

„În fiecare dimineață, o antilopă se trezește în Africa și în fiecare zi știe că trebuie să alerge mai repede decât leul dacă nu vrea fie mâncată, ca a doua zi să se gândească la a doua zi. În fiecare dimineață, un leu se trezește în Africa și în fiecare zi știe că trebuie să alerge mai repede decât antilopa dacă nu vrea să moară de foame, ca a doua zi să se gândească la a doua zi. În fiecare zi, cineva se trezește și nu numai în Africa și în fiecare zi știe că trebuie să alerge mai repede dacă vrea ca a doua zi să se gândească la... a doua zi”! Am găsit replica asta la sfârșitul unui film, nu mai știu care, m-a marcat nu acțiunea în sine, ci aceste cuvinte. Animalelor le este simplu, știu că-n fiecare zi trebuie să facă ceva, să fugă, să rumege sau să rupă, să sfâșie ori să moară. Mie ce-mi este hărăzit în astă Africă?

În fiecare dimineață mă trezesc și după scurta-mi conversație cu Mântuitorul, dau leului dintr-o bucată de antilopă, sub formă de cafea și fum de țigară, apoi fug. Fug spre vremelnicele îndatoriri ce mi se pare că de la mine leul lumii le așteaptă; astfel, dau iar jertfă bucata de antilopă pe altarul cotidienei nebunii. Bucăți din mine răsfrânge-n timp și semeni. Alerg apoi spre magazine, atenta antilopă din Africa cea mare nu are a se teme decât de leii cei flămânzi, flămânzii-mi prădători mă-mbie în suave măști pe palide fețe cu marfa lor, ei nu vor carne, ei o vând, ar vinde și suflete, dar nu le stă în putere; pe bani cumperi doar marfă și ei în asta se afund. Parcursul vieții te face să întâlnești mulți oameni și dintre ei există o persoană care nu este ca toate celelalte. Este acel cu care ai putea să vorbești ore în șir și să nu te plictisească, acel căruia ai putea să-i spui lucruri fără să te judece, acel pe care nu-l vei lăsa să-ți scape niciodată.

Mai apoi, alerg de hienele flămânde ce pândesc; ele nu au curajul leului să atace, nu fug după pradă, ci așteaptă un dărab de hoit pe care vremea-l lăsase în urmă-i, eu l-am uitat, dar ei îl aduc pe tapet, dându-i trecutului valoarea zilei de actual, de hrănesc hienele mele cu amintirile ce dor, au sadica plăcere de-a veni în haită să-nfulece. Trăiesc din trecut ca să nu poată

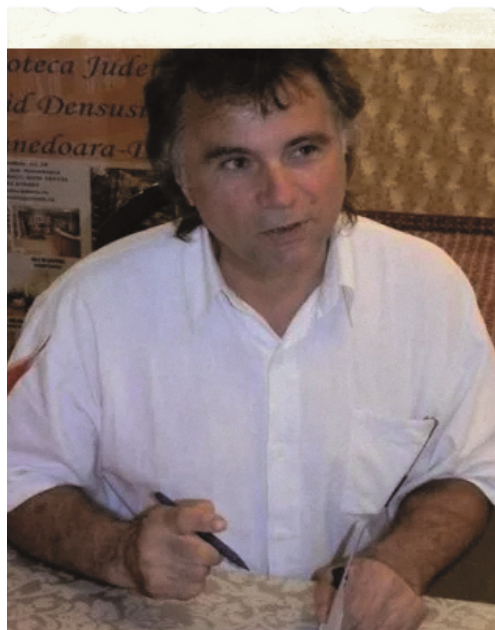
vedea viitorul, sunt prea mici și slabe pentru ziua de azi, de privit în ochi, nici vorbă să te poată privi, nu au demnitate, ele doar îți mănâncă nervii tocând ce a trecut, dorindu-te jos acolo în cloacă, că doar, cum poți tu să nu fii parazit când ele sunt, de ce să ridici capul, de ce să fii tu însuși, de ce să alergi spre mai bine, când trebuie să te ferești de hiene? Astfel, mai dau leului un crâmpeli de antilopă, un ceva scris să poată citi. Aci, în Africa din mine, în fiecare dimineață, un leu rage ca antilopa să fugă, cum și eu fug.

La amiază, fug din căldura Africii, mă trag la hodină, dar leul, leul nu se oprește, mai vrea hrană, el, prădătorul, nu cere, vine și o ia. Din liniștea-mi sufletului rămâne o scrijelitură, din tot se-nfruptă el. Îmi ia, hapsânul și foile scrise și gândurile ce nu au prins viață. Încercări mentale de răzvrătire, mai bine zis repunere în adevăr, nu leul a trăit în locul meu, el lasă acvilelor din hoitul de povești și vorbe, fără să simtă o singură clipă ce am simțit eu.

Seara, ei, seara, nu știu ce va mai face leul, sunt doar la amiaza Africii din lăuntru-mi. Las Timpul să decidă de va mai fi o seară și o zi a sufletului meu. O certitudine am din fugă-mi reținută: o să-l ascult doar pe cel ce-mi vorbește cu ochii, o să-l înțeleg doar pe cel ce îmi atinge sufletul fără ocolșuri și o să mă implic doar atunci când am încredere deplină în cineva. Și mâine:... „de va mai fi mâine... o să mai dau și mâine prinos de rugă Creatorului și jertfă de cuvinte-nsâgerate leului.”

Antilopele Africii fug zilnic, dar nu zilnic un leu se hrănește cu ele. Însângerate vremuri, sofisticatul leu. Cu toată-mi fuga în Africa mea, am iubit, am pierdut. Mi-a fost dor și milă, dar am rănit, am avut încredere, dar am făcut greșeli. Din toate acestea, cel mai important, am învățat! Am învățat să mulțumesc zâmbetului ce-mi face ziua lumină, am învățat să mă ridic atunci când cad și de cad, iar să o iau de la capăt pentru că nimic nu mă oprește să stau drept, cum nimic nu mă oprește, căzut fiind, să stau în tină. Am învățat că trebuie să știu să mor și să-nviez în fiecare zi, deoarece viața-i continuă moarte...

În fiecare zi, în Africa, o antilopă fuge de un prădător, cum în fiecare zi, Africa-mi renaște.

DUMITRU DUMITRESCU

Editorial...

S.O.S. SPERANȚA

Că ne aflăm într-un acut paradox generat de controversele iscate în jurul credinței, adică acea pulsație lăuntrică a harului menit a fi prin spiritul său motorul fundamental al trăirilor universale, nu ne absolvă cu nimic de răspunderea pe care o avem fiecare dintre noi în a ne respecta obligațiile liber consimțite prin apartenența la o anumită confesiune religioasă.

Indiferent de confesiunea unde ne-mpărtășim aspirațiile în rezonanță cu ceilalți, problema esențială este aceea a modelului cultural pe care dorim să-l urmărim împreună. Actul creaționist, prin dimensiunile lui depășind limitele capacității omenești de înțelegere, a condus și va conduce întotdeauna la divergențe atât între filosofia religioasă a modelelor de urmat, cât și a practicilor aferente. La fel de bine pot să afirm că, atunci când se găsește liantul potrivit sau elementul comun de referință, spiritele se liniștesc și armonizează benefic.

Bucula spațio-temporală în care își desfășoară acțiunile o anumită confesiune are o rezonanță vibratorie specifică, determinată de parametrii naturali ai geografiei locului, imprimându-i totodată și o valoare spirituală caracteristică.

Universul din care facem parte, văzut de mine ca un graal celest în care rațiunea supremă (Dumnezeu Absolut) creează noi valori într-o compoziție armonică desăvârșită prin arhitecturi mereu în schimbare, respectă cu strictețe parametri de buclă indiferent la ce scară cosmică ne-am afla. Trăirea, așa cum o cunoaștem, dând consistență unui întreg dezvoltat matematic prin entități (elemente, grupuri, inele, corpuri) sau mai explicit în cazul de față (indivizi, familii, neamuri, națiuni, state, grupuri de state) nu ar fi posibilă fără respectarea tuturor normelor parametrice de buclă: Decalogul (cele zece porunci) în cazul bisericii creștine.

Toate bune și frumoase în teorie dar, cu practica stăm mai greu! Conștientizând prin senzații stările emoționale ale timbrului de vibrație prin care trecem, sub impulsul efemer al liberului arbitru, ne agățăm besmetici doar de stările pe care le considerăm noi ca fiind făcătoare de bine și de aici începe calvarul patimilor!

Mulți oameni s-au îndepărtat încetul cu încetul de Dumnezeu, mărșăluind nonșalant prin întinericul iremediabil al pierzaniei, accesând vibrațiile iubirii de sine (clewetirea, minciuna, mândria, trufia, zavistia, înșelăciunea, blasfemia, închipuirea, înfumurarea, cobirea), toate acestea nefiind altceva decât cea mai irațională și mai grea povară ce poate înrobi trupul și sufletul omenesc.

Întoarcerea la firescul stării de armonie mântuitoare nu se poate face decât printr-o luptă asiduă cu noi înșine prin lepădarea de sine: adică prin tăgăduire, speranță, încredere, cumpătare, înfrânare în fața oricărei ispite la rău sau păcat.

Oscilând continuu între aceste stări vibratorii antagonice, traversăm iluzoriu axa existențială fără a ști niciodată unde ne regăsim la un moment dat. Atingerea stării de echilibru nu este altceva decât atributul unei munci fizice și intelectuale depuse de fiecare până la transpirație ori lacrimi când este cazul, într-un efort conjugat pentru a crea valori care să satisfacă necesitățile sistemului armonic la care suntem angrenați.

Firea oscilantă a spiritului, profitând de viciile și slăbiciunile noastre în a eluda povara greutății creării de valori, a deschis larg porțile mirajului bunăstării inventând iluzoriul cult al banului. În felul acesta, folosit ca unitate de

măsură a valorii bunurilor și serviciilor spre a fi mai ușor tranzacționate, a devenit pentru mulți dintre noi principalul idol de închinare. Ochii sticloși ai arginților au luat mințile guvernanților națiunilor lumii, deci și ale enoriașilor din comunitățile confesionale aferente. Mai grav este faptul că bisericile au fost și sunt folosite de către sferele puterii în activitatea de propagandă politică prin implicarea preoților, a pastorilor și a altor membri din aparatul clerical, în actul de decizie al cetățenilor onești și creduli pentru anumite direcții administrative de urmat. Este perfect adevărat în cele spuse, numai că acest fenomen deja a pătruns adânc în conștiința colectivă descătușând lăcomia, desfrânarea, corupția și opulența anumitor clase sociale în detrimentul altora, eliminând din centrul atenției actul creaționist și persoana umană, mai bine spus a pereclitat și va pereclita în viitor evoluția întregii umanități.

Modul în care totul se rezumă la ban, cum omul devine robul umil al acestuia și cum este indus în eroare prin promisiuni viclene de sănătate și bunăstare materială, nu denotă decât nivelul precar de civilizație al societății în care trăim, lipsită de repere. Întrucât mă plasez în rândul acelor care cred că între Dumnezeu și om nu există intermediari, pot spune cu convingere și acum după două milenii că Iisus (alungând comercianții din Templu deoarece banii nu aveau ce căuta acolo) a avut perfectă dreptate. Suveranul Pontif, Papa Francisc, într-un interviu apărut acum câțiva ani a afirmat că: „Oamenii trebuie să înceteze să se mai închine banului. Capitalismul și profitul nu sunt diabolice dacă rămân doar instrumente”. În alocuțiunea sa, suveranul a continuat: „Trebuie să ne întrebăm de ce există atât de multe războaie și violență... Să nu uităm ipocrizia celor puternici ai planetei, care vorbesc de pace, dar care, pe ascuns vând arme”.

Înainte de a ataca Ucraina prin așa-zise operațiuni speciale spre a salva-o de naziști, armata dictatorului Putin a fost binecuvântată de Patriarhul Orthodox al Rusiei. Deci, cu girul bisericii s-a trecut la atrocități abominabile asupra poporului ucrainean. Oameni și copii nevinovați au fost și sunt uciși de gloanțele și obuzele armatei invadatoare. În fața acestor realități tac mîlc și ceilalți patriarhi ai statelor

învecinate. Istoria văd că nu se schimbă ci doar se repetă: cândva, Isus Hristos, Dumnezeuul creștinătății, ca om fără de păcat a fost ucis prin răstignire cu girul mai marilor bisericii vremurilor respective, conform unor interese de clan, prin operațiuni la fel de speciale.

Ce putem face în această privință? Sincer să fiu, nu am nici cea mai firavă idee. De aceea în fiecare dimineață este bine să mulțumim bunului Dumnezeu că existăm, rugându-L să ne dea puterea necesară spre a ne îndeplini toate sarcinile zilei în curs, stabilită și ea încă de la începutul timpurilor pentru fiecare dintre noi.

MIHAI PETRE

Gib I. Mihăescu,
despre operă, autor, personaj¹

In perioada interbelică, literatura română cunoaște o adevărată explozie valorică. Se impun atenției generale autori ale căror volume de versuri, proză ori dramaturgie surprind prin amplele deschideri spre modernism. Operele lor au o dublă consecință: formarea unui public al cărui gust literar va fi

orientat dinspre comercial spre estetic și afirmarea unei direcții de teorie și critică literară, ilustrată de Garabet Ibrăileanu, E. Lovinescu și G. Călinescu. La cristalizarea multora dintre ideile lor, devenite direcții, grupări, școli etc. contribuie și marii scriitori ai momentului care-și împărtășesc convingerile despre literatură și artă. Printre ei îl regăsim și pe Gib Mihăescu², deși despre el s-a spus că nu are vocație teoretică³.

Însă, plasat în peisajul epocii sale, scriitorul nu se deosebește de ceilalți confrăți, interesați – în principal - de afirmare prin opera literară. Este adevărat că, pe măsură ce aceasta îi impune, unii își cristalizează idei și chiar principii estetice vizând arta scrisului. Ieșind din spațiul creator la 41 de ani, credem că Gib Mihăescu nu a avut timpul necesar definirii unui crez artistic propriu, capabil să-l plaseze printre scriitorii posesori ai unor concepții estetice originale, gen Rebreanu ori Camil Petrescu. Atâtea câte au fost, păreriile lui despre arta literară ne-au parvenit grație operei sale și câtorva interviuri publicate în *Viața literară*, *Cronicarul*, *Naționalul nou* și *Rampa*. Ocazionate de apariția unui volum ori de jucarea unei piese de teatru, ideile sale se ordonează tematic pe cel puțin trei linii directoare: a) sursa de inspirație; b) subiectul operei și c) relația autor – personaj:

a) *sursa de inspirație* a fost indicată de autor în interviul acordat lui I. Valerian⁴: „mă interesează foarte mult mediul de provincie. Viața oamenilor se desfășoară mai adevărată. Un bun observator are material imens de utilizat. În provincie se poate prinde mai ușor un fenomen psihologic în chiar esența lui”. Din răspunsul său, înțelegem că ambianța provincială, indicată ca centru ordonator al inspirației, îi oferă cel puțin două motive de reținere a interesului său: dominantă veridică a vieții și psihologia frustră a personajelor. Deși de naturi diferite, cele două aspecte sunt totuși congruente prin raportare la

1. Pentru susținerea argumentării, am folosit nuvelele publicate în cele două volume: *La "Grandiflora"*, 1928, și *Vedenia*, 1929, fără a exclude trimiteri la alte nuvele și schițe, inclusiv la romane, atunci când susținerea unor idei a impus-o.

2. Vezi I. Valerian, *Cu scriitorii prin veac*, Editura pentru Literatură, București, 1967, p. 116-120, în care este reprodus interviul publicat în *Viața literară*, 1927, an I, nr. 32, decembrie-ianuarie; Horia Oprescu, *Scriitori în lumina documentelor*, Editura Tineretului, București, 1968, p. 171-180; Matei Alexandrescu, *Confesiuni literare*, Editura Minerva, București, 1971, p. 54-59.

3. Vezi capitolul *Opinii răzlețe despre arta literară*, deschis cu afirmația: „faptul că Gib I. Mihăescu n-are conștiință estetică suficient de clară pare un lucru indiscutabil” și încheiat, totuși, cu părerea că chiar răzlețe... cele câteva opinii... confirmă viziunea asupra realității pe care el o evidențiază în opere precum și unele convingeri sugerate de datele biografiei sale”, în Mihail Diaconescu, *Gib I. Mihăescu*, Editura Minerva, București, seria Universitas, p. 284 - 298; despre „mediocritatea conștiinței artistice a scriitorului” vorbește și Nicolae Manolescu în *Prefață la Gib I. Mihăescu, La "Grandiflora"*, *Nuvele*, vol. I, Editura Pentru Literatură, colecția BPT, București, 1967, p. V.

4. Cf. I. Valerian, *art. cit.*, p. 119.

eroul al cărui model se află în imediata vecinătate a sa.

Mediul provincial își conturează un centru suprapus orașului natal, Drăgășani, cu iradierii spre zona viticolă. Toponimele Oltul, Groșarea, dealul Verdii, Dealul Viilor, codrul Colibașului, dealul Marcului ș.a. sunt prezente implicate în desfășurarea acțiunilor narative.

La rândul său, acest centru se raportează la București, marele și adevăratul focalizator al vieții urbane. Dimensiunea și complexitatea existenței definesc și relația dintre cele două localități – orașul-capitală orașelul-târg -, cu un destin periferic și predispus imitației. Surprins în desfășurarea lui, fenomenul își creează o nuanță de comic și o tipologie umană, ambele amintind de Caragiale. Lipsit de orizont cultural, orașelul își trăiește banalitatea vieții punctate de mici afaceri și bârfe, de inerente conflicte și petreceri ori întâmplări familiale. Paradoxal, tocmai acest orizont, limitat existențial, este ales de Gib Mihăescu drept sursă de inspirație, deoarece îi permite un contact direct cu „viața... mai adevărată” și cu „un fenomen psihologic” manifestat în maxima lui sinceritate. Subînțelegem că marele oraș denaturează vieți și falsifică psihologii, motiv pentru care majorității eroilor nuvelor sale i se rezervă, ca origine și manifestare, spațiul provinciei. În relație cu acest mediu, scriitorul este parțial satisfăcut, fiind doar „un bun observator”, nu și un integrat citadin, ca personalitate a urbei natale. Ca artist al cuvântului, are nostalgia marelui oraș care-i facilitează contactul nemijlocit cu revistele la care colaborează și, în acest sens, „prezența mea în Capitală mi-ar fi necesară”.

Însă, avantajul oferit de capitală este limitat doar la acest aspect, deoarece simte că Bucureștiul îi afectează libertatea și liniștea necesare trăirii ritmului interior dedicat personajelor sale, îndepărtându-l de scris. Soluția care i-ar satisface ambele dorințe - de evadare și de revenire - ar fi aceea de stabilire intermitentă în cele două spații, urban central și urban provincial, cu trimiteri spre rural: „Idealul pentru mine ca scriitor ar fi să stau jumătate de an

în Capitală, jumătate să mi-o petrec pe Dealul Viilor, muncindu-mi podgoria părintească. Acolo, la poalele pădurii, aș avea când să scriu”⁵. Prefigurat, un asemenea mod de existență este și va rămâne doar o dorință, căci, din 1930 și până în 1935, Gib Mihăescu se va stabili și va trăi în București. Dorința lui se irizează totuși de realitatea natală, prin numeroasele vizite făcute în „micul... oraș oltean”, adevărat și „vrednic târg oltenesc”⁶.

Cum arăta Drăgășaniul, în primele decenii ale secolului XX, ne-o arată documentele de arhivă care fixează momente din evoluția târgului spre urban. Modernizarea afectează, în primul rând, centrul a cărui amprentă comercială se păstrează totuși prin numeroasele și diversele magazine aflate la parterul locuințelor. Topografia edilitară se modifică prin apariția funcțională a unor instituții, precum Primăria și Judecătoria, Poșta și Poliția, un hotel, cârciumi, restaurant și cafenea etc. Ca spațiu de promenadă, centrul se termină în Grădina Publică, amenajată în fața Primăriei și în apropierea Pieței, rezervată produselor agroalimentare și, ulterior, separată de târgul de animale. Prezente, gara și curentul electric sunt alte două elemente ce se adaugă tabloului de modernitate, căci despre altele, absolut indispensabile urbanității (apă curentă, canalizare, gaz metan, cinematograf, teatru etc.) nici nu poate fi vorba. Confortul oferit de locuința din oraș nu diferă de cel avut la casa ori la conacul de la moșie - o vie - care produce nu doar renumitul vin, ci îi și conferă proprietarului statutul de... podgorean!, superior celui de simplu funcționar ori comerciant.

O altă modalitate de a cunoaște orașul Drăgășani este cea oferită de câteva nuvele ale lui Gib Mihăescu, reținând că, în acestea, realitatea urbană contemporană lui este puternic subiectivată. Transferul realului existent în cel literar presupune un amplu proces de ficționalizare, asumat de autorul care nu idealizează, dar nici nu blamează spațiul natal. Simplu cadru al acțiunilor, acesta își îndeplinește funcția de localizare prin câteva toponime

5. De vorbă cu autorul... La apariția romanului „Brațul Andromedei”, interviu publicat în *Cronicarul*, an I, nr. 2, 31 martie, 1930, apud Florea Ghiță, *Gib I. Mihăescu*, Editura Minerva, București, 1984, p. 52.

6. Vezi textul conferinței „Orașul Drăgășani”, susținută de Gib Mihăescu, apud Horia Oprescu, *op. cit.*, p. 176.

exterior - ori interior - urbane (*Dealul Verdii, Dealul Viilor, Groșarea, Prundeni, La „Grandiflora”, Grădina Publică, Cafeneaua Gustav* ș.a.). Odată înscrisă în orizontul ficțional, această realitate își pierde dimensiunea și valoarea natural-geografică, devenind suportul unei alte realități. Fenomenul este similar celui observat de Nicolae Manolescu, în analiza romanului „Ion” de Liviu Rebreanu. Clară, opinia criticului stabilește relația dintre realitatea primară, adică cea topografică, și cea din spațiul literar, investită cu atributele ficționale, până la a deveni ea însăși o altă realitate, căci „pentru autorul lui Ion, lumea ficțiunii nu este decât o altă lume reală”.

Această „altă lume reală” este populată de personajele lui Gib Mihăescu și, urmărindu-le, devenim contemporanii lor, respirând aerul din *umilul orașel oltenesc... și... vestit în vii* (*La „Grandiflora”*). Dimensiunea urbei de pe marginea Oltului (*Figurina*) i se impune autorului nu atât onomastic, cât mai ales prin suprapunerile dintre tradițional și modern. Imitarea Bucureștiului se concretizează în forme instituțional-hilare: o uliță devine *Strada Traian*, alta este botezată *Tudor Vladimirescu*; *cafeneaua lui Gustav* > *Cafeul Gustav*; în construcție, micul părculeț din fața Primăriei este numit *Scuar* (*Scuarul*); *berăria-varieteu, cu titulatura curioasă “Hotel București”,* cu un spațiu de cazare limitat și acela rezervat *numai pentru artiste!* și, în fine, cârciuma „*Grandiflora*”...a cărei *grădină...*, ocupă *petecul de fineață tunsă, cu trei pruni, din dosul cârciumei*, amintind doar denominativ de *restaurantul Flora*, aflat la *Șosea*, cunoscut și frecventat de lumea bună a Bucureștiului interbelic (*În goană*). În reclama deschiderii estivale a „*Grandiflorei*”, proprietarul anunță noi și importante manifestări culturale produse nu la un cinematograful obișnuit, ci la un *grand cinema și teatru de vară, complect renovat*. (*La „Grandiflora”*);

b) *subiectul operei* este susținut de

personajele implicate în diferite conflicte, dar exteriorizarea lor este expresia unor trăiri interioare, marcă a unor structuri psihice dominate de obsesie. Acest „fenomen psihologic” găsește în spațiul urban provincial câmpul ideal de manifestare.

Orientarea lui Gib Mihăescu spre o nouă sursă de inspirație se înscrie în ceea ce Ibrăileanu avea să numească *romanul de analiză*, ilustrat de Camil Petrescu și Hortensia Papadat-Bengescu. Psihologii introvertite, eroii lor analizează și se autoanalizează, plecând de la datele și manifestările unei realități în care tentația absolutului se conjugă cu nevoia de certitudine, iar urâtul inundă suflete și determină drame. Prezent, „fenomen-ul psihologic” surprins de Gib Mihăescu își conturează un spațiu limitat doar la un singur aspect: obsesia, relevată de la primele semne ale instalării și prezentată cu maximă fidelitate până la consecințele devoratoare ale manifestării.

Urmărit și redat literar „în chiar esența lui”, acest proces psihic îl transformă pe eroul său într-un *obsedat al obsesiei* care-și creează și se afirmă în interiorul unui *univers obsesional*⁹, particular lui. În general, de natură erotică, obsesia devine numitor comun și însemn identitar al personajelor a căror existență este limitată și alterată de manifestările acestui „fenomen psihologic”. Prezentă în literatura română, prin Caragiale, tema obsesiei¹⁰, capătă valențe originale la Gib Mihăescu, devenind purtătoare de accent narativ și transferând acțiunea propriu-zisă în plan secund. Interesat nu doar de afirmări în comportamente obsesive, el prezintă „obsesia care silește realitatea să i se supună... până la modul în care obsesia atrage și-și creează o aparență firească”¹¹. Aceasta are legi proprii, fiind mai întâi o idee-fulger de felul „ce ar fi să... ori cum ar fi dacă...”.

Treptat, asistăm la maturizarea ei, stadiu în care, tentaculară, acaparează și devine dominantă în viața interioară a eroului obligat să se dedubleze. Suprapunerea de planuri, cu cel

7. Cf. Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*, Editura Gramar, București, 2006, p. 147.

8. Toate citatele scrise cu aldine se dau după *Gib I. Mihăescu, Opere, I, Nuvele și povestiri*, ediție îngrijită, studiu introductiv, note și variante de Al. Andriescu, Editura Minerva, colecția Scriitori români, București, 1976. În paranteze este indicată nuvela din care am reprodus citatul.

9. N. Balotă, *Romanul românesc în sec. XX*, Editura Viitorul Românesc, București, f.a., p.16.

10. Vezi nuvelele *O făclie de Paște* și *În vreme de război*.

11. Nicolae Manolescu, *Prefață...*, op. cit., p. IX.

obsesiv dominant, este distructivă, iar personajul evoluează spre alienare;

c) *relația autor – personaj*. Orice autor împrumută personajelor sale ceva din propria-i personalitate. Indiferent de proporții, transferul de trăsături există și poate fi recunoscut, ca asumare directă sau afirmat indirect, grație cercetărilor și mărturisirilor literare¹².

Un alt aspect vizează raportul autor – personaj, sub aspectul realitate – ficțiune. Chiar certificate prin existența lor civilă și reținute ca modele, unele persoane nu vor ajunge niciodată și personaje literare în dimensiunea lor reală. În procesul de ficționalizare se pierde ori se adaugă numeroase atribute care particularizează un individ ales ca model, fiind bine-venite clarificările autorului¹³. La nivelul nuvelor lui Gib Mihăescu, relația autor – personaj este greu de relevat, căci doar câteva din atributele propriei personalități (sensibilitate, predispoziție spre reverie, definirea printr-o pasiune, modestie și bunătate etc.) pot fi detectate, dar și atunci sub rezerva unui transfer posibil. Existența personajelor sale se desfășoară pe două planuri: 1) al vieții consumate în realitatea provincial-cotidiană și 2) al vieții interioare dominate de idei și frământări, de iluzii și fantasme etc. Ambele planuri îi sunt familiare autorului prezent în viața reală și literară a eroilor săi. Pe câțiva i-a cunoscut direct, având existența înscrisă în universul provincial natal; pe cei mai mulți i-a creat, atribuindu-le o identitate marcată de visuri tulburătoare, de panică și vedenii, de halucinații etc.:

1. În viața reală, traseul urban al unui

personaj este cunoscut lui Gib Mihăescu, fiindu-i impus de condiția sa socială. Ca funcționar, îl vede lucrând la biroul aflat la o instituție publică sau conducând lucrările la *Scuar*. Cu cel fără obligații de serviciu se întâlnește în diminețile *pustii și monotone (Singuratecii)*, trecând prin piață, pentru a se opri la *Cafeul Gustav / cafeneaua lui Gustav*.

Sigur este prezent și în serile ori nopțile trăite din plin, cu petreceri consumate alături de prieteni și cunoștințe fie la *berăria-varieteu numită „Hotel București”*, fie la *grădina... din dosul cârciumei*, numită „*Grandiflora*”.

Ca tipologie, personajul se definește în descendență caragialiană, depășind-o uneori prin limbaj și comportament. Comanda lui Mache: *Băiete! două mari... (Amici)* își pierde nuanța de politețe prin substituirea apelativului cu: *nățărăule..., gogomane și dobitocule*, apelativ dublat de amenințarea unei corecții fizice imediate și majore: *-Te ia mama dracului, dac-ai uitat! Te face piftie Manaru... (La „Grandiflora”)*;

2. Monotonia unor existențe lineare, marcată de manifestări repetitive, este punctată de ceea ce se trăiește în plan sufletesc. Mult mai bogată, viața interioară a personajelor este caracterizată de o idee-întrebare care, invazivă, își caută răspunsul și se maturizează în realitatea concretă.

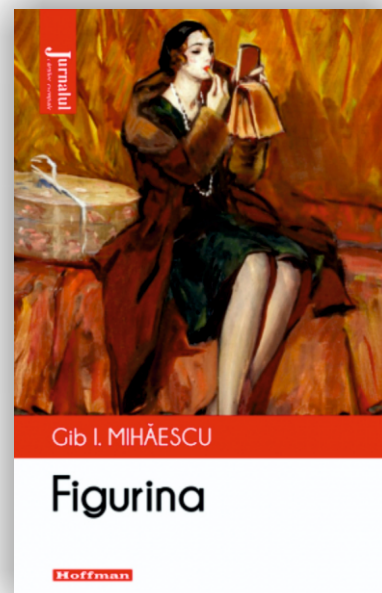
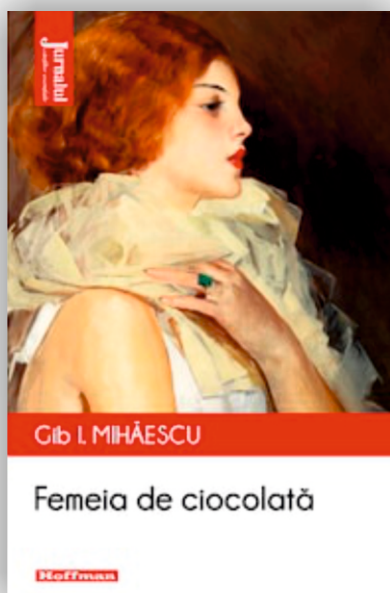
Ceea ce surprinde Gib Mihăescu în nuvelele sale este metamorfoza treptată a ideii într-o obsesie care-l va face prizonierul ei. La nivelul operelor din registrul minor, este greu de spus în ce măsură relația autor – personaj este directă, implicând transferul unor trăsături personale, detectabile și determinante în fizionomia unui

12. Vezi exemplul clasic oferit de Gustave Flaubert, cu celebra identificare: *Madame Bovary c' est moi!* Dintre numeroasele modele de identificare indirectă, le-am reținut pe cele oferite de Titu Herdelea, Ștefan Gheorghidui și Nicolae Moromete care, ca personaje literare, au „ceva” din Liviu Rebreanu, Camil Petrescu și Marin Preda!

13. Grație acestor clarificări, știm că Laura lui Liviu Rebreanu este o soră a sa, că a existat o Otilie reală care l-a impresionat pe copilul Călinescu și că Tudor Călărășu este tatăl lui Marin Preda.

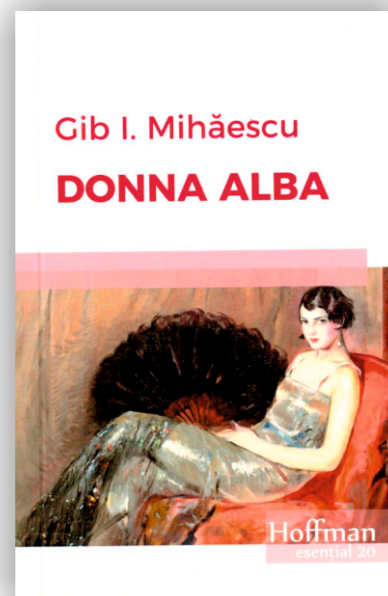

erou. Acestea au fost recunoscute parțial de autor, în cazul unui roman: „Ca erou al meu, Ragaiac, are, firește, unele din preocupările mele: cercetările matematice, astronomia etc., pe care i le-am atribuit din bagajul meu personal, socotind că i se potrivesc de minune în singurătate lui; alte preocupări i le-am împrumutat din observațiile mele în afară, așa cum orice scriitor, cred, își alcătuiește personajele sale”.

Însă, ele nu au corespondent declarat și la nivelul nuvelor, deși s-a emis ideea chiar a suprapunerii autor – personaj, similară relației

mască – purtător: „Mihnea Băiatul (sic !) este el însuși, într-o variantă perfectă”¹⁴.

În general, reprezentându-se astfel, autorul se idealizează, transferînd asupra personajului, Ragaiac din *Rusoaica*, Sava Manaru din *La „Grandiflora”*, Mihail Aspru din *Dona Alba*, ceea ce lui îi lipsește”. Supralicitarea acestei idei este evidentă, deoarece nicio halucinație, vedenie, fantasmă etc. nu tulbură existența lui Gib Mihăescu, un pasionat de matematică și astronomie, dar nu un obsedat al acestor științe!

14. De o altă părere este criticul Emil Manu care, mai documentat, afirmă că “Mihnea Băiatu, din *Zilele și nopțile unui student întârziat*, a existat chiar la Drăgășani”, apud Florea Ghiță, *op. cit.*, p. 205.

MONICA DUȘAN
Chipul jupâniței Ana
(fragment din volumul de proză
scurtă cu același titlu)

-Ștefane! Ștefane! mă auzii deodată strigat. Unde te-ai ascuns?

Ieșii dintre sălcii și privii spre biserică, de unde venea strigătul. Acolo, la intrare, un grup de bărbați priveau biserica cu luare aminte și discutau aprins. Recunoscui în grupul acela pe jupânii de Râbița, ctitorii bisericii, Vladislav și Miclăuș, pe Iuga și Laslău de Crișcior, care erau înconjurați de alți câțiva bărbați, sfințici de-ai lor. Intrară în biserică, iar eu mă grăbii să-i ajung din urmă, alergând.

Deja jupânii ajunseseră în altar și, cu capetele date pe spate, împungând cu bărbile scurte aerul, priveau cu ochi critici pictura.

-O, spuse Iuga, scena de pe peretele de răsărit este admirabilă! Parcă simți cu adevărat întreaga teofanie, marele miracol al întrupării lui Dumnezeu, al îmbrăcării lumescului în cerescul și plinul de măreție veșmânt al sacralului. Simți, doar privind zugrăveala, marea jertfă a lui Iisus, întregul său supliciu, carnea sa zdrențuită, torturată, sângele curs. Dar toate acestea nu sunt în zadar, pentru că aici, întregul chin se transformă în pâine și vin, în Sfânta Împărtășanie, cea aducătoare de izbăvire, nouă, păcătoșilor.

Întorcându-se, mă zări la intrare...

-Meștere, meștere! mă apostrofă el. Ne-ai păcălit! La Râbița ai făcut o zugrăveală care o întrece pe cea de la Crișcior! M-ai făcut să mă simt invidios! Doar tata ți-a plătit mai mult decât făcea lucrarea ta! Ți-a dat cât ai cerut! Vladislav nu cred să-ți dea atâția bani!

-Ba-mi dă! Și mai mult, îmi recunoaște

meritele și știința, îmi apreciază talentul și destoinicia, pe când la Crișcior, nu prea am simțit toate astea.

-Hm! Ești obraznic, meștere! Norocul tău e că ai o mână atinsă de har, altfel aș fi ispitit să-mi joc sabia pe pieptul tău!

Când discuția păru să degenereze, Laslău exclamă:

-Mi se pare mie, sau chipul Arhanghelului Mihail aduce tare bine cu cel al jupâniței Ana?

-Să știi că ai dreptate, completă și Iuga.

Vladislav și Miclăuș veniră mai aproape și priviră și ei cu luare aminte chipul îngerului.

-Da, are tinerețea, sficiunea și suavitatea Anei și a oricărei tinere fecioare, deși îngerii, precum știm, nu sunt nici feciori, nici fete, ci undeva la mijloc, între aceste două feluri de făpturi.

-Hai, lasă, n-o mai scâlda, Vladislave! Vrei să-l scoți din încurcătură! se răsti Laslău. Lămurește-ne odată, meștere, ce-i cu asemănarea asta care mie mi se pare izbitoare și în același timp, revoltătoare?!

-De multe ori zugravii pun în chipurile zugrăvite de ei unele din trăsăturile persoanelor care-i înconjoară. Voisem să spun „care le sunt dragi”, dar în ultimul moment am cotit-o cu zicerea. Apoi am continuat: spre exemplu, în scena Bunei Vestiri, pentru chipul Mariei, m-am folosit de câteva trăsături ale jupânesei Stanca, pentru a reda smerenia, cuminența și împăcarea Mariei cu ce va să vină... Iar la chipurile sfinților militari Gheorghe și Dimitrie, ne-am folosit de trăsăturile jupânilor Vladislav și Miclăuș.

În timp ce vorbeam, jupânii se răsfiraseră prin biserică, și cu gâturile întinse ca puii din cuib ce-și așteaptă părinții, încercau să deslușească adevărul spuselor mele.

-Dumnezeu ți-a pus miere și în pensulă, și în grai, zise Iuga. Știi să ademenești și să înmoi inimile oamenilor, iar ochii să-i bucuri. Privesc

scena Bunei Vestiri și mă minunez de măiestria ta. Îngerul Gavriil așa l-ai zugrăvit, de pare că abia s-a oprit dintr-un zbor vijelios din țările cerului. Uite cum i se răsuște mantia roșie în jurul picioarelor și-i fâlfâie apoi în vânt, din cauza opririi bruște... Apoi, piciorul dat în spate, arcuirea trupului său, ne vorbesc în același timp despre omagiul pe care-l aduce din ceruri celei care-l va naște pe Fiul lui Dumnezeu, dar și despre smerenia sa în fața Împărătesei întregii lumi.

-Ai dreptate! zise Vladislav. Privește haina Mariei, de un albastru ceresc, ce pare că-i înconjoară picioarele ca spuma unui nor, spunându-ne că ea e o ființă pământească, dar foarte aproape de cer. Iar în spatele ei, regele David, ne confirmă faptul că Iisus, pe linie maternă se trage din neamul lui David iar în dreapta, în scena Nașterii ni se dezvăluie firea Dumnezeiască a lui Iisus, Celui căruia i se închină magii veniți din răsărit, ca unui Împărat ceresc.

-Priviți marea scenă a Înălțării Domnului, în care Iisus, înconjurat de un nimb de lumină, se ridică la cer în toată slava, susținut de o parte și de cealaltă de doi îngeri maiestuoși, în straie albe ca zăpada, încinși cu brâuuri late! spuse Miclăuș, arătând cu mâna spre pictura ce acoperea colțul răsăritean al peretelui nordic, imediat lângă arcada altarului.

-Mie îmi place Leviatanul, monstrul roșu din apropiere, cu gura larg deschisă, gata, gata, să-i înghită pe păcătoși. Uite, ce picioare solide are, cu gheare mari, se vede că-i bine înfapt în lumea noastră. O stăpânește și o domină, dar numai atât cât îi dă voie Cel din dreapta lui, Iisus Atoatevăzătorul, adăugă Iuga.

-Da, parcă și văd privirile înspăimântate ale credincioșilor, când vor da cu ochii de fiară, completă zâmbind Vladislav.

-Ia, uite Sfinții luptători, Gheorghe și Dimitrie! Câtă determinare și dârzenie se revărsă din întreaga lor înfățișare! Și caii! Parcă au mâncat jeratec și participă și ei la lupta cu păgânii, nu numai cei pe care-i poartă în spate! se entuziască Laslău.

Și întorcându-se spre mine, adăugă:

-Meștere, aici ne-ai reprezentat bine, pe noi, cei care ducem o luptă aspră, pe viață și pe

moarte cu păgânii, fără să ne precupețim nici forțele, nici averea, nici viața!

-Așa-i, frate, că bine ai zis-o! Dar uite, mai sus, Răstignirea! Privind-o, te cutremuri, de parcă totul s-ar întâmpla acum, în fața noastră, iar noi am fi prezenți la toată această cruntă suferință, la ultimele clipe de agonie din viața lui Iisus. Numai că toată această scenă ne îndeamnă și ne încurajează și mai mult pe noi, oștenii, să luptăm, pentru că intrăm într-o luptă dreaptă, pentru El. Așa cum El și-a vărsat sângele pentru noi, și noi avem îndatorirea de a-l vărsa pe al nostru în lupta cu păgânii.

-Ce mai încolo-încoace, reveni cu obidă Iuga, meșterul zugrav ne-a trădat! A trădat Crișciorul! Zugrăveala de la Râbița e mult mai frumoasă, trebuie să recunosc, chiar dacă o fac cu mult amar. Ca să mă răcoresc și ca să mă simt împăcat, aș pune slugile să-ți aplice măcar douăzeci și cinci de vergi pe spate.

-Jupâne, Iuga! sări ca fript, stacojiu la față, Vladislav. Nu uita că la Râbița ești doar oaspete, nu stăpân, ca să poți da ordine. Îți poți spune dorințele, dar nicidecum nu-mi poți amenința și nici jigni meșterii tocmiți pentru lucrări.

Eu stăteam drept în fața lor privindu-i cu seninătate și probabil cu aroganță. Vedeam invidia ce rodea măruntaiele lui Iuga, dar și furia-i crescândă, rezultată din neputința de a-și manifesta vrerea. El nu știa că mânia lui îmi umplea sufletul de bucurie, fiind o certitudine pentru mine că la Râbița, așa cum mi-am dorit, am reușit să mă întrec pe mine, Ștefan, cel mai mare meșter zugrav de pe valea Crișului Alb.

În timp ce Iuga clocotea de mânie, eu, de bucurie interioară fără margini, Vladislav își plimba mâna cu nervozitate de la centură la mânerul sabiei și înapoi, iar pintenii îi zornăiau la călcâie, trădându-i tremurul și încordarea.

Atunci, în momentul de pauză tensionată care se instalase între cei doi, intervenii eu:

-Să-mi fie cu iertare, Jupâne Iuga, dar lucrurile astea nu se întâmplă după voința noastră, a meșterilor. De fapt, cu fiecare nouă lucrare, noi nu dorim decât să ne întrecem pe noi înșine. Să fim mereu și mereu, tot mai buni. Desigur, nu întotdeauna ne reușește. Uneori, cu cât dorința de mai bine este mai puternică, cu atât

mai rău iese totul. Ei, dar la Râbița, din fericire, nu a fost așa, deși, în primăvară, când am revenit la lucru, mă apucase deznădejdea și aveam mari îndoieli că făcusem ceea ce trebuia, ceea ce îmi doream. Dar acum, tocmai furia matală, jupâne Iuga, îmi aduce bucuria și siguranța, că într-adevăr, am făcut o treabă bună aici, la Râbița.

În timp ce vorbeam, vedeam cum figura lui Vladislav prinde să se lumineze a zâmbet de mulțumire, iar a lui Iuga să-și piardă din încrâncenare.

-Bine, bine! Îndrugi tu acum verzi și uscate, numai să ieși cu fața curată, dar n-o să te uit! Onoarea mea a avut de suferit!

-Jupâne, Iuga! Dar și biserica ta e de o frumusețe nemaivăzută, interveni de această dată Miclăuș. Familia voastră e zugrăvită cu atâta cinstire, între coloane mari de marmură, sub arcade mărețe, cu un fast de care numai împărații bizantini mai au parte! Pe când noi, la Râbița în pisanie, suntem modești, în haine simple de-ale locului, înșiruiți unul după celălalt, precum oile... Dar noi suntem mulțumiți. De ce să ne amărâm fără rost?

-Poate că ai dreptate și tu! replică Laslău. Sunt și la Crișcior zugrăveli frumoase, numai că nouă nu ne place să fim întrecuți în posesiunile noastre în nici un fel, de nimeni...

MARIA SÂNGEREAN SIBIOARA:

CARUL CU FLORILE IUBRII
(reproducere după Nicolae Grigorescu)

În timp ce spunea aceste vorbe, Laslău se îndreptă spre ieșire, urmat de frate-său Iuga. În urma lor se porni spre ieșire întregul grup. Doar Vladislav rămase în urmă pentru a mai arunca din pronaos o privire asupra zugrăvelii în ansamblul său.

-Vă mulțumesc pentru cât ați muncit până acum, se adresă el nouă, și vă confirm, încă o dată, că truda voastră îmi aduce multă bucurie și fală! Însă, va trebui să încercați până la jumătatea lunii lui cuptor să isprăviți. Atunci aș vrea să sfințesc biserica, iar cununia jupânei Ana, de dinainte de prinderea postului Sfintei Marii, să o facem în biserica isprăvită și sfințită.

-Prea bine, jupâne Vladislav! i-am răspuns eu cu o plecăciune a capului. Ne-om strădui să isprăvim până atunci.

IOAN OVIDIU MUNTEAN DELAROȘCANI

Tradiție nobiliară în Roșcani

enumerarea satelor aparținătoare Cetății Deva, satul natal fiind alături de alte cca 50 de așezări învecinate (multe dispărute până azi!), enumerare făcută cu prilejul revenirii domeniului Cetății Deva proaspăt încoronatului Vladislav al II-lea (la 1490, domeniul figura încă din anul 1453 în proprietatea lui Ioan de Hunedoara, de când i-a fost dăruit acestuia de Regele Ungariei) [4].

Proiectul cultural „Roșcani 2000” este susținut de Asociația „Morală Creștină” din Roșcani, cea care și-a propus drept scop regăsirea și menținerea identității naționale a satului românesc și renașterea acestuia prin consolidare economică și culturală, sprijinindu-se pe principiile ecumenismului și ale moralei creștine.

Până în prezent acest proiect a fost materializat prin patru „Cărți ale Roșcaniului”: o monografie etnofolclorică intitulată „Roșcani, un sat pentru mileniul III”, editată sub egida Centrului Național al Creației Populare București, în coordonarea dr. Alexandra Narcisa Știucă-Markos (profesoară universitară la Universitatea din București), o monografie intitulată „Roșcani – biserica, monument istoric” al cărei autor dr. Zeno Karl Pinter (profesor universitar la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu), a scris-o în urma unor severe documentări și lucrări arheologice în cadrul unui sit deschis pe amplasamentul bisericii ortodoxe „Bunavestire” din Roșcani, urmează apoi o altă „carte a Roșcaniului”, privind istoria zonei, intitulată „Roșcani, file de istorie”, autorul fiind dr. Vasile Ionaș – directorul Arhivelor Statului din județul Hunedoara, iar șirul „cărților” se încheie cu monografia intitulată „Roșcani – cercetări arheologice”, al cărei autor a fost dr. Sabin Adrian Luca (profesor universitar la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și director la Muzeul Bruckenthal) lucrare care cuprinde rezultatele de cercetare (arheologică!) exemplară a zonei Roșcaniului.

Mărturisesc că de când mă știu am fost atras de istorie, de faptele oamenilor care au rămas în memoria timpului. „**Dacă nu ești în memorie, nu rămâi în istorie...**” repeta obsesiv un roșcănanț (nu roșcănar, nu roșcănean!), exprimând desigur un mare adevăr, pentru că istoria este de fapt lada de zestre a unui popor, unde, după anumite criterii, stau aranjate rezultatele obținute de masele largi sub conducerea personalităților timpului. Și de cele mai multe ori, această ladă de zestre este factorul determinant pentru viitorul apropiat.

Acum, după ce „am fost primiți în Europa”, acolo unde, de fapt, am fost dintotdeauna, sunt convins că și filele scrise despre localitatea noastră cu diferite ocazii, făcând parte din lada de zestre a românilor, sunt de fapt cărămizi fundamentale la construcția unei lumi noi, cu o cultura globalizată, dar în care milenarul popor român se încapățânează să fie el însuși.

Astăzi localitatea Roșcani este un sat românesc ca oricare altul care se străduiește să-și reactualizeze valorile și tradițiile pentru a păși cu demnitate în Uniunea Europeană, astfel ca generațiile care vin să beneficieze la maxim de ceea ce au clădit moșii și strămoșii lor. Din punct de vedere administrativ, în prezent satul Roșcani aparține comunei Dobra, județul Hunedoara, fiind situat în partea de N-E a masivului Poiana Ruscă, la cca 6 km de vărsarea râului Dobra în râul Mureș [5], [6].

Prima atestare documentară a localității Roșcani este realizată la 1491, odată cu

Trebuie amintit faptul că dacă până la publicarea acestor lucrări, toate cunoștințele de istorie ale localnicilor se limitau la cele legate de biserica ortodoxă „Bunavestire” din Roșcani, cu tabloul votiv și pisania ei, acum putem afirma cu mândrie că avem dovezi privind rolul important pe care l-a jucat localitatea noastră în istoriografia românească, lucru confirmat de cercetători valoroși cu renume, acest fapt mobilizând pe viitor locuitorii satului și atrage atenția specialiștilor asupra zonei.

Meritul monografiei „Biserica, monument istoric” este acela că autorul, dr. Zeno Karl Pinter, aduce în discuție personalitatea ctitorului bisericii Caba și a familiei acestuia, care își găsesc odihna veșnică în cripta de sub altarul bisericii, amenajată cu ocazia restaurării fundamentale terminată prin 1760. Dacă până acum tabloul votiv a fost descris ca fiind valoros doar pentru istoria costumului transilvănean din secolul XVIII [7], [8], cercetarea documentară aprofundată făcută cu acest prilej scoate la iveală faptul că Ioan Cavaler de Pușcariu citează un document al lui Coriolan Petreanu din 1725, care menționează pentru prima dată faptul că un membru al familiei Caba, ce poartă numele Kaba, prenumele Laszlo și predicatul de noblețe Roskany, adică „de (la) Roșcani”, respectiv descendent al familiei Kaba din Dobra menționată în 1475, 1478, 1507 și 1699, este aceeași persoană cu cea menționată în pisanie și redată în tabloul votiv al bisericii.

Însă tot în genealogia propusă de Ioan Cavaler de Pușcariu, mai întâlnim o filiație pentru familia „Roskany” pe care, printr-o diplomă emisă în Alba Iulia, în anul 1600 (anul Marii Uniri), autorul o asociază cu „Sindea alias Csokonesti de Roșcani districtul Dobrei, Comitatul Hunyad, înnobilit pentru *servitiulu militaru*”, nici mai mult, nici mai puțin, de Mihai Viteazul, Principele Valahiei și Transilvaniei, care îndeplinea rolul de „consilier general al

Fig.1

Împăratului Rudolf al II-lea și locțiitor al acestuia în Transilvania și în părțile anexate etc.” (Fig. 1). Mai mult de atât, blazonul dobândit de Sindea de Roșcani cu acest prilej conține pe scutul heraldic culorile ce peste două secole și jumătate vor deveni tricolorul românesc, roșu-galben-albastru, peste care este figurată emblema familiei: „un cerb străpuns de săgeți, întregul ansamblu fiind încununat de o coroană din care iese același cerb săgetat” [4], [7], [9]. Desigur, culorile roșu, galben (auriu) și albastru fiind culori vii și stridente „au fost des folosite în heraldica medievală, însă ordinea combinării lor pe un blazon dat la 1600 de chiar Mihai Viteazul unei familii românești, printr-o diplomă emisă în Alba Iulia, în anul 1600 (anul Marii Uniri), este cel puțin incitantă”. De menționat că aceleași culori le găsim și în tabloul votiv al bisericii din Roșcani, unde îmbrăcămintea lui Caba de Roșcani este croită din stofa albastră, cusută cu ornamente aurii și cu căptușeala roșie [7].

Iar despre „cerbul heraldic săgetat”, care știm că apare în emblemele nobiliare ca „simbol al credinței și al năzuinței și apropierii sufletului de Dumnezeu (Psalm 42,2)”, presupunerea noastră este că Mihai Viteazu ar fi acordat acest feud unui luptător destoinic pentru serviciul militar, onorându-i astfel credința arătată cu un anumit prilej, sau posibil, ca să-i amintească apoi în viitor faptul că în caz de necredință va avea și el soarta cerbului săgetat (Fig. 2).

Amintim și faptul că M. Sturdza și N. Nistor, în articolul „Două titluri de noblețe eliberate de Mihai Viteazul ce au ca motiv tricolorul românesc”, susțin că în descrierea blazoanelor acordate de Mihai Viteazul lui Sindea, alias Ciocănești de Roșcani și lui Strava de

Porumbacu de Sus, frapează mai întâi culorile albastru, galben și roșu care au devenit mai târziu culorile drapelului național. Ei susțin că acest lucru ar fi putut să reprezinte steagul oștirii lui Mihai Viteazul care a luptat în bătălia de la Șelimbăr și dat spre amintire celor înnobilați ca simbol al unirii naționale a celor trei provincii și totodată

ar fi semnul vizual că scutul blazonului are origine românească. De asemenea, ei concluzionează că aceste constatări întăresc ipoteza conform căreia Mihai Viteazul a fost primul care a unit cele trei culori într-un steag și le-a considerat simbol al unirii celor trei provincii locuite de români, unire înfăptuită sub sceptrul său [11]. (Fig. 1).

Tot un lucru important este și faptul că pentru Nicolae Sindea, alias Ciocănești de Roșcani, ca semn al nobleței acestuia, Muzeul Unirii din Alba Iulia adăpostește în facsimil chiar alături de chipul lui Mihai Viteazul (în mărime naturală!) diploma cu blazonul descris de Ioan Cavaler de Pușcariu ca fiind **actul de reînnobilare al deja nobilului Gheorghe Ciocănești (Nobiles Georgee Csiokoniesthi), castelan al Cetății Jdioara, dar și cel de înnobilare pentru frații acestuia după mamă, Nicolae, Ioan și Petru, precum și pentru toți urmașii acestora de ambele sexe, ridicați la rangul de adevărați nobili ai Transilvaniei și Ungariei**". Acest lucru deschide, desigur, un nou front pentru cercetare, mai ales că ruinele Cetății Jdioara sunt situate pe versantul vestic al Munților Poiana Ruscă și astfel se poate lămuri pentru roșcănanți legenda „Drumului Spăniței” existent în folclorul local ca importantă arteră de circulație „pe traseul de la Roșcani, pe la Pomi în sus peste munți, spre apus, aceasta fiind de fapt un drum podit cu lemn pe care venea Măreasa dusă pe un scaun cărat pe umeri de patru soldați și care la trecerea prin sat arunca creștări copiilor” [4], [10].

Cert pare însă faptul că între anii 1600 când este ridicat la rang nobiliar Sindea de Roșcani și anul 1725 când e pomenit Kaba Laszlo, Nemes Szemelly, care după cum menționează pisană, în calitate de ctitor al bisericii, a comandat tabloul votiv și cripta de sub altarul bisericii, între familia Sindea de Roșcani și familia Caba s-a încheiat o alianță matrimonială, rezultatul fiind o nouă familie, cea a nobililor Caba de Roșcani.

Amintim doar faptul că față de românii din Transilvania, Mihai a pendulat între a fi omul feudal deținător al puterii supreme, dar care trebuia să respecte ierarhia socială și între cel care trebuia să-și arate solidaritatea de neam și aceasta

nu doar boierilor, ci și țăranilor și preoților. Așa că „viteazul domn n-a sprijinit nobilimea românească din Transilvania doar pentru simplul motiv că nu exista o clasă nobiliară română *de jure* sau *de facto*, ci exista doar o singură *natio*, cea a nobililor și asta indiferent de naționalitate”. Că doar se știe că până atunci cei de etnie română la înnobilare erau maghiarizați și convertiți religios la catolicism sau mai precis, la calvinism. Însă odată cu intrarea în Transilvania, atât Mihai Viteazul, cât și oamenii săi „și-au adus cu ei și mentalitatea lor valahă, însoțită de religia ortodoxă, valori pe care normal că au căutat să și le impună aici”. Adică dacă până la Mihai Viteazul, toți principii ardeleni, tributari ai administrației maghiare, îi obligau la înnobilare pe ardelenii de etnie română la maghiarizare sub biserica catolică, sub Mihai Viteazul pentru prima dată aceștia aveau ocazia să rămână nobili români și ortodocși, îmbrățișând desigur, valorile fundamentale ale valahului Mihai Viteazul și ale apropiaților acestuia.

Așa că în scurta perioadă de unire, deoarece în această perioadă ortodoxia era puternic susținută, înnobilarea prin Mihai Viteazul a permis nobililor din Roșcani să-și păstreze credința, confirmată și prin faptul că dacă Ladislau Caba de Roșcani ar fi avut altă credință decât cea ortodoxă și altă origine decât cea românească, cu greu ar fi acceptat cioplirea în piatra din altar a textului pisaniei în limba română, dar și caracterele chirilice în scrierea acesteia și cu certitudine acesta nu și-ar fi amenajat locul de veci pentru familie în ctitoria strămoșească ortodoxă de la Roșcani.

După moartea lui Mihai Viteazul, despre evoluția familiei Sindea de Roșcani nu mai avem informații până la luarea în stăpânire a Transilvaniei de către Imperiul Habsburgic, când *Registrul cu numele tuturor magnaților și nobililor proprietari* din Renumitul Principat al Transilvaniei (întocmit în ordine alfabetică pe baza relatărilor funcționarilor principali din august 1766) menționează la nobilii din Comitatul Hunedoarei pe Sindea Ioan și Sindea Petru alături de Caba Ambrozie senior, Caba Ambrozie junior, Caba Ioan senior și Caba Ioan junior, aceștia făcând parte din „mica nobilime românească ridicată la statutul social superior

prin fapte de arme duse în slujba principilor Transilvaniei” [4].

Despre nobilii din Roșcani mai regăsim informații și de pe timpul Împăratului Iosif al II-lea când acesta poruncește o vastă acțiune de înregistrare a nobililor și de cercetare a statutului acestora. Cu aceasta ocazie Împăratul a înființat o instanță specială, **Forum productionale**, pentru a studia actele doveditoare ale nobilității și a hotărî dacă aceștia sau urmașii lor trebuiau să se bucure de privilegii nobiliare. Astfel în 1781, la Roșcani sunt cuprinși în „tabelul nobililor imuni după lege la plata impozitului”: Caba Ioan, Caba Ambrozie, Sindea Ioan, Sindea Axinte [4].

Mai trebuie să menționăm și faptul că dr. Vasile Ionaș, director al Arhivelor Statului pentru județul Hunedoara, afirmă în lucrarea sa monografică „Roșcani, file de istorie” că „în urma Răscoalei condusă de Horea, Cloșca și Crișan, între nobilii din Roșcani care au mai suferit daune importante sunt amintite atât văduva lui Ioan Kaba cu 1046 florini și 50 crăițari și văduva lui Ladislau Kaba cu 2047 florini și 24 crăițari” [4]. Iar privitor la hotărârea Dietei Transilvaniei din 1791-1792, același autor arată persoanele din rândul nobilimii din Roșcani care nu mai sunt scutite de contribuții, astfel că în lista întocmită la 12 iunie 1809, printre nobilii din Roșcani cu restanțe la impunere sunt nominalizate familiile Caba, Sindea, Muntean [4].

În final, trebuie amintit volumul finanțat

de MEN prin care autorul Ionuț Costea, în seria „Documente – Istorie – Mărturii”, face referiri la „definirea statutului nobiliar în contextul mutațiilor politice și confesionale profunde, petrecute în Epoca Principatului (sec. XVII - început sec. XX)”, autorul realizând interesul crescând pentru nobilimea română, atât al statului român

actual, cât și al specialiștilor în istorie. Titlul cărții este cel puțin incitant: „Solam virtutem et nomen bonum”, adică „numai virtutea și numele bun”, aceasta fiind de fapt o expresie extrasă dintr-o diplomă solemnă acordată în 1659 de către Principele Acațiu Barcsai vechilor pușcași din Deva pentru fapte militare. De fapt, această expresie „proclamă egalitatea oamenilor în fața lui Dumnezeu, atât a regilor, cât și a oamenilor de rând merituosi, iar „gloria de pe pământ, virtutea și numele bun”, care sunt bunurile cele mai de preț pentru a accede la Dumnezeu, deschid calea pentru consacrare majoră în viața publică, atât pentru valoarea originii cât și pentru merite” [2].

Închei cu mențiunea că toate ideile exprimate în acest demers au fost extrase din Cărțile Roșcaniului scrise doar de specialiști în domeniu, eu nefăcând altceva decât să le aranjez într-o poveste a nobilimii din satul meu. Atâta doar că „conștientizând importanta blazonului înaintașilor, obligatoriu am realizat că dimensiunile propriului tău blazon trebuie susținute permanent prin faptele tale, validate social”.

Roșcani, în 20. 05. 2023

BIBLIOGRAFIE:

- [1]. CRĂCIUN, Victor: *Mihai Viteazul – 400*, Liga culturală pentru unitatea românilor de pretutindeni, C. N. „Imprimeria Națională” S.A., București, 2001.
- [2]. COSTEA, Ionuț: *Solam virtutem et nomen bonum: Nobilitate, Etnie, Regionalism in Transilvania Princiară*, seria „Documente-Istorie-Mărturii”, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2005.
- [3]. GIURESCU, Constantin: *Istoria românilor* vol. II, Ed. All Educational, București, 2000.
- [4]. IONAȘ, Vasile: *Roșcani – file de istorie*, Ed. Emia, Deva, 2002.
- [5]. ISFĂNONI, Doina: *Bun venit în România, Valea Mureșului, Ținutul Pădurenilor*, Ed. Emia, Deva, 2004.
- [6]. LUCA, Sabin Adrian: *Roșcani – cercetări arheologice*, Ed. Emia, Deva, 2004.
- [7]. PINTER, Zeno Karl: *Roșcani – biserica monument istoric*, Ed. Emia, Deva, 2001.
- [8]. PORUMB, Marius: *Dicționar de pictură veche românească din Transilvania sec. XIII-XVIII*, Ed. Academiei Române, București, 1998.
- [9]. IOAN, Cav. De Pușcariu, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, vol. I, II, Ed. Pro Maramureș, Cluj-Napoca, 2005.
- [10]. STIUCA, Narcisa Alexandra: *Roșcani, un sat pentru mileniul III*, Ed. Emia, Deva, 2000.
- [11]. STURDZA, M. Nistor, N.: *Zwei von Michael dem Tapferen in Siebenburgen verlichene Adelsdiplome mit der rumanischen Trikolore*, in *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, Sibiu, 12, nr. 1, 1969.
- [12]. ***ECO – SPIRIT, nr. 1 – Revistă de cultură patronată de Asociația Morala Creștină Roșcani, Ed. Emia, Deva, 2004.
- [13]. *** ECO – SPIRIT, nr. 2 – Revistă de cultură patronată de Asociația Morala Creștină Roșcani, Ed. Emia, Deva, 2004.

DOINA FLOREA N.

Credo

buna ta slujire - arta de a trăi frumos, arta de a relaționa armonic, arta de a comunica benefic, arta de a scrie, de a dansa, de a picta, de a cânta, arta de a juca varii roluri, până și arta de a muri. Cu artă se câștigă mereu bătăliile vieții. Treci din planul gâlcevii în cel al facerii binelui, din planul bârfei în cel al îndurării, din cel al războiului cu celălalt în cel al jertfei pentru celălalt etc. Așa cum spun înțelepții. Artă dezmoștește, așază, retușează idei, stări, tendințe, ispitiri și treptat valurile de tristeți, neguri, impasuri sunt înlocuite cu IUBIRE.

Și sunt recunoscătoare pentru aceasta.

Deși pare un act intim, mult personal, arta leagă planurile și aduce în consens munca multora. Dintr-odată ai sentimentul înrudirii cu celălalt. Frumosul tău se leagă de cel al celorlalți și devii recunoscătoare și pentru aceasta.

Sunt de partea frumosului și nu m-am odihnit vreodată în urât. unt de partea iubirii și victoriei iubirii între noi și toată creația. Sunt de partea acțiunii neîncetate în numele devenirii cu sens divin.

Pictura mea fie că este din ciclul Grădinilor ascunse sau Descoperiri, Bucovina rai, Magie și alint, Despre suflet, Cânt și descânt, icoane, are tangență cu basmul. Basmul, se știe, aduce sensul nemuririi, înțelepțește, animă, dă curaj, forță, pornește visarea, însămânțează viziunea.

Sunt recunoscătoare că am învățat toate acestea.

Mărturisesc așadar că pictura mi-a umplut inima de bucurie, de recunoștință și de iubire, de unde și datoria de a restitui slava ce mi-a curs peste clipe.

Stau în genunchi de aceea sub ploaia de culoare și urc așa, treaptă de treaptă.

Există, am constatat, la un timp de trezire există o nouă lumină aprinsă în mine și merita să o dăruie. E clipa mea de dragoste creativă dăruită cred ca să sporească dorința de dragoste creativă în jur. Și mai era ceva, infinit ceea ce este nepieritor în sinele nostru și se cheamă libertate. **Libertatea care nu poate fi înlănțuită, sugrumată, căci aceasta e voia destinului cel fără hotar.**

În artă, libertatea ca spațiu sufletesc este nesfârșită. *Sunt aidoma vântului* spune K. Gibran. Și tu simți că da, ești aidoma vântului, liber la nesfârșit și ești foarte pe culmi cu un orizont mult frumos în retină. Aer tare. Și parcă *de-a pururi* are contur, are înțeles.

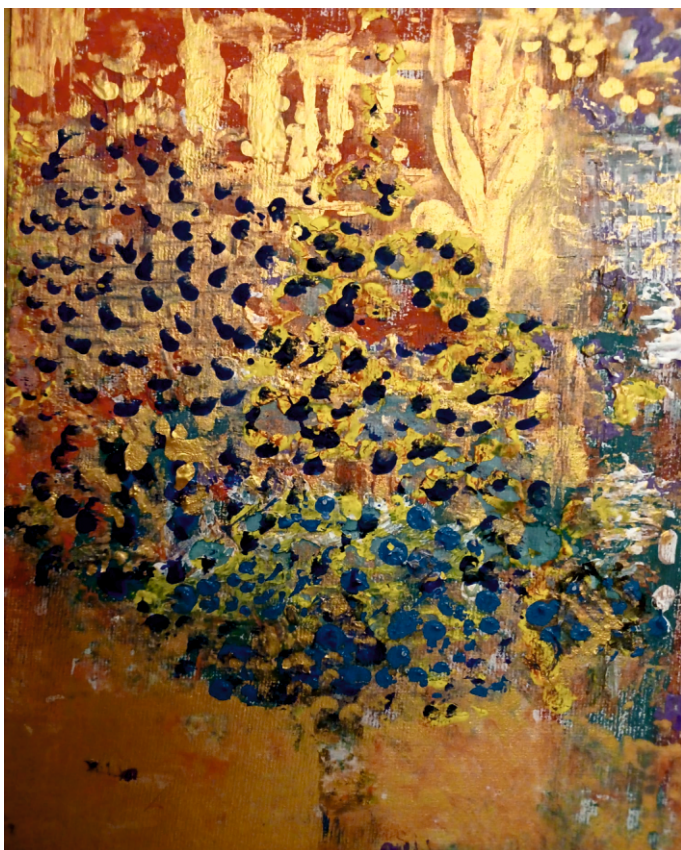
Pentru aceasta sunt recunoscătoare.

Să oferi setea de frumos, să învingi gata făcutul, văzutul și să ai plăcerea de a forma floarea simțirii, de a învinge forma, de a a clădi templul este infinit mai diferit decât plăcerea de a posedă gata făcutul se spune.

În artă străbate dorul inocenței și începuturilor.

Artă te ademenește să te oprești din goana absurdă *a a lui a avea și să te apropii de a fi*. Subtile bucurii vin spre tine, pure tămăduiri, compensații aduse de energiile creației. Simți limitele depășite și cum se instalează neprevăzut cultura bunătății. Înveți apoi încet, încet, că totul poate fi artă și artele vin spre

DIANA HARJA pictor

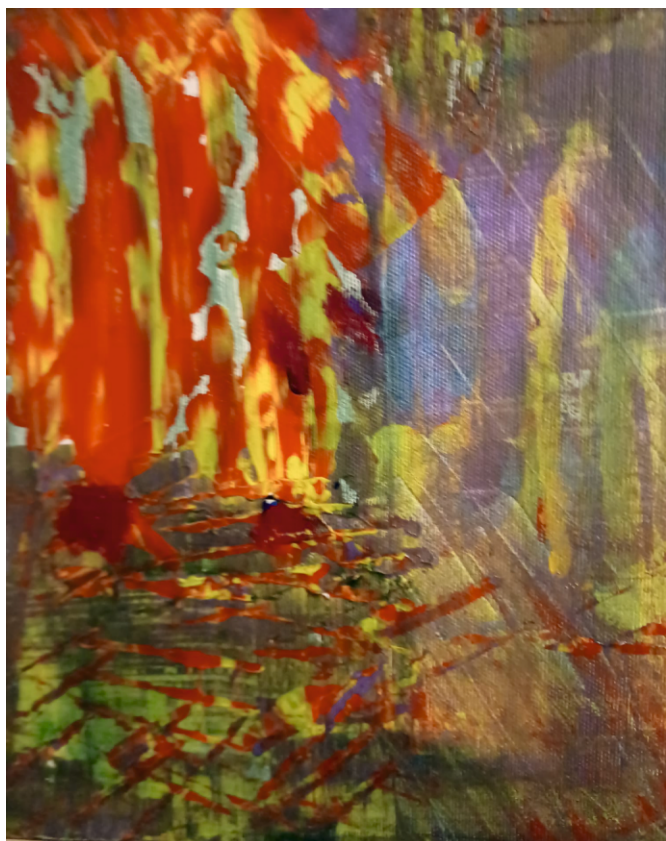
Suntem într-un spațiu virtual. Totul este aici de partea frumosului. Sălășluiește har neatins de buldozerele gâlcevii. Este ceva din ethosul izvoarelor cu apă vie din care beau nemuritorii.

Bucovineanca Doina Florea Nelega se adapă sigur din aceste energii din cerul ei de acasă.

În sufletele mari încap multe minunății. Doina știe ce misiune i s-a dat și se oferă lumii cu tot ce are de dăruit. Se joacă acum în culori de regulă spectrale. Auriul trimite la partea ei solară iar texturile diferite la partea telurică. Este mereu în grădini, între flori, ferestre cosmice chiar, în mișcarea energiilor, cascade, lacuri incendiate, în undele meditației, iubind totul.

Dincolo de vibrația înaltă pe care o induce cu mișcarea culorilor pulsând cu inima sa cu tot, mereu se joacă și idei cum înțelegem din titluri. Într-o înșiruire bună ele nasc un poem.

Cum ne spune profesor dr. T. D. Stănciulescu. Invitat să te pregătești intrând în lectura personală a pânzei, constăți că deja ești captiv unei stări înalte.

Curcubeice picturi, vibrante, copleșitoare, tulburătoare prin dorul de frumos pe care-l incită în privitor.

Preluând din viață multe file cu folos interior, carte bună, idei înțelepte, modele reper, condiția darului pentru celălalt.

Doina noastră vine cu o paletă componistică interesantă și ne așază într-o nișă spirituală din care nu vrei să ieși curând. Finisate amănunțit sau lejer, într-o tehnică asaltată de voia clipei, picturile ei te îmbie să încerci și tu, privitorule, să te arunci într-o zi în culori de liniște, blândețe și bunătate. Și asta pare a fi cea mai mare realizare, cum ne și spune.

Om cu viziune, pictorița te invită să-ți identifice propria misiune, să ai curajul de a te dezvălui cu adevărurile tale lăuntrice și să te alături ofensivei pentru Marele Frumos.

A face lumea mai bună, în varii moduri, se vede, iată, că o definește pe Doina Florea Nelega.

A reușit să creeze o punte de comunicare între pamânt și cer, între inimile privitorilor și Creator și, de vreme ce dăruind vei dobândi, suntem motivați să ne descoperim și noi darurile ascunse, să încercăm, să avem curaj în a le dăruia lumii.

Așadar, picturile Doinei Florea Nelega pulsează de spiritualitate, sunt iubire și te îndeamnă să fii iubire. Te alină, emană echilibru, centrează mai cu seamă, tămăduiesc astfel.

VIRGIL IOVIȚA

Aforisme

-Omul cu o voință slabă abia cuvântă, se chinuie când gândește, puține făurește și trebuie să se mulțumească cu ce se nimerește.

-Nu ai voință, te vei umple de păcate; dacă ai voință, toate-ți merg ca pe roate.

-Orice om normal este preocupat, datorită genericității sale, să joace un rol însemnat pe planeta Pământ. Numai că una e să vrei, alta e să poți.

-Atunci când observăm că viciile noastre dispar unul după altul, nu oricum, ci foarte repede, începe să ne fie ciudă că n-am avut atât de multe, încât ele să nu se mai termine, oricât de mulți ani am avea de trăit.

-Cei din jur te privesc cu drag atâta timp cât le arăți că ai niște calități, virtuți și vicii care vor fi în folosul lor.

-Când sunt tolerate viciile se înmulțesc cei care le trâmbează și, mai ales, cei care le poartă cu fală.

-Într-o societate vicioasă se țin lanț sărbătorile, distracțiile, destrăbălările, tâlhăriile, violurile, crimele și sinuciderile.

-Alcoolul, drogurile și prostituția îl transformă pe om într-o fiară, și totuși civilizația actuală le tolerează cu o nepăsare sinucigașă.

-E păcat că viciile ucid un om, însă e tragic că purtătorul lor distruge multe destine, prin nelegiuirile, nebuniile și crimele pe care le săvârșește.

-Pentru fiecare popor imoral vine vremea aceea când fie o epidemie psihotică colectivă, fie o catastrofă naturală îl vor spulbera fără milă.

-În ultimele clipe ale vieții s-ar putea ca un anumit sentiment să încerce să ne înfrumusețeze viața trăită, dacă nu poate s-o liniștească, s-o aline, s-o salveze etc.

-Nicio palmă de pământ nu este fără importanță pentru viața omului. Ea te ajută să mergi, te hrănește și, vrei - nu vrei, îți va răcori fruntea obosită.

-Supraviețuim în funcție de cât de repede presimțim, cât de corect simțim, percepem, judecăm și luăm deciziile cele mai potrivite scopurilor pe care ni le propunem.

-Văzând cum trec anii pe lângă unii oameni, te întrebi dacă ei or fi știind că au doar o singură viață, și nu mai multe, precum ne spun anumite basme.

-Renaște de mai multe ori (clipă de clipă, dacă poți), trăiește mai multe vieți deodată, însă ai grijă ca să mori o singură dată, cât mai târziu!

Revistă de cultură și artă
ISSN 3008 - 2250 ISSN-L 3008 - 2250